

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Claussen, Sophus.; Sophus Claussen.
Titel Title:	<u>Valfart</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kbh. : Gyldendal, 1896
Fysiske størrelse Physical extent:	211 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

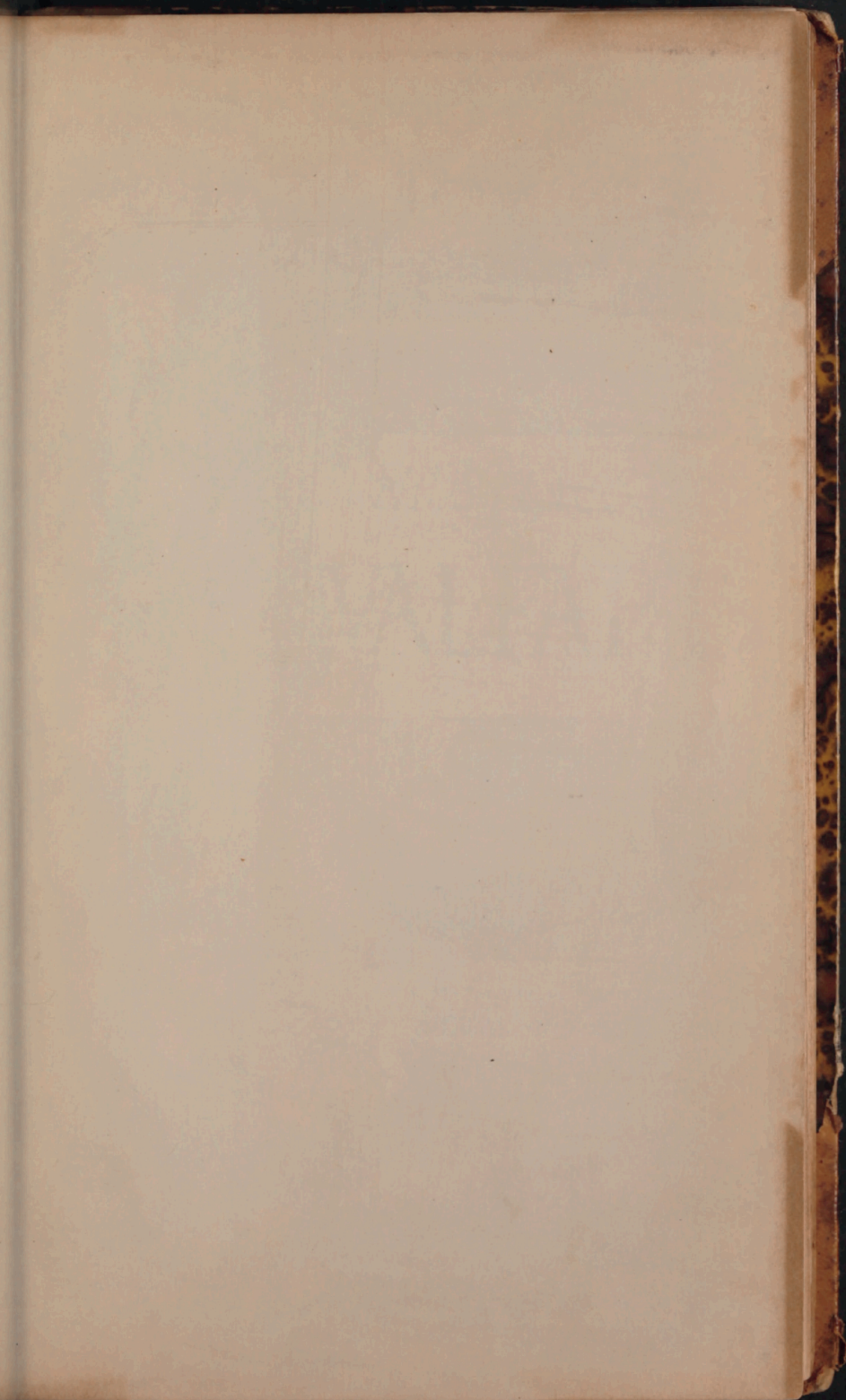
37.-110.

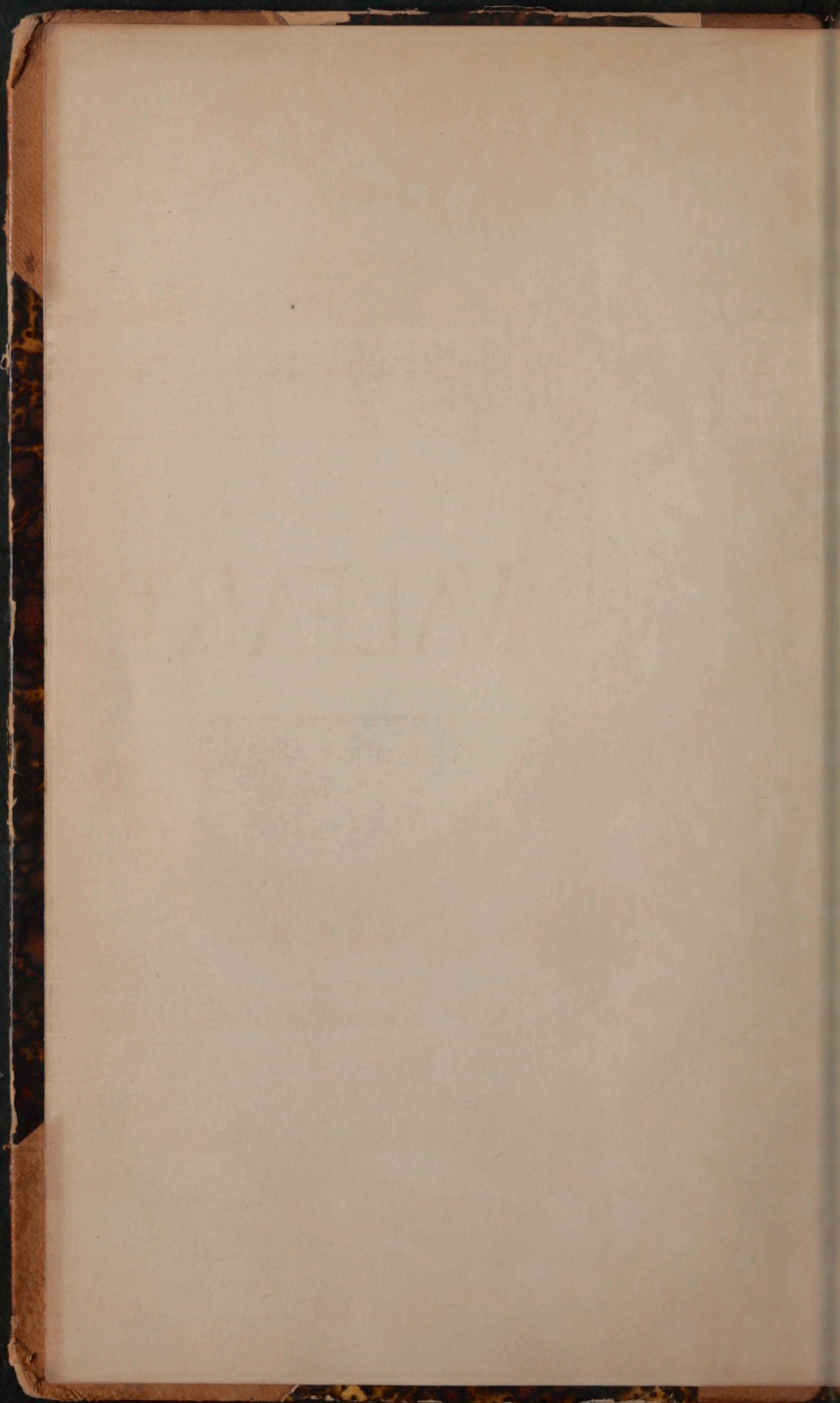
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020729172

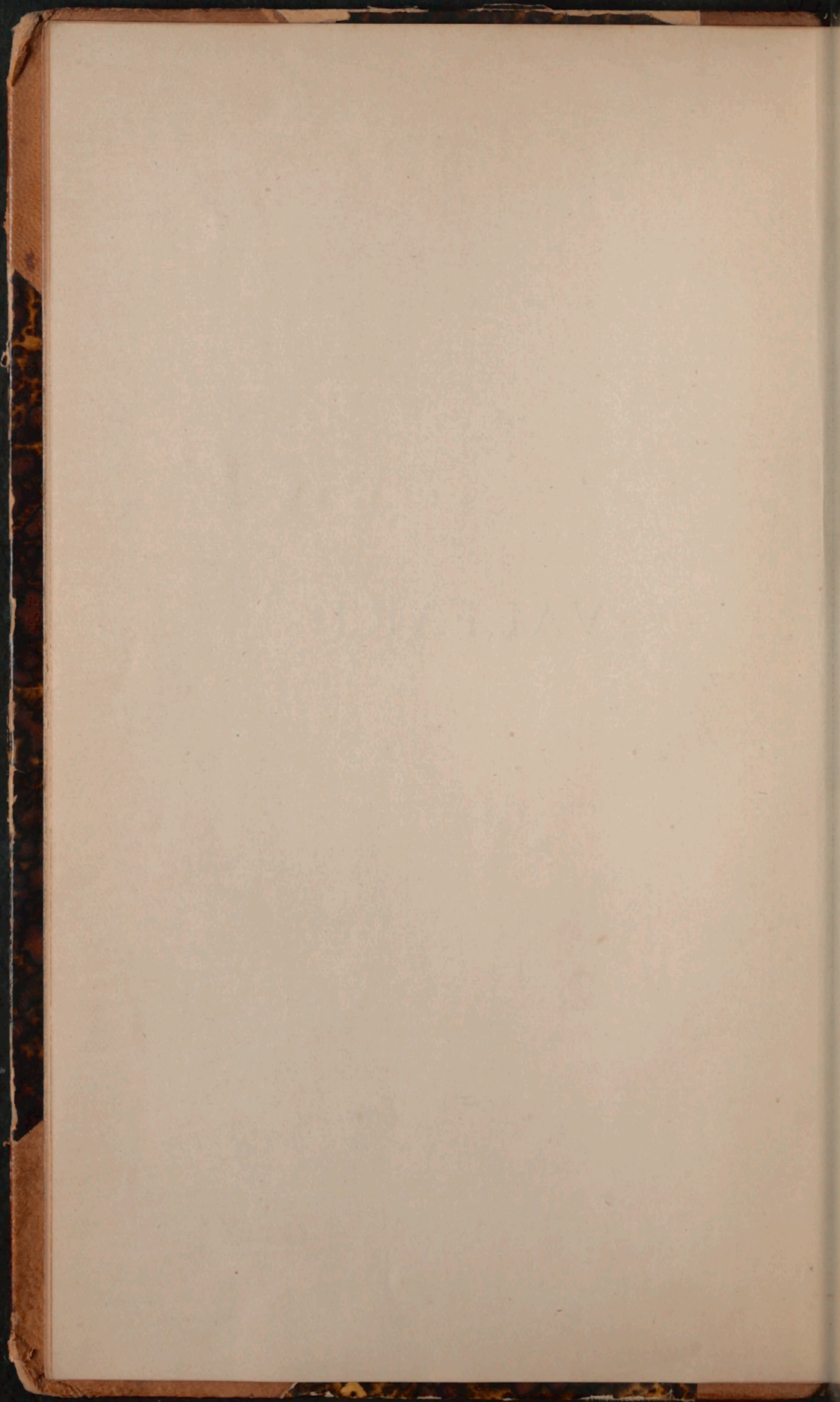
SOPHUS CLAUSSEN

VALFART

GYLDENDALSKE BOGHANDELS
FORLAG
MDCCCXCVI

WALTER

VALFART

SOPHUS CLAUSSEN

VALFART

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)

1896

STERN-CLUB

WALFART

1871

VERLAG VON ...

FØRSTE BOG

FOR THE BOO

I

SILVIOS LØGNE

THE END OF THE WORLD

Det er ikke godt at skulle begynde med en Løgn. Og det, hvormed denne italienske Rejse maa begynde, er en Kron-Løgn — en Løgn saa grundig, at jeg ved en ung Mand, som endnu blusser af Skam over den og tit og ofte ønsker, at hans Strube havde lukket sig for evig, efter at han første Gang havde udtalt denne Løgn.

Thi den unge Mand var i visse Ting stolt: han var vant til at sige Sandhed.

Men det hændte ham, at han en Gang blev revet løs fra de smaa, snævre Mennesker, mellem hvilke han fandt sine daglige Bekymringer og sit sikre Udkomme, for at hensættes til en fri, uhyre Verden, hvor Solen skinnede rigere, og hvor det utrolige pludselig var muligt. Og der traf han midt under en lykkelig Fest, i et saa udvalgt Selskab, at han havde glemte al Forsigtighed — en forfængelig, ung Kvinde.

Det var langt borte fra det paapasselige Danmark, i det frie, moderne Paris, mellem

lutter fremmede, der ikke kunde udtale hans simple, danske Navn og derfor kaldte ham Silvio. — Hvad betyder det, om Navnet klinger fremmed? hans Genvordigheder er sandfærdige nok.

Strax begyndte Silvio at lyve.

Men det, han siden med bitter Spot kaldte sin Kron-Løgn — det var den Gang Kronings-Løgne.

Bliv ikke vred paa Silvio for et lille Ordspil. Den slugvorne elsker Mad, Skøgen elsker Penge, Folket og Folkets Ordgydere elsker Kendsgærninger, hele Verden holder af det, man kan omfatte og nyde med sine to Haandflader. Men Silvio, der ikke var som den hele Verden, Silvio, der godt vidste, hvor løgnagtige og forgængelige alle kødelige Kendsgærninger er, Silvio kunde kaste sin Kærlighed paa et Ord, ikke som Tossen, men som den, der har Sandfærdighed kær.

Silvio traf en forføngelig, ung Kvinde, og da han saa i hendes dybe, smigrende Øjne, var det som hans Livs Kroningsfest.

Han troede ikke mere paa den ydre Nødvendighed.

I disse to Øjne havde han omsider opdaget, at Sjælen er uendelig som en Stjernehimmel, at Rummet og Tingenes haarde Skal kun er Indbildninger, tomme og letgennemtrængelige for den, der ejer den rette, den mandige Indbildning. Verden er ikke mere krinklet, end at man kan spidde den paa en Tanke.

Han troede pludselig, at han kunde se igennem et Par Kvindeøjne som igennem et klart Vand. Og da han havde Evnen til at læse rigtigt i disse dobbeltbundede Øjne, skulde han ogsaa kunne befale over dem. Naar han tog sit Hoved mellem sine to Hænder og begærede at huskes af hende, vilde han til enhver Tid — om hun sov eller var vaagen,

om hun var nær ham eller langt i det fjærne — kunne naa hende med sin Tanke.

Han saa smilende paa hende og sagde:

»Jeg har bygget en Himmelbro mellem min inderste Tanke og Baggrunden af disse to Øjne. Jeg er ingen Stjernetyder eller unyttig Poet, heller ingen dybsindig Filosof. Jeg er kun Silvio, en ung Ingeniør og Brobygger, der ønsker at ophænge Jærnbroer som dristige Stormstiger over alle stejle Afgrunde.«

Og Silvio greb hendes Haand, der laa planløst foran hende paa Borddugen, knugede den saa stærkt, at det gjorde ondt.

»Maa jeg tale frit ud?« spurgte han.

Og altid svarede hun: »Tal kun«.

Saa lo han og løftede sin Haand over den unge, franske Kvindes Pande som til Velsegnelse.

»Jeg vil rede Deres Brudeseng paa en Klode. Naar jeg handler paa Deres Vegne, har jeg Almagt. De skal bo i Himmelrummet og have Mandoliner paa alle Væggene.«

Han vidste ikke helt nøjagtigt, paa hvilken Klode eller i hvilken Tid, han selv befandt sig, om han virkelig var i Paris ved et Nyt-aarsselskab, eller om han var med ved et nu længst forglemt Gæstebud i Ekbatana. Her sad han bænket ved Gæstebudet mellem de viseste Mænd og de sjældneste Kvinder, og da Bægrene og Hjærterne var fyldte til Randen — i det Øjeblik, da Festen allerede syntes fuldkommen — begyndte Luften uventet at genlyde af nyt Bifald, og én efter én i en lang Rækkefølge opdukkede de forsinkede Kongedøtre, som ikke før havde kunnet pryde Taflet med deres Nærhed. De bøjede hilsende Hovedet og tog Plads i Stilhed, én efter én — Ekbatanas Kongedøtre.

Silvio havde trukket sin Stol hen til den unge Kvinde, han sad til Bords med. De ringeagtede begge de medindbudnes Nysgærrighed, saa at de midt for alles Blikke kom hinanden nærmere, end hvis de havde været alene. De saa hinanden lige i Øjnene. Og

Ch

de var saa stolt og fuldt ud Mennesker, at der var intet, de ikke kunde sige hinanden.

»Jeg lover, at jeg altid skal tale til Dem saa hensynsløst som nu,« sagde den unge, danske Ingeniør, mens han med egne Hænder dristig plantede nogle Blomster i den forfængelige Kvindes Haar. »Skønt De er den yndigste og jomfrueligste Skabning ved denne Fest: til Dem kan jeg sige alt. En mørk og kølig Ranke slynger sig stedse om vore Ord, en bred, mangedobbelt Ranke, som altid sætter Tingene hver paa deres Plads. Gid De i Deres Liv ingensinde maa vaagne af denne Aftens højmodige Rus. Fra nu af skal De lukke Portene for Ædruelighedens Djævel.«

Og Silvio tænkte, da hans Fod rørte ved hendes kyske Fod og hans Haand ved hendes Hænder, at intet Kærtegn længer er uværdig Mønt, naar det er Kongedøtres Hænder, Kongedøtres Fod, man kærtegner. »Fra i Aften elsker jeg kun Kongedøtre,« tænkte Silvio. Hendes Øjne samtykkede til alle hans Ord. Og den lette Berøring af deres Klæder lod hun saa upaaagtet, som var deres Hænder og Fødder trolovede.

»Vi er Gudernes Børn,« sagde Silvio. »Mod os har Djævelen paa Forhaand tabt enhver Proces. Célimène, min Elskede, De ligner en stedsegrøn Myrtehæk med smaa, tætte, mangedobbelte Kviste. I Morgen vil jeg være helt smykket med usynlige Myrter.

Min Søster og Elskerinde — Du mit Hjertes
Hæder — jeg omfavner dig.«

Og idet han sagde: »Jeg omfavner dig,«
flyttede han sig netop langt fra hende for paa
den Maade at omfavne hende bedre. Hun
talte ham frisk i Møde og blev ham ingen-
sinde Svaret skyldig.

. . . . En temmelig gammel Dame, der var mærket af Tidens Klør, saa at hun uegenlyttig kunde optræde som Raadgiverske for Ungdommen, en temmelig gammel Dame sagde den samme Aften til den forføngelige, unge Pige:

»Hvad vil Du tale med *ham* for?«

Er han egenlig saa morsom?

Ja han ser ganske original ud

Og saa er han frygtsom og fræk paa samme Tid.

Han er naturligvis lykkelig ved at udgyde sig for dig det klæder ham at være velopdragen . . .

Jeg maa i dette Tilfælde rose hans gode Smag . . .

Til daglig nøjes han vist med mindre.«

I den samme Nat gik Silvio hjem gennem Parises Gader, forfulgt af Vinden, der trængte gennem Marv og Ben. Han standsede og omfavnede de iskolde Træer, mens han lovede

sig selv, at han fra nu af aldrig vilde nøjes med mindre end den unge Pige.

En Fontæne, der var behængt med et langt Skæg af Is, antog for ham hendes Skikkelse, hendes dejlige, unge Skikkelse, halvt af Adel og halvt af guddommelig Ungdom. Og han troede at høre hendes Hjertes frisk-blussende Pulsslag — som om hans Veninde stod her i Køligheden, en strømmende Kilde, og udgræd Venlighed over ham.

Da en Flok unge Venner mødte ham, beværtet han dem i det nærmeste Værtshus. De saa med stille Forundring, at han knuste sit Glas mod Marmor-Bordpladen. Han havde drukket en hemmelig Skaal for den unge Pige. Og i Tavshed, imens han knuste Glasset, sammenlignede han sig selv med dette Glas: han vilde ikke taale, at nogen siden skulde drikke deraf.

Da han bagefter kom til Seinen, standsede han med ét og stampede i Jorden; thi han saa for sig sin Veninde som Flodens Gudinde med Aakander i Haaret.

»Floden Seine,« sagde han og stampede — *Seine fleuve.*

Og under en Lygte, lænet til Kanten af en Bro skrev han med en Blyant en Nytaars-hilsen til hende:

Saa vandrer vi over Aarets Bro
én for én og to og to.

Har du en Ven, da bi ham efter,
stands i Trængslen og bind din Sko.

Forhast dig ikke. Erfaring bekræfter:
Lykken er god mod den, som har Ro
til at binde sit Skobaand, at smile, vente
og omgaas skikkelig sine Bekendte.

Ved mangan Fest senere stod Célimène midt i Salene og rakte ham ubekymret begge sine Hænder. Hun saa ud, som skulde hun synke til hans Bryst, men hun lagde altid sine to Fingre paa Munden og nægtede ham, at det var Kærlighed. Alt, alt, kun ikke dette — det usigeligste Ord. Og han beundrede denne rødmende, stolte Mund, som ikke vilde tilplette deres Kærlighed med Ord.

Silvio smilte.

»De elsker mig, Célimène. Og jeg elsker Dem med Deres dobbeltbundede Øjne og med al Deres Dobbethed — Mundens Kløverblad, kruset og fyldigt, sødtduftende, fint og kysk som en dugget, nordisk Morgen. Kløveren har kun tre Blade. Men er Lykken med en, finder man Kløver med fire. Célimène, De er min Lykkes Firkløver. Gør Ende paa det Skin, der endnu skiller os ad. De vil selv blive lykkelig.«

Med Ansigtet straalende af Æmhed, men med Panden rolig hævet rystede den unge

Pige to Gange eftertænksomt sin ubetvungne Nakke.

»Non, non, non!« sagde hun »Nej — nej! Jeg tror ikke, at det vilde være Lykke.«

»Du min retskafne Elskede, mit Hjertes Hæder, Célimène,« sagde Silvio og lagde — uden at vide det — Haanden mod sit Bryst. »Jeg river dig bort fra de vinterlige Steder og tomme Glæder. Og Du følger mig et Sted hen, hvor der er Foraar og stille Bække, Pinesol og Myrter.«

Og uden at vide det lagde ogsaa hun Fingerspidserne til sit Bryst og smilte ved at fornemme sit eget Pulsslæg. Men hun rystede haardnakket og grublende paa Hovedet.

»Nej, nej, nej. Det er desuden ikke Aars-tiden. Nej, nej, nej — elskede.«

(Hun vidste slet ikke af, at hun kaldte ham elskede.)

En temmelig gammel Dame, et af Tiden tilkradset Pergament, en temmelig gammel Dame tog den uforsigtige Célimène i Armen:

»Alle Mennesker lægger Mærke til Jer.«

Men den unge Pige saa sig uforfærdet om i Salen og sagde som et uskyldigt Barn, helt fortrædigt af Afbrydelsen:

»Lad os tale nu! Ellers faar vi jo ikke sagt det altsammen.«

Der var ikke Ende paa Silvios Fryd og Ulykke. Hun vidste med alt, hvad hun foretog sig, at forpligte ham til at blive og elske hende. Men en Aften blev han mistænksom — utaalmodig efter Kendsgærninger. Og den forfængelige, unge Kvinde, som maatte stille ham tilfreds, mens hun et Øjeblik talte med sine Beundrere, trak sine lange Handsker af og bad ham opbevare dem for hende.

Den Nat gik Silvio atter alene og omfavnede sine ufølsomme Brødre, Træerne, mens han græd Célimènes lange, trøsterige Handsker fulde af salte Taarer.

Ved en Bygning med graa, middelalderlige Mure standsede han pludselig.

Hvilken Tid at have levet i, tænkte han — Fejdernes, Klostrenes og de gamle Lensherrers Tid. At bygge Broer og rejse Stormstiger til en Fæstning paa en høj Alp! Med matematisk, guddommelig Ingeniørkunst at skalle en saadan Ørnerede ned fra Klippen, bortføre Borgfrøkenen, der ikke forlanger noget

bedre. Men naar den Borg, man belejrer, kun er en lille, selvstændig Skønjomfru, naar det Slot, man vil bestige med Blus og Brande, er et af tusind Hensyn omringet, uindtageligt Pigesind — hvad nytter det da at være Silvio — en fattig Brobygger og Ingeniør (eller Napoleon og Hanrej)? Her hjælper ikke Sværd og Brand, intet Blændværk og intet Fuskeri. Her skal Aritmetiken være guddommelig rigtig — eller man dør som fortjent.

Havde Silvio manglet den guddommelig rette Beregning, den store Sjæl, den fulde Menneskelighed? Havde hans Tanke ikke gennemtrængt Tingenes Indvolde? eller

Han standsede og stampede i Jorden.

Eller var Célimène en forfængelig Kvinde, der ikke kunde leve uden en sukkende Elsker ved sin Dør? Behøvede hun — for at udfylde sin egen klamme Tomhed og sætte Kronen paa sin Ørkesløshed — at en Mand, hvis Hjærte var rigere end hendes, hulkede hendes Navn fattig og ensom og bed sig i Tungen af Skam over at være forsmaaet?

Det var forbi med Silvios Løgne.

En Dag skrev han til Célimène og forlangte at elskes paa Menneskevis. Han, der havde foragtet, hvad man kan fange med sine to Hænder, og beundret hende som en Forbundsfælle i sin Foragt, han higede nu kun efter noget haandgribeligt; han vilde give alle høje Stjærner og evige Løgne for en Kendsgærning. Men nu var det just dette, som Célimène ikke vilde.

Det blev altsaa uundgaaeligt: Silvio maatte skifte Opholdssted. Hans Tanker var bleven ham selv uværdige. Midt i de alvorligste Øjeblikke greb man ham i ikke at tænke paa den skønne Célimènes ærefulde Slægt, hvidarmede Uskyld og skarpsindige Aand, men at fable om Frøken Célimènes smaa, sorte Strømper.

Den skønne Célimène var bleven ham for jordisk elskelig. Og naar et Menneske fra sine storslaaede Synsmaader og sine umaadelige Løgne falder tilbage og finder Hvile og Trøst i sin ganske dagligdags Simpelhed, da maa det Menneske ud at rejse.

Strax optraadte der hos Silvio en Engel fra Himlen, i Skikkelse af en tysk Frue, med en rund Sum Penge og en officiel Skrivelse, i Følge hvilken han bemyndigedes til at rejse og studere og bagefter at skrive en Afhandling, der skulde hedde: »Nogle af de ældste Broer i Italien«.

»Rejs til Italien,« sagde hun. »Nyd, adspred Dem, og brug Deres Øjne. Ikke til Venedig. Lagunerne er saa melankoliserende. Rejs til Florens, til Rom.«

Og den lille, forfængelige Célimène kom Dagen efter til ham og sagde opmuntrende:

»De rejser til Italien for at se paa gamle Broer. Hvor jeg misunder Dem! Jeg havde selv Lyst til at se Italien.«

Altsaa forlod Silvio Paris og Célimènes dobbeltbundede Øjne og Célimènes smaa, hvide Hænder og Célimènes smaa, sorte Strømper. Man tror undertiden, at man for Resten af sine Dage skal slaa Rod ved en af Livets rolige Biveje — en Villa, en Have, en Svanedam! — og pludselig befinder man sig paa Verdenslandevejen i Nattoget London—Paris—Rom.

Den lille, søde Løgnerske var selv paa Banegaarden for at sige ham Farvel. Hun tittede nysgærrigt ind i Kupéen og sagde som sædvanligt Ord, der skulde foruroilige og synes betydningsfulde.

»Jeg kommer vistnok til Florens.«

Men Silvio var træt — han slog Døren op og sagde kun:

»Saa kom med mig!«

»Det turde jeg gærne,« sagde Célimène.

Hun syntes besluttet. Men Silvio trak tvivlende paa Skuldrene. Og Konduktøren smækkede Døren i.

»Skriv til mig, og jeg skal skrive til Dem,« sagde hun.

Toget rullede bort fra Lysstaden Paris, bort fra den skønne Célimène, ud i Taagen og Mørket. De sidste Lygter sprang forbi Kupévinduet. Alle Hjul snurrede og snurrede.

»Det er dog godt,« tænkte Silvio, som nu var ladt alene paa Hovedlandevejen, i Nat-toget London—Paris—Rom. »Det er dog godt, at man kan gaa frit om i Gaderne, at man endnu kan føle sig som en Oprører, der tør raabe ind ad Vinduerne til Folk, at de har bygget deres pragtfulde Huse af Løgn og Spindelvæv

Spindelvæv! Men her sejler jeg selv som et Spindelvæv for Vinden.

Ak, hvorfor maatte jeg ikke elske Célimène? Hendes Alvorsminer i det hvide Ansigt var saa fromme, hendes hvide Hænder saa venlige, ja selv hendes smaa, sorte Strømper saa ud, som om de slet intet ondt havde gjort. Hvorfor maatte jeg ikke beholde Célimène, der vilde have elsket mig saa meget, som *hun* kunde? — Hvorfor maatte jeg ikke have Lov til her i Livet at nøjes med Célimène?«

Lyon! Lyon! Iltoget førte ham stadig længere bort over Frankrigs mørke Sletter.

»Hun vil skrive til mig. I alle Byer i Italien skal min første Vandring være til Posthuset for at hente Brevene med hendes store, klare Skriftræk paa det silkeagtige Papir. Hvorfor« — tænkte Silvio — »kunde vi ikke vandre sammen til alle Posthusene i alle Italiens Byer for at nedlægge Brevene med min lille, strænge Célimènes store, klare Skriftræk og for at modtage Brevene fra hendes misundelige Slægt?»

I Nattoget London—Paris—Rom naaede Silvio, Ingeniøren og Brobyggeren, henad Morgen de svejtsiske Alpelandskaber. Toget, der bruste frem i Halvmørke, vuggede og skumplede, som om Vognene gennem hver Bevægelse meddelte ham Pulsslaget fra den sovende Jord — den dunkle Jord, hvor hver Busk, hvert lille Dyr, hvert Menneske nu slumrede saa trygt som hans unge Veninde i hendes rolige Gade i Paris.

Silvio tog Blyant frem og nedskrev nogle Ord til hende:

»De skulde vide, hvor stolt midt i det larmende Paris og nu midt i min kære Landflygtighed Blodet strømmer igennem mit Hjertes Kamre. Mit Hoved er en Sølvrangle med lutter lystige Tanker. Det er, som var jeg lægt for en lang, tung Sygdom, hvis Bly lige fra min Fødsel har hvilet paa mine Lemmer. Bønhør mig eller ikke! Gift Dem, hvis De

er rigtig dum! Men naar jeg om et Øjeblik omfavner Italiens Jord og hvisker Deres Navn i Ensomhed, da ved jeg, at De er min for alle Tider, at De aldrig finder Hjem før i Landflygtigheden hos mig.«

Alpetinderne med Sne i Haaret, Alpetinderne som rødmende Sæterpiger med hvide Nathuer, erindrede Silvio om den franske Hærs umaadelige Besvær. da General Bonaparte for første Gang førte sine Tropper over de vinterlige Kamme og ene drømte om sin fjærne - Josefine. Den ensomme Silvio havde med graadig Hu læst de Breve, som den ubekendte General Bonaparte tilsendte Josefine, da han havde efterladt sin skønne, ustadige Veninde i Paris og som syvogtyveaarig Feltherre foretog sit allerførste Felttog. Det var før Alpebestigningen og Sejrene i Italien; alle hans Tanker var blevne tilbage i den store Hovedstad, og hans Hjærte, fuldt af Graad og Mismod, var ikke der, hvor han slæbte sin Fod.

»Jeg selv lever ikke i dette Telt« — skrev den ubekendte General — »eller i denne Lejr, disse Raadslagninger, hvor jeg og jeg

og jeg hvert Minut maa træffe Afgørelser, der ikke angaar mig. Det forundrer mig bestandig, at Frankrigs Frelse kan afhænge deraf. Jeg savner indtil Fortærelse Aftnerne i Paris, og naar jeg underskriver den alvorligste Beslutning, er mine Tanker hundrede Mile borte.«

I graa Ligegyldighed for alt ydre lod han sine Soldater slæbe Kanonerne over Bjærgene, og bestandig med den skønne Josefine i Hjertet, bestandig skrivende til den skønne Josefine vandt han Slagene ved Lodi og Marengo.

»Om hun ikke havde indgydt ham denne Ligegyldighed for Medgang eller Undergang,« tænkte Silvio, — »vilde han da have vundet Slagene ved Lodi og Marengo? Og hvis han havde tænkt mere paa Sejrene og Fjenderne end paa Fru Josefine, mon da jeg, Silvio, vilde have tænkt en Time paa Napoleon Bonaparte? Men han var et Menneske, som ogsaa jeg, et stakkels, søndersplittet Menneske, der var nødt til at slæbe sit Legeme ad lange, tomme Veje, over sjælløse Forhindringer, som han saa dybt hadede, at han maatte overvinde dem. Om han havde været noget andet — noget større maaske, et Slags Basun for Nationens Heltemod — jeg vilde i mit allerinderste Jeg have ringeagtet ham. Men jeg skænker ham som frit Menneske min Beundring, fordi han i intet var mindre Menneske end jeg, fordi han, slæbende som en Soldat paa mine egne Svagheder, dog naaede det højeste. Og derfor

kan jeg taale hans uopnaaede Storhed, derfor kan jeg glædes over ham: fordi mit Mod, min Vilje, mine Planer i deres Udspring ikke er ringere end hans. Fordi ogsaa jeg er hans oprindelig jævnbyrdige.«

Ekbátana.

Jeg husker den Vaar, da mit Hjærte i Kim
undfangede Drømmen og søgte et Rim,
hvis Glans skulde synke, jeg ved ej hvorfra,
som naar Solen gik ned i Ekbátana.

En Spotter gav mig med Lærdom at ane,
at Vægten paa Ordet var Ekbatáne.
Den traurige Tosse, han ved ej da,
at Hjærtet det elsker Ekbátana.

Byen med tusind henslængte Terrasser,
Løngange, svimlende Mure — som passer
der bagest i Persien, hvor Rosen er fra,
begravet i Minder — Ekbátana!

Hin fjærne Vaar, da min Sjæl laa i Kim
og drømte umulige Roser og Rim,
er svunden, skønt Luften var lys ogsaa da,
som den Sol, der forsvandt bag Ekbátana.

Men Drømmen har rejst sig en Vaar i Paris,
da Verden blev dyb og assyrisk og vis,

som blødte den yppigste Oldtid endda . . .
Jeg har levet en Dag i Ekbátana.

— Min Sjæl har flydt som en Syrings af Toner,
til Solfaldet farvede Parkernes Kroner
og Hjærtet sov ind i sin Højhed — som fra
en Solnedgang over Ekbátana.

Men Folkets Sæder? den stoltes Bedrift?
hvad nyt og sælsomt skal levnes derfra?
En Rædsel, et Vanvid i Kileskrift
paa dit Dronningelegem — Ekbátana.

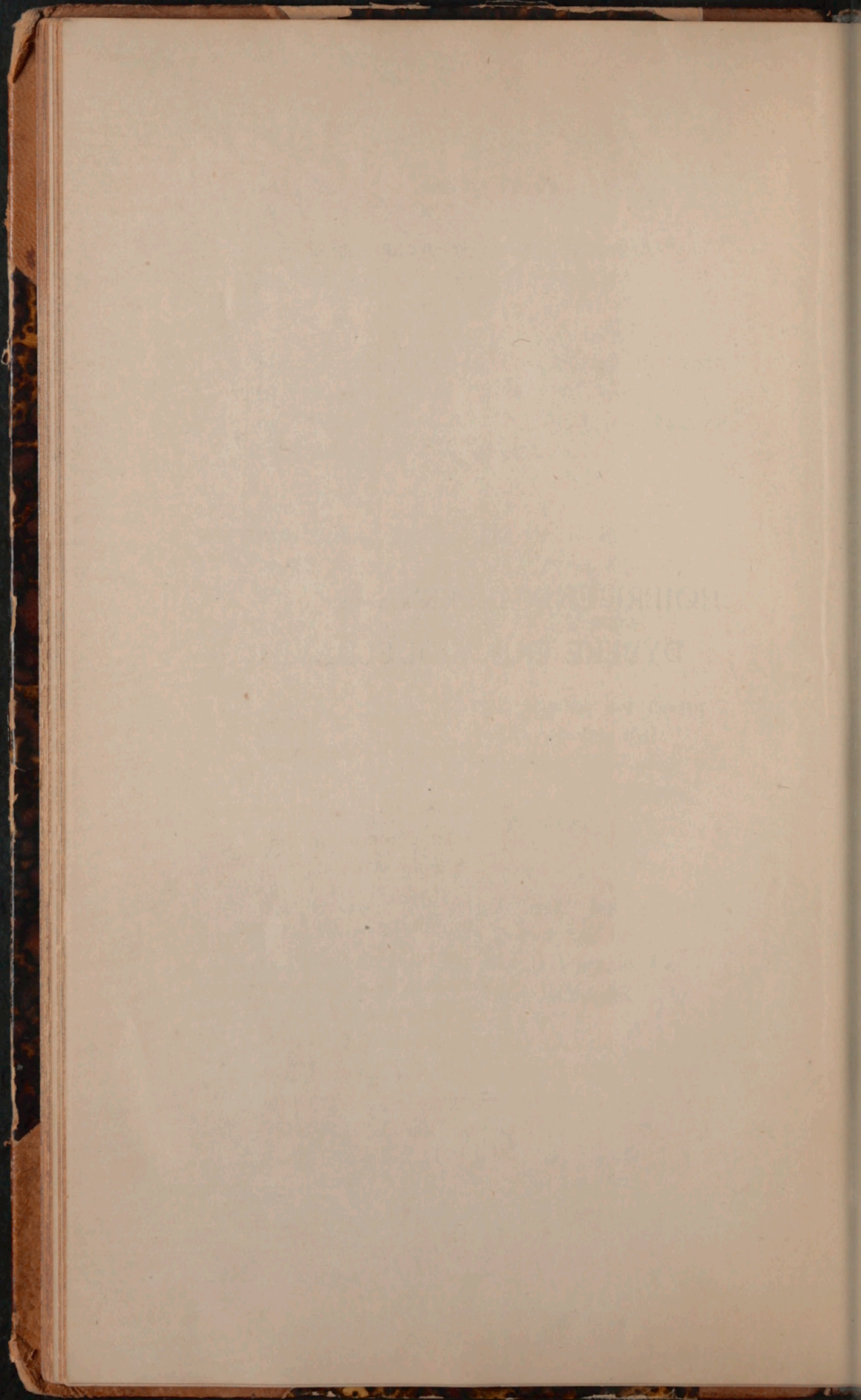
Men Rosen, det dyreste, Verden har drømt,
al Livets Vellyst — hvad var den da?
Et Tegn kun, en Blomst, som blev givet paa
Skramt
ved en kongelig Fest i Ekbátana.

Da blev jeg taalmodig og stolt. Jeg har drømt
en dybere Lykke, end nogen har tømt.
Lad Syndflodens Vande mig bære herfra
— jeg har levet en Dag i Ekbátana.

II

HØJERE END ALPERNE —

DYBERE END MIDDELHAVET

»Piemont i sin Sneklædning« - - fortæller Silvio — »lignede en Kage med Flødeskum, da jeg med Iltoget fra Paris havde boret mig igennem Mont Cenis og nu en Januarmorgen susede hen over Sletterne i Retning af Torino for at udfolde min Ønskekappe i Sangens og Solens Land.

Mon Sneen i Italien smelter ved en højere Varmegrad end Sneen i mere nordlige Byer som Paris og København? — tænkte jeg,

Thi Himlen var klar, Solen og Luften i denne Sneslette ganske sommerlig. De rødkalkede Huse glødede af varmt Lys som i en Foraarsdrøm, og den dunkle Vin i en halmomflettet, let Flaske med en lang Hals var mørkere, sødligere og fyldigere end Rødvin ellers: — den kyssede mig lige i Hjærtet som en ung Elskerinde fra Sangens og Sommerens Land med sorte Øjne og varme, usvigelige Læber.

I denne Vin, som jeg købte paa den første Station syd for Alperne, sluttede jeg Pagt med Italien.

Og jo længer jeg kom mod Syd, des mere ildnedes jeg af Vinen og Solen, des mere glemte jeg Vinteren bag mig.

Aa de nordlige Byer, disse Vinterhovedstæder, de ophidser og slider Nerverne. Hvor bleg og træt hun laa, den unge Englænderinde der paa den modsatte Hynde i min Kupé. Min tilfældige Rejsefælle. Hun lignede i sin forfrosne Ungdom, indsvøbt i en Plæd, et Knippe halvvisne Blomster, og det var, som om hun, for at leve paa ny, behøvede al den Sundhed, Hjærtefylde og Rødme, der sejrrig smilte ud fra det snedækte Italien.

Aa de nordiske Byer, Vinterhovedstæderne med deres aandelige Uro, deres kunstig opvarmede Saloner, deres hastige Drosker, deres Førsteforestillinger, dette hvirvlende, uvirkelige Liv, med lutter Blændværksværdier — de for-tærer Menneskene indvendig fra.

De herlige, nordiske Byer! Ogsaa mig havde de jo givet et lille fængslende Tilfælde af moderne Selvfortærelse, Kultur-Nevrose, som var Skyld i, at jeg havde boret mig igennem Mont Cenis og paa min Ønskekappe suste hen over Lombardiets Sletter.

Den Englænderinde der — var hun en Lidelsessøster? Hvem ved? Og hvorfor ulej-liger jeg mig med hende? — Thi lige fra Paris

til Genova ulejlignede jeg mig næppe med at se paa hende?

Jeg havde jo mit eget »interessante Tilfælde« at beskæftige mig med. Paa den store Banegaard, hvor jeg i Aftes havde taget Afsked med et Smil og to Øjne, som fulgte mig alle Vegne, bad jeg min Veninde at rejse med. Men hun blev i Paris — Paris lumière — og jeg sagde spottende til hende, at jeg rejste ud i Verden for at opsøge »sydligere og lascivere Folkefærd.«

. . . Mens jeg nu i Lombardiet satte den lille, halmomflettede Fogliette for Munden og drak den italienske Vin, gentog jeg for mig selv: at min Veninde var »sød som Skyggen af et Vintræ.«

Men hun havde ladet mig alene med mit interessante Tilfælde, og jeg tænkte for Alvor paa, at jeg, hellere end at rejse Verden rundt med en naragtig, mislykket Kjærlighed, burde gaa til Sicilien, hvor der var Bønderoprør og agrariske Mord og slaa mig sammen med Rebellerne mod Italiens elendige Førere for — i Mangel af bedre — at møde en Kugle, der træffer det rette Sted.

Jeg gjorde det ikke — kom aldrig til Sicilien. Men jeg er saa skamfuld derover, at jeg nok gør det næste Gang, naar jeg har Hjærte og Lever overfyldt af Forsmaaelsens latterlige Forsmædelighed.

Aa de nordiske Byer, Vinterens herlige Hovedsteder, kun med et sygt Hjærte river

man sig løs fra dem. Mit Hjærte havde endelig blomstret paa ny Men der var faldet Sne paa alle mine Roser.

. . . . Jeg vilde ikke, at den Sne skulde smælte. Men jo længer mod Syd, des mere rødmede og blaanede Luften. Det var som om et Foraarshav slog sammen over mit Hoved; som begravede jeg mig i Bunden af et uhyre Blomsterbæger og dér, mellem disse blaa og rødgyldne Lys, genfandt min strænge Elskede, som kyssede mig i varm og ærlig Kærlighed.

Og Middelhavet begyndte i Horisonten at blaane mere og mere.«

Naar man i én Nat har lagt Frankrig bag sig, har gennemfaret Norditaliens vestlige Hjørne og paa en eneste lang Morgen indsuget alt Landets Lys — naar man har sovet en Nat i det stolte, graahvide Genova, en Storby for Skippere og Søfarere, i et redeligt Hotel, der dog var et Palads, har set Palmer, der voksede i Baljer, og Genoveserinder, der sværmede gennem Mængden i Fantasidragter med Maske for Næsen (thi det var sidst i Januar og lige før Karnevalsmaaneden) — naar man med berusede Lunger og Øjne har fornummet Middelhavet, som ligger der aabent, foraarstaaget og fuld af Søbriser — og naar man har købt sig en fransk-italiensk Læsebog for at stave sig ind i det fremmede Sprog, mens man allerede den næste Dag befinder sig i Iltoget, Genova-Florens — da er man, som Silvio, lidt fortunlet og uberegnelig.

»Italien« — tænkte han — »ligner en uhyre Ruin, altfor kostbar til at ejes af nogen, hvorfor man endnu tillader de stakkels Sønner

af altfor berømte Forfædre at drive om i dets Buegange og bo imellem dets øde Mure.«

Silvio kørte langs den sollyse, lunefulde, liguriske Kyst, gennem Bjerge og forbi høje Huse, der var bemalte med Billeder udvendig. Til højre for sig havde han stadig det foraarstaagede Middelhav som en Drøm i Sjælens Baggrund — en blaa Horisont bag Ordene i et Digt.

»I Italien bor alle Mennesker i Paladser og er fattige som Kirkerotter. Lutter fattige og ædle Kvinder, fattige og ædle Ynglinge. Og jeg fattige Kirkerotte« — tænkte Silvio — »jeg skal nu virkelig se Italien, jeg er i Italien. Jeg skal i disse Paladser hilse paa mine italienske Brødre og Søstre — et smilende, ejendomsløst Folkefærd, der lever fra Haanden i Munden og tror godt om sig selv og alle Mennesker. Hvor det er smukt at tro godt om sig selv og om andre. Da Italienerne for det meste er temmelig slunkne og forsultede, sker det endnu af og til, at de i Mørke paa en ensom Vej beder en tilfældig forbirejsende om Pengene eller Livet. Ja. Men det sker altid under aaben Himmel, naar Lykken bogstavelig byder sig til af sig selv — paa Landeveje eller paa afsides Steder i Byernes Udkanter, hvor man ikke behøver at komme, hvis man ikke med Overlæg vil undlives. »En Omgang Knive,« *una coltellata*, saaledes hedder et Knivstik paa deres flotte Sprog. Men de er uskyldige, glade og gæstfri, og

hjemme i deres private Paladser hverken plyndrer eller myrder de. Et Stuemord, det hører til i Nordens Uhygge, i Vinterhovedstæderne. I Sangens og Solens Land findes kun rigtige Stratenrøvere og politiske Forbrydere. Saa og saa mange Knivstik aarlig og dernæst et Attentat paa Crispi, paa Førsteministeren, som altid kommer godt fra det og øjeblikkelig kører hen i Rigsdagen og forlanger nye Undtagelseslove mod Fædrelandets Fjender —

. . . . Dette er virkelig Italien.«

Ude bag Vinduet fløj italienske Byer
og Bjærgene forbi.

Silvio tænkte:

»Jeg er ikke mere Silvio, der kan plages,
mishandles, dødsdømmes af en lille Pige i
Paris. Jeg er Silvio, en Verdensborger, og
skal dømmes efter Romerretten.«

Beständig nye Byer og Bjærgene. Aa hvor
langt bedre var det ikke at elske et helt Land
end at elske en lille Kvinde!

Se disse italienske Landskaber: for neden
den dyrkede Jord, brun og frugtbar, for oven
den alt-rensende Luft som et fint Skønhedsslør.
Hvor godt det hele passer sammen: de Men-
nesker, der taler, og de Lærker, der kvadrer i
Landet. Og der er i Naturen Plads til alt:
en Feltherre i Spidsen for sine Dragoner eller
en lille Pige i Skyggen af et Træ, den jord-
kære Livsjubel, tryk og hjemlig som en Fugle-
trille fra en Græstue, og den besjælede,
grænseløse Længsel. Blot man forstaar at se
paa Markerne og Skyerne, Bjærgene og Sol-

nedgangen som et eneste Billede! At elske Træer og Floder og Mennesker som et Broderskab af levende. Hvilke Elskere de har været: den Ungdom, som drømte om at oprejse Italiens Enhed derovre fra det fjærne Sardinien paa et Sejerstog gennem Milano, Florens og Rom. Hvilke Elskere det har været, de Brobyggere, som ud fra Kongeriget Sardinien og Piemont spændte alle Italiens splittede Pontoner sammen til en eneste Frihedsbro, saa at de elskværdige Italienerne, der i mange Aarhundreder havde for Skik at slæbe Vadsækken for alle mulige Udlændinge, omsider en Dag kunde træde sammen paa Montecitorio i Rom: Eviva Italia! Eviva! — Smaatteri forsvinder overfor et saadant Broderskab. Man behøver for Eksempel ikke mere at betale Told paa Grænsen af Ligurien og derefter paa Grænsen af Toscana. Disse Elskere og Brobyggere gjorde Ende paa embedsmæssigt Vrøvl (Vrøvl er altid et Embede)

Og med alt dette er Italienerne den Dag i Dag saa fattige som nogensinde — uhelbredelig fattige.

»Hvor jeg i Grunden elsker fattige Folk,« tænkte Silvio. »De fryser om Vinteren og har en evig Hjemve efter Solen.«

Imidlertid gennemfor han de mange Tunneler, der er mellem Genova og Florens i det allerbedste Rejseselskab, sammen med den danske Konsul i Genova og hans danske Frue, der begge var saa unge af Aar og dog

saa glatte og forfarne i at omgaas Verden som nogen, hvem det har været givet at befare Hovedlandevejen mellem Paris og Rom i Laksko.

Med Høflighed havde de modtaget en misundelsesværdig, der kom lige fra Paris. Og Høfligheden mod den velklædte Landsmand var stegen til Venskab, da Silvio fortalte, at han rejste med offenkendt Mandat i Lommen for at skrive et Værk om »Nogle af de ældste Broer i Italien«. For at paaskønne den nye Gæst bad de ham rejse i Kupé sammen med dem, ja mere end dette: Konsulen gjorde ham delagtig i sin Morskab over to medrejsende Socialistførere, der ogsaa kom fra Genova, og som ved hele deres Opførsel krænkede de selskabelige Former.

Med smilende og dannet Opmærksomhed hørte Konsulen og Konsulinden paa, hvad Silvio sagde, og undrede sig ærbødigt over, at han for at opsøge det fattige Italien havde forladt det stolte Paris, hvorom han fortalte dem saa fængslende Anekdoter.

Men Silvio, der hvert Øjeblik nikkede ud gennem Togvinduet til en eller anden forbauset Italiener, sagde:

»Jeg holder af fattige Folk. Jeg har i mit Hjærte en rent naragtig Forkærlighed for fattige Folk. Jeg mener ikke dermed den luvslidte og udslidte Fattigdom, den forsørgelsesberettigede Armod, der gør sin daglige Pligt for hver Fyraften at vende hjem til en

udhungret Ægtefælle og en Flok udhungrede Børn. Jeg holder ogsaa af fattige, unge Mænd og Kvinder, jeg holder af alle fattige; de har saa nye og redebonne Hjærter, at der med dem endnu kan udrettes noget i denne haabforladte Verden. I Gaar Morges, da jeg passerede Alperne, tænkte jeg paa en saadan fattig Fyr, paa Napoleon som »lille Korporal,« der endnu ikke havde været i Slag, endnu slet ikke udmærket sig og altsaa kun havde almindelige og tarvelige Følelser. Han havde den Tro og den Bitterhed, som er fælles for saa mange ubemærkede, unge Mænd. Intet videre. Og det var det store, det var netop det guddommelige hos ham — Forvandlingsøjeblikket! — Man kan sætte Ære i at gaa med Manchetknapper, der er købte i den eleganteste Butik paa de store Bulevarder (Silvio smøgte sine Ærmer lidt op og viste et Par originale Knapper). Man kan ogsaa sætte sin Ære i, at man ikke vil være mindre elendig, ikke mindre tarvelig af Hjærte og Attraa, ikke mindre lav end den stakkels, simple Menneskehed, at kysse den ydmyge Jord, hvortil vi er bundne med fælles menneskelig Nødvendighed — for en Dag at kunne forvandle Tingene, vise dem saa store og skønne, som de virkelig er. Jeg holder af fattige Folk. De sover nogle Trappetrin nærmere ved Guderne og de evige Magter.«

Smilende hørte Konsulen paa Silvios Tale og ønskede endnu en Gang at se Manchetknapperne. Silvio bad om at maatte forære Konsulen dem. Han havde købt dem for at pynte sig, da han selv var gaaet Glip af en stor Lykke — sagde han — og de burde tilhøre en Mand, der elskede Lykken.

Han sad længe taus og stirrede ud paa Middelhavet. Og med Alvor og hemmelig stor Pietet tyggede han nogle Chokoladepastiller, som den tyske Dame i Paris skæmtvis havde overbragt ham i en Bonbonæske, hvor Rejselegat-Pengene laa gemte paa Bunden. I det første Indtryks Forvirrethed forekom Italien ham et Land helt af Marzipan og Chokolade. Og han tænkte, at var der mange i Verden som denne tyske Dame, vilde Opoffrelse og store Egenskaber faa Lov at blomstre, og Smuds og Smaalighed vilde uddø i Paris, ja selv i København.

»Jeg er ikke Silvio, den stakkès Silvio i Paris« — gentog han lykkelig — »jeg er Silvio, en romersk Borger.«

. Konsulen var en stadig høffig Mand. Hans private Spot — paa dansk — hindrede ham ikke i at vise de to medrejsende Arbejderførere de mest smigrende Hensyn paa italiensk. Ogsaa da en smuk Italienerinde skulde forlade Kupéen, var han til rede og rakte hende hendes Rejse-

plæd. Og hun nejede sirlig og takkede:
»Grazia.«

Dette første Ord, Silvio forstod af Sproget, havde en storslaet Pragt, som var Takken højere end Alperne og dybere end Middelhavet.

Toscana's Elever.

Paa Veje, maanegraa,
under de natlige Pinjer,
holà! der er Folkeliv.
Da strømmer den gammeldags Fløjte,
da klinger der Zither til Sang.
Piberdrengen fra Florens
og Florentinerdrengen.

Langs Gaderne, hvor de gaa,
i Støv staar de gamle Paladser,
Florens . . . Florens er død.
Ingen er bleven tilbage
ved alle de stores Død.
Kun Piberdrengen fra Florens
og Florentinerpigen.

En Dreng, der fløjter sin Takt
for alle de øde Portaler,
en Pige, der tjener sit Brød
den ene Dag med sin Zither,
den anden Dag med sit Skød . . .
Hvor er nu I Mestre fra Florens!

De Broer er gamle og graa,
hvorunder den ældede Arno
gumler paa Fortidens Grus.
Ved Fortidspaladsernes Porte
der gnaver kun Rotter og Mus —
Hvor er nu I Fyrster fra Florens?

Men midt paa den gamle Bro
de byder en Sang for en Soldo.
En Soldo betaler en Sang,
som aabner de herskabsløse
Paladser endnu en Gang —
Piberdrengen fra Florens
og Florentinerpigen.

Den aabner os Strozzi's Port
og kalder paa Fædrenes Skygger:
Op, Florentinere, op!
Toscana og Kunsten lever,
Toscana i Finger og Krop —
hos Piberdrengen fra Florens
og Florentinerpigen.

»Vaagn op, Michelangelo!
Og du, vor Sjæl, Benvenuto,
tag dine Disciple i Sold!
Vi har overlevet Toscana
. . . men Natten er temmelig kold
for Eders Elever i Florens.

»Vort Liv er som herreløst Gods
for fremmede Herrer til Leje,
vi svarer: Som Herren vil!
Men kunde vi tjene Toscana,
vi rejser os: Mester, jeg vil!
— Drengen og Pigen i Florens . . .«

Italien har hundrede Stæder, og i hver af dem findes et Hotel eller Gæstgiveri, som hedder »Italiens hundrede Byer« — *Cento città d'Italia*. Silvio boede i Florens i de *Hundrede Byer*.

Toscana! Toscana! Med Sindet opfyldt af de store, vinterlige Stæder kommer man, endnu næppe kuldslaet, en Aften til Florens. Og naar man siden faar Lov til at tale om Toscana og om toscanske Byer, kunde man fortvivle af Lykke, blive afnægtig af Glæde som Elskeren, naar han første Gang føres til sin kyske Brud. Oldtidens Etrurien, Moderkilden til al romersk Berømmelse, Middelalderens og Nutidens Toscana, hvis Bønders og Byers Tungemaal som et nyt Foraar overrislede Latinen og med ny Tale genfødte Liv. Spredte Bjærge, spredte Byer — og det rigeste, det oprindeligste Sprog i Almuemund! Men den Gud, som skabte Etruriens Folk, Etruriens Dyder og Snille, har udskaaret Bogstavet C af Etruskernes Svælg. Eller er denne

Race bleven saa gammel, at K-Lyden er falden den ud af Struberne?

»Mit Hus« hedder *la mia casa*, men *hasa mia* hvisker de letfærdige Kvinder til den forbi-vandrende. En hæs og sælsom Hvisken, omtrent som naar stumme har lært at tale; og Fejlen pletter det dejlige Sprog som et Skønhedsar eller som et Kainsmærke.

Hver Dag gik Silvio til Postgaarden for at hente Breve fra Udlandet og fyldes af Fryd, i Fald han genkendte en vis Haand fra de franskes Hovedstad — en mild og yndig, streng og stor Haand, der kunde indvi ham til Døden, om den blot vilde. Men eftersom Haandskriften ikke vilde, var han vel ikke en slig Skæbne værdig. Han følte sig mere fattig og ussel end den elendigste Toscaner. Og midt i Hovedpoststationens Gaard i Florens, foran Lugen, hvor man afhenter de Breve, der ligger og venter, var der en Dag en Toscanerinde med mørke Øjne af fortættet Solskin — som fik ham kær i et Øjekast, og som slog ham om Ørene med sine rosenrøde Billetter. Han lod sig villig slaa, ja vendte begge Kinder til, og nød det som en Oprejsning for sin landsforviste Manddom, at hun tre Gange nævnte sit Hus (*casa*) med den Udtale, som er Toscanas Beskæmmelse. Først da rev han sig løs og sagde, at han elskede hende mere »uden Hus« — *senza casa*. Og skønt han var sendt hened for at adspredde sig, skammede han sig som en Toscaner, fordi

han havde frydet sig ved denne Barmhjærtighed — *pietà*.

Hvad skulde han i dette Florens? Han vilde ikke leve med de levende. Og han gik paa Hjemvejen ind til en Antikvitetshandler for at se paa en Kaarde af rigt, gammelt Arbejde. Men en Kaarde er kun naragtig, naar ingen gider sende én det Budskab paa Liv og Død, man behøver.

Hver Morgen skrabede det ydmygt paa Silvios Dør, og en Mand kom ind i dybt bukkende Venlighed. Det var Silvios Lærer — *maestro* — i det italienske Sprog. Han var otteogtredsindstyve Aar og havde næsten ikke Tænder; men han var fuld af Retsindighed og meget sulten.

Og naar de sad og læste om Benvenuto Cellini den Toscaner, som listig skar Halerne af Kroværtens Heste, fordi Kroværten selv var en grov Tølper og altfor stor og stærk, smilte den gamle Italieners Ansigt et kort Sekund, som fyldtes han af Forfædrenes toscanske List og Hævnfølelse. Men naar de stavede sig igennem en Anekdote, om hvorledes en bedragerisk Hestehandler blev afsløret og dadlet i dybt berettigede Ord, mærkede Silvio, hvilket alvorligt og redeligt Folk Toscanerne er. Thi det var, som om otteogtredsindstyve Aar, henlevede i Sult og Hæderlighed, her tog Hævn over den, som ikke havde modstaaet den store Fristelse til at stjæle Heste. De læste ogsaa om Napoleons

Snustobaksdaase. Silvios Lærer havde et Horn i Siden paa Jordens mægtige (o, republikanske Italien!). Og hver Gang de naaede til de Ord, som en Mand af det djærve Folk havde forekastet den store Kejser, dirrede Maestroens Stemme af Overbevisning — som om Napoleon havde snydt i Hestehandel.

Silvio spiste om Middagen og om Aftenen under de hvidkalkede Hvælvinger i Gæstgivergaarden »Italiens hundrede Byer«. Foran ham paa den skinnende Dug gyngede en halmomflettet Fiasco i sit Sølvstativ, og ved Nabobordet spiste en fransk Maler og hans unge Ledsagerinde hver paa sin Side af en lignende Fiasco i Stativ.

Hun havde dette Haar, der dækker begge Ører og gør Kvinderne saa dejlig døve midt i deres fagre Uskyld. Mager med et Par fine, mørke Øjne — eneste Frisure — lige ankommen i en stor Modeæske fra Paris . . . (Men hvad brød Silvio sig om en Pariserinde? han, som kom fra en Stad, der var fuld af dem.) I sin Haaropsætning mindede hun ham den første Aften om Italiens søde og let syrlige Vin i de halmomflettede Flasker: — altfor megen Vin i et skørt Glas — »sød som Skyggen af et Vintræ.«

Mangen Dag indbød Silvio sin hungrende Lærer til disse Maaltider. Silvio skænkede da flittig af Vinen. Den gamle, som var uvant med en slig Glæde, fik tindrende Øjne, hans Haar strittede, han saa sig om med en

Trods som en Yngling, ja, gjorde sin Elev opmærksom paa en tredveaarig, megettalende Skønhed ved Nabobordet.

»Til mig vilde hun være god nok,« sagde den beskedne gamle med Hovedet dukket, men med Øjnene vendt mod Lofthvælvingerne.

Og Silvio smilte forstaaende, som kun Ynglingen paa Livets Tærskel kan smile til Oldingen paa Gravens Rand! Og af en Blomstersælgerske købte han Violer, hvormed han smykkede Oldingens Bryst.

»Alle mine Søstre er paa deres Værelser,
alle mine Brødre er i deres Haver.«

Silvio sidder i sit Værelse i den gamle
Gade »Gravene« og gentager Gang efter Gang
denne Forbindelse af Ord. Ved Siden af
ham sidder hans gamle Lærer og retter ham.

Og i alle Værelser, paa alle Sale, Nabo
og Genbo til ham, findes der Kvinder, som
ensomt syer, pusler, ordner Hus.

Men ude over Husene med den dugg-
klamme Luft og de mange Klokketaarne og
Klokkespil — der ude, der oppe (bagved et
duggkøligt Træ) ligger Bjærgene med de
fjerne Villaer og Haver, og det er fra den
Side, at Solen hver Dag oversvømmer Firenze
med Foraar. Haverne ligger i smaa Kiler
derude med varm Foraarsmuld midt i Januar,
med sorte Cypresser og grøn Vintersæd. Man
skimter disse Skraaninger for Enden af hver
dyb Gade i Florens. Og deroppe pusler den
nærsumme og flittige Toscaner.

Hvilket Foraarsbillede fra Italiens Januar:

»Alle mine Brødre er i deres Haver, alle mine Søstre er paa deres Værelser.«

»*Dove entra il sole, non entra il medico,*« læser Silvio. Han oversætter: »Hvor Solen kommer ind, bliver Lægen ude.«

Solen trænger ind ad Vinduerne med en Magt, saa at den kolde Januarnat pludselig er glemt. Og næppe er den gamle, dybt bukkende Lærer ude af Stuen, saa slaar Silvio alle Vinduer op og lægger sig midt paa Gulvet, i Italiens Sol, og lader sig gennem-bage som en forfrossen Ranke, som et Kid i Bjærgene. Han er kommen fra kolde Egne, hvor der faldt Sne paa alle hans Roser. Nu vælter han sig i Solen, der trænger lige ind i hans Hjærte og faar ham til at længes igen, efter Venskab — Lykke . . . Hvilken Helbredelse atter at kunne længes, ønske! Er det virkelig sandt, at hvor Solen gaar ind, behøves ingen anden Læge?

For at komme Solen endnu nærmere tager Silvio sin Hat og gaar ud i Florens. Men »alle Søstrene er paa deres Værelser«, og Gaderne opfyldes af latterlige Mænd, Italienere, der spytter altfor meget og bærer Klæder, som ikke ere syede til dem selv. De fylder Stræderne, de staar timevis og driver paa Torvet (uden Maal og Hensigt), som en stedsevarende Folkeforsamling, et Ting fra det gamle Etruriens Dage, et Raad, der til enhver Tid er samlet og afgør alle Anliggender i Byen.

Hvad venter de paa?

Stop! Der bryder en af »mine Søstre« sig Vej gennem Mængden. Og det er, som førte hun Solen med sig i sine Øjne, i sine Bevægelser, i sine Støvlesaalers Trin paa de klassisk støvede Gader. Men hun er stum som en Urne fra de etrusiske Begravelser. I en Toscanerindes tavse Smil ligger alle Toscanas Hemmeligheder gemte. Thi vid, at her blev elsket, og her blev slaet ihjæl, at her blev hamret i kostbart Metal og Paladser byggede. Og her blev skrevet Bøger . . . og det er endda ikke saa meget længe siden, at den gamle Storhertug af Toscana havde forbudt omtrent alle Bøgerne. Jeg har selv læst den gode, gamle Forordning, hvis Paragrafer fra den første til den sidste havde et Præg af storhertugelig Tryghed og Visdom. At man ikke ved Trykken maatte befordre sine sine forargelige Skrifter — hvem vil forundres? Nej, men Indespærring, Arbejde paa Galejerne til hver den, der besad en Bog, som han ikke først havde indsendt til Censurkomitéen. Og Censurkomitéen bestod ikke af Romanslugere, nej, den læste meget langsomt — for dog til syvende og sidst at lade alt opbrænde.

Ja, Toscana har sine Minder. Men Toscana har sin almægtige Sol, og en Dag brød Solen som en Gudinde Vej igennem den stumme Mængde paa Torvene — »*Eviva Italia!* Leve! leve!«

Det er en Dag fuld af Helbredelse for
Silvio; alle hans Væsens Vinduer og Døre
staar aabne paa vid Gab. Han fyldes af en
Lykke — højere end Alperne, dybere end
Middelhavet. Derfor gaar han og nynner paa
en Vise til Solens Ære:

Gudinden kom en Formiddag
over Torvet i Firenze,
før nogen skulde ænse,
beskeden og i bedste Mag,
en ufordærvet Formiddag.
Men Hjærtet det har ingen Ro i Firenze.

Og da hun strax faldt i vor Smag,
fandt Smag i os Gudinden.
Hun standsed ikke, inden
hun havde os under sit Tag.
Vi fulgte altsaa Gudinden.
Men Hjærtet det har ingen Ro i Firenze.

Hun skænked os sin Rødvind først
og løste sine Sandaler.
Ej synderlig Ven af Taler
hun havde ej synderlig Tørst.
Gudinden havde ej Tørst.
Men Hjærtet det har ingen Ro i Firenze.

Nu har jeg løst for mine Sko
og for min Ungdomsfylde.
Nu er jeg paa min Hylde,

men Hjærtet det har ingen Ro.
Gudinden var paa sin Hylde,
Men Hjærtet det har ingen Ro i Firenze.

Italien er som et Tryllespejl,
paa alle Kanter Gudinder.
Selv Middelhavet skinner
af Skønhed, som gaar under Sejl,
mens Formiddagsolen rinder.
Men Hjærtet det har ingen Ro i Firenze.

Da mødte han ikke mange Skridt fra Gæstgivergaarden »De hundrede Byer« uventet den lille Pariserinde fra Maaltiderne. Hun var alene, og han blev saa forskrækket, at han tog Hatten dybt af og bad hende modtage de Violer, han gik med i Haanden. Og da hun stivnede og rystede paa Nakken, rakte han atter Blomsterne ud imod hende. For-gæves! Og han kyssede dem og kastede dem fra sig. Og hun bad ham skælvende dreje om Hjørnet ind i den trange Sidegade, hvorhen hun selv fulgte ham, mens hun med et uroligt Blik til alle Sider forsikrede sig om at være ubemærket.

Den Eftermiddag spaserede de sammen i Bobolihavens sollyse Gange, der var overvævede med Skygger af Laurbærtræernes Grene. De hørte en Springvandskumme idelig strømme, og Fuglene, som blev pludselig tavse til Tider. De talte om Paris og Foraaret i Paris, om Boulogneskoven og Champs Elysées og om

Bekendte, som de der havde fælles. Med meget Skælmeri nævnte hun »min Mand« — mon mari — og med roligt Skælmeri løftede Silvio den lette Pariserinde op, for at hun skulde kaste et Blik ud over Florens. Han satte hende atter let og varsomt ned og blev dobbelt hensynsfuld mod hende, fordi han med Glæde opdagede, at en smuk Pariserinde var ham ganske ligegyldig.

Et af Tiden tilkradset Pergament, en temmelig gammel Dame, men en Slægtning af Célimène, kom en graa Morgen til Florens med Hovedet endnu fortunlet af al den Larm, der fandtes paa alle Banelinier lige fra Paris.

Og der blev pludselig ikke til at være i Florens.

Hun købte en Høne i Fællig med Silvio og spiste den med ham i en Vinstue. Og hun fortalte ham hyggelig det nyeste fra Paris, om Fester og om unge Mænd, der var foretrukne af den lille Célimène. Og den næste Aften gjorde de det samme og ligeledes den tredje Aften, imens hun stadig fortalte om Paris og om Célimène og Tilbedere af den lille Célimène.

Silvio skrev til Célimène, at han rejste til Siena. Og han pakkede atter sin Kuffert og tænkte paa at drage ikke blot til det nære Siena, men lige ned til Sicilien for at møde sin Skæbne. Den lille Célimène, som troede, at Siena laa ved Havet, skrev til ham paa

selve Afrejsens Dag, at hun var led og ked af Paris og allermest kunde ønske at spasere med ham langs »Sienas Strand« — hvis det blot havde været muligt. Og hun mente, at de der — ved Sienas Strand (à la mer de Sienne) — nok skulde være blevne enige: de skulde begge tale rigtig ondt om Kærligheden.

»Allerhelst til Sicilien! Allerhelst til Sicilien!« lød det inden i Silvio, da han sad i Toget efter at have kastet et sidste Blik paa nogle af de ældste Broer i Florens, og efter at han havde givet et sidste Haandtryk til den temmelig gamle Dame, der endnu i Afskedsøjeblikket med en behændig Hentydning fik hans Pariserhjærte til at bløde.

»Allerhelst til Sicilien,« tænkte Brobyggeren Silvio. Han sad og tegnede efter Hukommelsen den gamle Bro i Florens, og da Broen var færdig, fandt han paa at tegne en ildspyende Torpedo under Broen, og da Torpedoen var færdig, fandt han paa at skrive nogle Linier ved Siden af:

Jeg skrev en Dag en Petition,
en Bøn om gunstig Protektion:
jeg vilde ta'e det, som det blev.
Gud give, jeg det aldrig skrev!
Vil du med, saa hæng paa.

Jeg skrev en Gang et Frierbrev,
et Elskovs Evangelium.
Gud give, jeg det aldrig skrev!

Den hovne Tøs blev dobbelt dum.
Vil du med, saa hæng paa.

Den gode Lykke mødte mig.
Hun bad mig at benytte sig.
Jeg gad ej strax; og da jeg skrev
en anden Dag, hun udeblev.
Vil du med, saa hæng paa.

Saa skrev jeg Himlens Gud et Brev.
Og det fortrød jeg ej, jeg skrev.
Thi Brevet blev tilbagesendt
med Svar: Adresse ubekendt!
Vil du med —

identif?
Det skulde hænde Silvio, at de samme
to Arbejderførere, som for en Maaned siden
havde rejst med ham fra Genova til Florens,
atter var med ham i en Kupé fra Florens til
Siena. Og han havde der den gode Lejlighed
til at spørge dem om Vej til Sicilien og videre
frem — hvis han ellers vilde.

Deres Ansigter beskæftigede ham. Han
havde i et Arbejderblad set deres Portrætter.
Og den ene af dem bar den italienske Titel
»professore«. Hans magre Ansigt havde om-
kring Læberne det samme tyndslidte Smil
som falmende Primadonnaer, men et bittert
Smil, som han selv mindst vilde tilgive, at
man tog fejl af. Han ser ud, som om han
kunde gaa igennem Staal

Den anden var en Mand med meget og

mørkt Skæg, et paa én Gang blødt og voldsomt Ansigt — altfor rigelig Kærne, altfor lidt Skal. En af det simple Folks egne og sikre Tillidsmænd — den svajende Fusentast, Manden med Begejstringen.

Men den ubestemte Titel »Professor«, der var knyttet til den førstes Navn, fik Silvio til at bemærke ham mest.

Han ser ud, som han kunde gaa gennem Staal Og saa er den Mand tilmed en studeret; ikke Følelsesmennesket, der svæver for Vindene, men Teoretikeren. Ikke Begejstringen, men Forbitrelsen. Ikke Blodet, men Bogstaven. Og hvor meget længere fører ikke et Raseri i Blæk, og hvor meget giftigere er det ikke end et Raseri i Blod!

Thi der er dette ved en saadan Teoretiker, at her hører Mennesket og Barmhjertigheden op, og her begynder Guddommen i dens Medynksløshed, Matematiken i dens Ubønhørighed. Hvis han byder: hug ned! da bruger han ikke Menneskehænder, der hastig sløves, men Maskinen den bliver ikke træt.

Hug ned! hug ned! Spræng de gamle Broer i Luften, spræng de pralende Huse, der er byggede paa Tomhed og Spindelvæv.

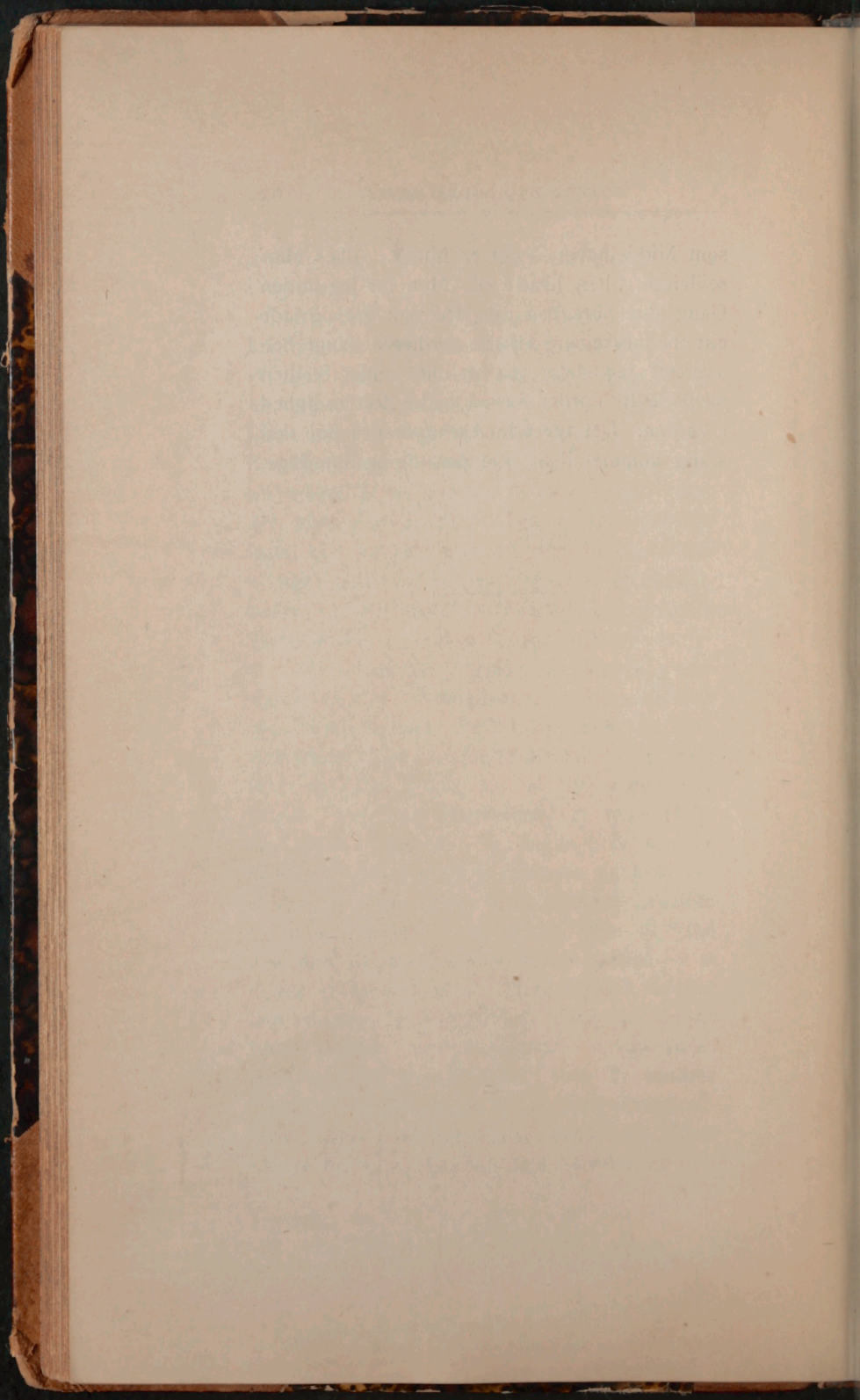
Silvio var i Dag for Alvor oplagt til at se paa et saadant Ansigt og til at sprænge Broer hellere end til at bygge dem. Han havde Lyst til at sige til Manden med det tyndslidte Smil: »Vis mig, hvor vi skal be-

gynde; saa skal jeg lægge en Mine.« Og han tænkte:

Manden med det magre Ansigt bøjer sig kun for én Ting: for Kendgærninger. Men at høre ham i en tarvelig Sal ved et Møde af tunge, fattige Arbejdere eller høre ham rase foran den forsamlede Rigsdag — alle Kendsgærninger smuldrer han til Snus med sin ubarmhjærtig tilbagevendende Logik. Han har uimodsigelig Ret. Alle Livets Melodier tager han fra én. Nej, her skal I høre Musik — siger han med sit tynde Smil — Menneskeheden er kun et stort Forbund af udsultede Tarmkanaler . . . hør Tarmenes Musik.

Silvio vender langsomt og ligegyldig Ansigtet bort fra »Professeren«, og hans Følelser slaar pludselig om: Smil længe nok, du Nødtørft-Profet med dit Marekat-Smil. Jeg giver ikke en Pibe Tobak for al din tungerappe Logik. Nej, lær Menneskene at være Helte og Guder i Pjalter. De simple Folk er ikke dummere end jeg. Og de lader sig kun føre af den, der kan tale, saa de skiftevis brænder og fryser derved. Du samler dem til Had ved den dyriske Nødvendigheds Infami — et Oprør af Tarmkanaler! Men lær dem at ære den skønne Nødvendighed. Thi de simple Folk — »den hellige Almue« — kan nøjes med lidt (de er i Vanen), men de vandrer gerne til Verdens Ende for at høre en Melodi. Medlidenhed, Menneskeret, Broderskab, den blanke Selvopofrelse, høj som Alperne og dyb

som Middelhavet — det er Musik. Blæs Mar-
seillaisen, blæs, hvad I vil. Men før jeg anden
Gang skal høre paa dine Tal og Cifre og lade
mit menneskekære Hjærte fordærve, langt hel-
lere vil jeg strax paa et eller andet Sicilien
forbløde til Fordel for en bedre Retfærdighed
i Verden. Det tyvende Aarhundredes Sol skal
aldrig komme til at lyse paa dig og dine Lige.

III.

SIENA — ROM

Løse Dagbogsblade

(Silvio havde i sine Dagbøger for Skik aldrig at fortsætte en Linie, til Papirets Rand afbryder den meningsløst midt i. Hver Sætning eller Ordforbindelse, der udsprang frisk af hans Tanke, var ham selv som en Overraskelse, der maatte staa i en ny Linie. Ved saaledes at henkaste sin Prosa syntes Silvio, at han fik sine Rejseindtryk lettere fra Haanden.)

Ankomst til Siena

Jeg tænkte mig Siena
som en Bjærgnymfe,
som en Kildenyumfe mellem de kølige Bjærge,
vilde Geder og blaa Bjærge som duggede
toscanske Druer.

Jeg fandt ingen Bjærge,
men den mest frugtbare Højslette,
der var rødgul — terra di Siena — som en
Solnedgang.

Og Byen, som jeg tænkte mig ung mellem de
friske Bjærge,

var Toscanas ældste
med tredive Tusind Sjæle
og en mørkerød Borgemur helt omkring
fra Aarhundrede otte, Aarhundrede elleve,
et helt omslyngende, leddelt Bælte
med Porte og Udfaldsbroer og Mure i besyn-
derlige Zigzaglinier,

som paa gammeldags Slagmalerier.
 Og ude under de brunrøde Mure:
 solvenlige Spaseregange
 og oldtidsagtige Vadskerier
 for al Byens Vadsk.

Jeg tænkte mig Siena fjældfrisk og med lave
 Rønner.

Og jeg fandt indenfor Murene
 ældgamle Gader, hvide af Februarsol, og med
 Huse i mange Etager,
 Paladser fra Aarhundrede fjorten.

En Universitetsstad og Rede,
 hvor Toscanas ældste, forarmede Adel
 har Hjem og sværmer paa Terrasserne,
 — der er solfyldte og mægtige som Dantes
 Vers.

Mellem Paladser, gennem bugtende, lange Gader
 belagte med Lavasten
 lader jeg min Bagage
 bringe til Hotellet, Albergo Toscana.

En tiggeragtig Olding fanger mig i en lille
 Tværgyde

og fortæller mig under frygtsomme Gebærder
 (som en bortjaget Hund),

at han vil anvise mig et Palads,
 hvor jeg kan bo til Leje;

og han beder mig altid træffe ham i denne
 Tværgyde efter Middag;

thi Albergo Toscanas Kelnere prygler ham,
hvis han slikker Solskin for nær Hotellets
Porte.

Og jeg ser lidt efter Albergo Toscanas Kelnere
fordrive Tiggeren med Stokke og Stenkast.

Maaltider i Siena

Fem Porte som fem svære Jærnlaase
aflukker det herskabelige Siena fra det kvæg-
rige Toscana.

Ad tre smalle Gader, som tre lange Korridorer,
naår man ind til Viktor Emmanuels-Pladsen,
der er hul som en uhyre Østersskal,

— og hvor Raadhuset ligger med Sodomas Fresker,
og hvor der findes en berømt, gammel Brønd,
og hvor i Genoprejsningens Dage i Halvtred-
serne

— Viktor Emmanuel
af det enstemmige, toscanske Folk
udvalgte til Konge af Toscana.

Jeg sidder den hele Dag paa Torvet i Siena
ved Marmorbrønden, en gammel Mesters Ar-
bejde,
og bages af Solen og taler med Kvinderne,
som kommer for at hente Vand.

Og Tiggere n fra før kommer til mig
og fører mig hen i det allerældste Palads,
hvor jeg for en naragtig Betaling faar en hel
Etage til Leje
og Udsigt over Herskabets Marmorterasse under
mine Vinduer
og Haverne, Borgmuren, de fjærne, blaa Bjærge.

Men ved Aftensmaaltiderne paa Albergo Toscana
nyder jeg for en Betaling, som vilde bringe en
parisisk Tigger til Latter,
den bedste Suppe, den fyldigste Chianti og
fortræffeligt Oxekød

Side om Side med Garnisonens Officerer,
som under Taarer kysser hverandre paa begge
Kinder,
naar en højere Ordre river dem bort til Flo-
rens eller Milano.

Side om Side med veltalende Universitetspro-
fessorer

for dyber jeg mig hver Aften længe paa fransk
i følelsesfulde Samtaler med en ung Nobile fra
Siena,

en brav og fin Adelsmand
uden megen medfødt Rigdom.

Imidlertid passer Dante Neso,
den unge, toscanske Kelner,
Forsyningen.

»Kære nordiske Herre,«
siger den toscanske Adelsmand til mig.

»Hvorfor bliver De ikke længere i Byen?
 Jeg vilde indføre Dem hos Grevinden af *Luna*
 og hos Hertuginde *Delsole*.
 Skam Dem ikke ved at tale italiensk til mig.
 Ved evig at tale det franske
 lærer De jo aldrig Sproget . . .«

Vi taler om Kærligheden og Bøgerne.
 Han siger til mig:
 »Hvad skal Kulturen og Bøgerne?
 Er det ikke en Ulykke at tænke?
 Naar jeg er hos Hertuginde *Delsole*
 og jeg ser hende selv og ser,
 hvad hun gør, hvad der sker i hende, om
 hende, i hendes *Sale*,
 er det da ikke en Ulykke,
 at Kærligheden har lukket mine Øjne op
 og lært mig at tænke?«

Men jeg, som altid vil strides,
 siger til ham:
 »Ogsaa jeg er en Mand,
 som min Elskede har forsmaaet.
 Deres Blod er sydlandsk, hæftigt.
 Jeg er nordisk og flegmatisk,
 og jeg tænker:
 er det ikke en Lykke, tværtimod,
 at Bøgerne har slaaet mine Øjne op paa vid *Gab*,
 at Kærligheden med blodig *Haand*
 har slaaet mit Hjertes Døre op paa vid *Gab*
 og lært mig at tænke?«

Ude i Gaden begynder et Æsel at skryde.
Et Æsels Skryden er voldsom og dog henaandet,
henaandet og dog paastaaelig,
nærmest som en Pumpe, der slet ikke vil give
Vand.

Og Dante, den toscanske Yngling og Opvarter,
hjælper os begge i Overfrakken
og lover en Aften at vise mig Siena.

Palmesøndag

Herre min Gud, hvor vi alle er fattige!

Mens jeg gaar og længes efter min Elskede,
der har sendt mig til Italien og nu tilmed i
to Uger
har glemt at sende mig Breve —
træffer jeg sammen med en Jærnbaneinspektør,
en gammel Ungkarl, som taler et fordringsfuldt
og daarligt Fransk
og vandrer med mig i Domkirken,
hvor han foragter alle Arbejder af ham ube-
kendte Mestre
og kun nikker anerkendende til Michelangelo.

»Est-ce que vous trouvez ça beau?«
siger Jærnbaneinspektøren og standser med
Katalogen i Haanden,
»Finder De *det* smukt? Jeg finder ikke.«
Moi, je ne trouve pas.

Og stadig dette sure Spørgsmaal: »Finder De
det smukt?»

Intet finder den gamle Ungkarl smukt
uden Kvinderne, som han beundrer
modløst og paa Afstand.

»Thi en Embedsmand i Italien,« siger han til
mig,
»maa være meget forsigtig og ikke vække
Skandale.«

Han bad mig vise ham de Kvinder, som jeg
ikke selv søgte.

Det var en Palmesøndag . . .

Men hvad vedkommer mig en Embedsmand,
der er bange for Skandalen?

Aa det var en Palmesøndag,
og der var meget koldt i Gaderne.

Men jeg gik ind i Kirkerne,
og alle Vegne uddeltes Palmegrene
smaa, tørre Kviste, med smaat, stedsegrønt Løv.
Op hver Gang jeg husker paa disse Palmer og
denne Palmesøndag,

husker jeg paa Siena og de unge Kvinder dér.
Smukt klædte,
alle med en Væxt som Prinsesser og Hertugin-
der

og med mørke Øjne, fulde af Fare,
knælede de ærbødigt paa Kirkegulvene
og modtog af Præstens Haand
de signede Grene.

Jeg har gemt et Par slige Palmer,
støvede, stedsegrønne og tørre,
og de minder mig om toscansk Ungdom,
om Sienas ranke, kvindelige Ungdom,
der med urolige Øjne, urolige Hjærter
knælede for Religionens stedsegrønne Vidunder.

I Siena var jeg ompændt af Fare,
allermest om Søndagen ved Militærmusiken,
naar Toscanerinder fra Byen og Landet,
Hertuginder af Væxt,
med store, gule Straahatte som en flagrende Glorie
og med stolte Fjed som lutter Døtre af Officerer,
vandrede mig Snesevis forbi.

Musiken! Musiken! . . .
men mest dog Løvsalsfesten,
de støvede Grene og Vievandet!

Cento cerini

Cento cerini, cento cerini, cento cerini!
lød det overalt i Sværmen — i Tusmørket.

Jeg syntes godt om den lurvede Gadesælgers
Ansigt
og gik hen og spurgte ham, hvad han raabte.

Han forstod ikke mit daarlige Sprog eller mit
simple Spørgsmaal,
begreb ikke, at jeg kun vilde vide Navnet paa
den Vare, han solgte;
og strax blev han altfor elskværdig,
trængte ind paa mig med toscansk Beredvillighed,
lovede at være mig til Tjeneste med alt muligt;
jeg skulde kun sige til.

Og da jeg svarede, at jeg intet begærede af
ham —

»Jo, Herren bad mig om noget,«

sagde han og holdt mig fast i Kjoleffigen som
Disciplene Herren.

»Jeg er til Herrens Tjeneste,
sig kun frem — *dica pure!* —
Vil Herren, at jeg skal vise Vej i Byen?«

Da han langt om længe begreb mig,
blev han forbauset — skuffet . . . men sagde
tjenstligt:

»*Cento cerini!*«
Hundrede Tændstikker!

Jeg afkøbte min Toscaner
to hundrede Tændstikker,
og jeg lovede at anbefale ham til min Ven,
Jærnbaneinspektøren,
en Embedsmand, der frygtede for Skandalen.
Og han saa paa mig med et bedrøvet Blik
og slap mit Frakkeskøde.

Cento cerini! Hundrede Tændstikker!
Armod, Usselhed, Vanære . . .
det stakkels fattige Italien —
en Dag vil det tændes i lys Lue.
Hundrede Tændstikker. *Cento cerini!*

Protestantisk Vaar

Jeg levede en Gang i en evig Palmesøndag
med en stedsegrøn Palme plantet i mit Hjærte.
Derfor røres jeg denne blæstkolde Dag i Siena
af Kirketjenesten og Vievandet,
af de støvetgrønne Kviste
og de sirlig klædte Seneserinder.

Det martskolde, tørre Siena
paa Palmesøndagen,
en Haandfuld klingende Kirker
til Guds Ære,
og Sollyset, den barske Blæst
. . . det bringer mig min Ungdoms
Palmesøndage tilbage:
ud over Bakkerne i Jylland
havde efter de strenge Vintre
Kornet netop begyndt at grønnes.

Og mit protestantiske Hjærte grønnedes for
første Gang.

Unge udødelige

Husker jeg rigtigt,
er det ved den af Sienas Porte, som hedder
Porta Camollia,
paa den store Exerцерplads, der nu mest bruges
til Kvægmarkeder,
— at en Fyrste — Frederik den anden — Kongen
af Sicilien? —
har efterladt en Marmortavle paa sin Bryllups-
rejse,
da han hjemførte en fransk Prinsesse.

Jeg er ikke sikker paa Navnene, men jeg
husker den store Plads
— piazza d'armi — de gule Stude og Marmor-
tavlen;
og i en af mine mest pragtfulde Drømme
har jeg ønsket, at det maatte være Frederik
den anden,

Kongen af Sicilien,
og hans Brud: en Prinsesse fra Paris.

For denne Drøms Skyld blev Marmortavlen
mig dyrebar
og kostelig og sjælden som mit eget Liv og
min Skæbne.

Det er mig, som om to kongelige Slægtninge,
min Venindes og *min* Slægt,
allerede i den fejreste Middelalder
havde indgaaet Ægteskab
og de her paa en tilfældig Station af deres
Bryllupsrejse
havde rakt hinanden Haanden
over den Kløft, som skiller Mand og Kvinde.

Naar Ørnene parres, da bør Menneskene ind-
ridse Begivenheden i Marmor.
Frederik den anden var i hele Kristenheden
den ridderligste Trubadur, den klogeste Kætter,
den snildeste Fjende af Paven.

Ved hans syditalienske Hof
herskede Østerlands Prunk og Drømme.
Og dog har jeg aldrig tænkt ham i Guld og
Purpur . . .

Sorte Slør, Sejl af Silke!
lette, mørke Farver
som et sort Silkesejls Svulmen mod Middel-
havsluft.

Hvor bugner det,

Valfart.

Yppighedens og Oprigtighedens Søkendebanner,
den uforgængelige Pragt og den evige Skygge:
den sorte Farve.

Denne Middelhavsfyrste maatte hjemføre
en fransk Kongedatter med hvide Hænder,
den kyskeste Lilje i Frankrig og Navarra,
den stolteste Skønjomfru i det letsindige og
stolte Paris.

Denne Tvivler under mørke Cypresser,
Muhamedaner af nordisk Æt
maatte elske og hjemføre til sit Sicilien
fra Nordens prægtige Vintre
Vinterhovedstædernes
mest forkælede Blomst.

Fordi Mesterens Hænder søger Strengeligen,
fordi det uopnaaelig store
vil det stridige og fine,
fordi det uopnaaelige er al Kærligheds Amen.

Aa, min frankiske Kongedatter, Du min Prin-
sesse fra Paris,
jeg er ikke Frederik af Sicilien, men mit
Hjærte elsker Visdom og Skygge
og elsker dine Farver som en Dronning af
Burgund.
Og ved denne Mindetavle for to Slægtninge
fra Middelalderen,

paa dette Sted fuld af Sol og Støv, hvor nu
alle Toscanas
gule og bredhornede Stude forsamles paa
Kvægmarkedsdagen,
vilde vi have rakt hinanden Haanden
og smilt som de unge udødelige.

Evangelium

I en Stald mellem Oxer og Kvæghyrder
kom Kristus til Verden.
Og alle underfulde Mennesker i Verden
er født i en Stald mellem Skærekistens Havre
og de stumt gumlende Kreaturer.

Paa Billeder af gammelflorentinske Malermestre
ser man,
at det var en almindelig Toscanerinde,
der med Modervé fødte ham
og endnu isnet til sit Livs Kilder
rolig lagde ham til Brystet
og svøbte ham i det grove Linned.

Enhver Toscanerinde,
som behørig kan svøbe sit Barn
efter Almueskik,
kan blive Moder til en Frelser.
Og ethvert Barn, der fødes,
er født til at opofres rolig paa Korset

for Menneskenes fælles Skyld,
at dø paa sin Post og forløse Menneskeheden
ved sin skønne, taalmodige Lidelse.

I en Krybbe mellem Hyrder og Hø og umælende,
nær sin gudbenaadede Moder, en uvidende
Toscanerinde,
hørte han første Gang Minutternes Løb og den
lange Stilhed,
der giver saa meget at overtænke.

I Fortroligheden med de smaa og ringe Ting,
med det Liv, som ikke taler, næppe tænker,
med Duften af Markens alnærede Afgrøde,
Urterne, Kornet,
stumme Vidnesbyrd om Sundhed og Tilblivelse,
opgik Livets Lyd og Livets Fryd for ham i
ung Herlighed,
for at denne Sjæl, som var skabt til det højeste,
ikke i sig skulde savne det mindste,
for at hans Væsen skulde mættes med Vellugt.

Siden, da Marias Søn blev stor og meget lærd,
en Rabbi i lange Klæder,
med rolige Øjne
i et skønt, blegt Aasyn,
hvis Læber syntes at bløde —
da hans Moder ikke længer forstod ham,
da græd han midt under Palmerne og Folkets
Jubel,

over det uopnaaelige
og over det stakkels uvidende Jerusalem,
de glemsomme Mennesker og de smaa Ting,
der trædes under Fod i Livets Højhed og Blæst.
Og han fyldte Verden med sin Vellugt,
og han sprængte Verden med sin Medlidenhed.

Ja han elskede Livet og Menneskene med en
saadan Kærlighed,
at han fandt en Lindring i at nagles paa
Hænder og Fødder
og begærede,
at alt det ham fjendtlige i det ufuldkomne
Menneskeliv
skulde korsfæste ham.

Han var ét med Verden. Og Verden var ham
som én af hine kunstfærdige Violiner fra
Cremona,
der maa briste for at faa den vidunderlige Tone.
Og Mesteren sønderflængede Verden med et
Violinstrøg,
og den genlyder af hans Bue til den yderste Dag.

Men skønt Rabbien vidste dette,
tror jeg: han ensom i den kolde Nat paa Korset
har sænket sit Hoved og ønsket,
at hans Moder aldrig havde født ham.

Udflugt i det senesiske Landskab

Naar man drager ud af en af Sienas fem Porte
og det er en Markedsdag,
forstaar man, at Livet er saa billigt
i det kvægrige Toscana.

Paa alle de bugtede og stejle Veje udenfor
Murene
møder man toscanske, gule Oxer
med umaadelige Horn, som næsten spærrer
Vejen,
og som var ganske livsfarlige
den Formiddag, da jeg paa en Bicyklette
ledsaget af Dante, den toscanske Kelner,
gjorde Udflugt i det senesiske Landskab.

Vi havde passeret Excerpladsen,
hvor Stude stod i Tusindvis.
Og ud over Landet paa dets tusinde Veje

saa vi over alt de opdukkende Horn af gule,
 toscanske Oxer,
 — en Skov af bredhornede —
 som vilde de erobre Siena, Exercerpladsen og
 Marmortavlen
 med Kong Frederiks franske Elskov.

Da vi, til sidst, kom uden om denne umaade-
 lige Kvægdrift,
 havde vi meget høje Bakker at bestige,
 meget besværlige, høje Bakker,
 og saa snart vi naaede den stolte Top, hvor
 en enlig Pinje
 laante sin Skygge til et rødt Bondehus eller
 Landsted,
 slap Dante i Træthed Pedalerne
 og suste foran mig, med fuld Fart, ned gennem
 en smal, smal Allé med Cypresser.

»Dante, Dante,« raabte jeg advarende.
 Men han hørte ikke.
 Og jeg fulgte efter ham og optog hans Exempel.
 Og da vi var til Ende med Alléen,
 aabnede der sig, paa tværs af den første,
 en ny Allé nedad
 mellem smalle, smalle Cypresser.
 Vi gennemfor den med løsslupne Pedaler
 i susende, stedse vildere Fart,
 og vi kom til en tredje
 Zigzagallé

stadig ned ad Bjærgtet mellem Cypresser.
Dante jog nu foran som en Djævel,
der har forsaget sin Kristentro
og er glad ved at nedstyrtes til Helvede.
Men ved den fjerde
Omdrejning
blev jeg alt mere betænkelig
og begyndte at bremse.
Hele den fjerde Allé var bedækket med
Skærver,
som gav sig til at rulle under Hjulene;
og jeg saa Dantes Cykle vakle som et Skib i
Søgang,
og jeg saa ham pludselig styrte med Panden
lige i Skærverne.
Og jeg tænkte: »Dante er død«.

Saa styrede jeg min Cykle
mod Aabningen mellem to Cypresser
for, tværs over Grøften, at sætte ind paa
Markerne
og ikke lemlæste den saarede eller mishandle
den døde.
Men skønt en Cypres kun er et godt Kvarter
i Bredden
og Aabningen mellem to Cypresser henad tre
Alen,
skulde det aldeles ikke lykkes mig at træffe
Aabningen,
men Cypressen.

Og jeg styrtede mod Cypressen og tænkte:
Sono morto — »jeg er død«.

Den, som ikke har været nærved Undergangen,
ved ikke, hvor Livet smager godt efter Døden.
Han ved ikke heller, hvor vel jeg fandt mig,
da jeg med et lemlæstet Ben og min sønder-
brudte Cykle
bragtes op til Bondens Hus under den sorte
Pinje.

Den gode Dante havde Lemmerne hele,
og hans Cykle laa der ganske ubeskadiget.
Men mig maatte en Toscanerinde
vadske og salve Benet med den velgørende Olie.
Og da jeg havde nedsvælget Smærten og Døds-
faren,

paakom der mig en umættelig Appetit,
og jeg spiste al Bondens Kød og Ost,
og jeg drak hans kostbareste Vin!
Og mens Dante paa Cykle afsøgte Nabolands-
byen
efter en Vogn til at hjemføre mig og mit
ødelagte Kørehjul,
blev jeg alene med Toscanerinden og en stor
toscansk Kat,
der sad paa Ovnbænken hos mig foran den
kogende Gryde,

— *olla paterna.*

Kære Venner her i Verden,
jeg siger Jer, at Toscana endnu er det rene
Etrurien.

Jeg tror, at end ikke Sproget har forandret sig.
Jeg er vis paa, at Sæder og Skikke er helt
latinske,

som i Horatses Dage.

Og den latinske Kvinde — Etruskerinden —
hun som lagde Veddet under Gryden,
under olla paterna,
hun var, om ikke helt tyveaarig ung,
en af de Hertuginde, der med Straahatte som
en flagrende Glorie

ses i Siena paa Torvedagene

og om Søndagen ved Militærmusiken.

Aa hun var saa fin, saa klog, saa stolt,
hun, som havde salvet mit saarede Knæ,
at jeg, mens den store, toscanske Kat
snurrede og spandt ved Siden af mig,
og mens alle mine Fibre efter Dødsangsten
fyldtes med Livsmod,

maatte fange hendes to Hænder ind, trykke
dem til mig

og saaledes meddele min Lægehjælperke,
at jeg var karsk,

at intet af Hjulene i mit Indre var knust mod
Cypresserne,

at mit Hjærte bankede paa ny
i sund, sollys Manddom.

Og hun forstod mig,

hun forstod mig, den sirlige Toscanerinde.

Skønt hun høvisk undveg min Stormen,

gav hun med sine Fingre mine Fingre et
 belønnende Tryk,
 som den fortjener til Opmuntring,
 der fra Døden vender tilbage til Livet.
 »Lev,« sagde dette ømme og dog høviske
 Haandtryk,
 »lev og vær en Mand!«

I hendes Solskin fik mit syge og forfulgte
 Hjærte Helsebod;
 der lærte jeg Barmhjærighed af et Haandtryk.
 Ja jeg drømte om altid at blive hos Latinerinden
 i et rødt Bondehus,
 i et vildt og smilende Toscana.

Da Dante kom tilbage med Vognen,
 fandt han mig endnu paa Ovnbænken
 ved Siden af Gryden og den toscanske Kat —
 og ude ved Brønden den latinske Kvinde med
 de solbrune Kinder
 rolig syslende med at drage Vand op.
 Jeg saa dem samtale, hende og Dante,
 to jævnbyrdige — indfødte Børn af det stolte
 Toscana —
 hvor godt de forstod hinanden!
 Hun havde forbundet mit Knæ . . .
 men hvor langt venligere hun vilde have for-
 bundet mig,
 hvis Saaret var et Knivstik

hentet under Udførelsen af en toscansk Hævn!
Hvor godt de forstod hinanden, de to ved
Brønden.

Saa vinkede jeg til Dante: »Lad os stige op
paa Vognen!
. . . I Morgen rejser jeg til Rom.«

Et løst Udkast

Enhver Italienerinde er som et Udkast til en
Madonna.

Jeg siger: enhver Italienerinde,
men kun faa er det som Etruriens ranke Døtre,
dem, jeg saa i Siena, Palmesøndagen.
De andre Italienerinder
er ofte kun et billigt og løst Udkast.

De er saa stolte, alle Italienerinder,
saa fulde af pyntelig Anstand.
Men de taaler ikke, at Landets umaadelige Sol
beskinner dem to Timer i Træk.

Jeg maatte omsider rive mig løs fra Toscana,
den brune Jord, de gule Oxer, de klingende
Kirker.

Da jeg, paa Afskedsmorgenen —
efter at den toscanske Kelner Dante
længe havde trykket mig i Haanden

og bedt mig ikke glemme Dante, skønt en
 fattig Yngling —
 med min Bagage rullede ned gennem Sienas
 friske Gader
 og for sidste Gang vilde trykke denne Belys-
 ning til mit Hjærte:
 den røde Borgemur, de gulhvide Huse og Ter-
 rasser,
 saa jeg nær Banegaarden i den unge Morgen
 en rejseklædt Italienerinde med Plæd og Taske.
 Og jeg tænkte: det er en Enkes kære og eneste
 Datter.

Hun var iført lysø Farver, slank og gik rask til,
 og hendes Fodtrin havde dette ærbare Flik-flak,
 de gode Døtres usigelige og usvigelige Kende-
 mærke.

Jeg glemte at tænke — jeg ønskede ubekymret
 og lige strax:
 Gid hun ogsaa skulde til Rom!
 Og jeg behøvede kun at ønske.

»En Billet anden Klasse. Rom.«

Mens jeg betalte, kom hun til Billetlugen:

»Secunda classe. Roma.«

Og da Toget peb og Konduktøren smækkede
 Kupédøren i,
 var vi ved en ny Tilfældighed lukket inde
 sammen.

Enhver Italienerinde er som et Udkast til en
 Madonna,
 saa fuld af Moderhu og barmhjærtig Ynde.
 Og mens det langsommelige Tog fra Siena til
 Rom
 i Fodgang spaserede gennem det sollyse Højland
 og brugte tre Timer for hver Mil
 (Solen bagte stærkere og stærkere paa Rude-
 glasset),
 opofrede, næsten plyndrede den unge Dame
 sig selv
 for at lette sine Medrejsende Besværet.

En toscansk Moder laante hun sin Plæd til
 Hovedpude
 og tog selv hendes Barn paa Skødet
 — paa sit i lyse Farver klædte Skød —
 for at stoppe dets Graad med Marzipan.
 Mig forærede hun en Flaske Vin og hele sin
 Frokost,
 da jeg var stærkt fastende.
 — Og hun laante af mig Petrarca's Sonetter
 og læste om Lauras dejlige Øjne,
 til hun selv fik Øjnene ganske vaade.

Jeg vilde evig have beundret dette Udkast til
 en Madonna,
 hvis ikke Italienerinden havde været altfor
 barmhjærtig,
 altfor rørt af Petrarca,

hvis hun, mens hun spredte Glæde om sig,
selv havde været utilgængelig for Glæde,
hvis hun ikke, da vi skiftede Tog i Chiusi,
sammen med mig havde opsøgt en Kupé,
hvor vi fandt os alene lige til Rom.
Men jeg opdagede i min Madonna
en hjertesyg Tiggerske, der bortødslede sine
Slotte og Korthuse
for Øjeblikkets Kobbermønt,
og som i sin Blindhed tog Jorden for Himlen.

Bagefter, da jeg fortalte dette til en Ven i Rom,
blev jeg kaldt for en utaknemlig! en moralsk
Nar!
der ikke fortjente, at Italiens Sol skinnede paa
mig.
Thi ogsaa han havde gjort den lange Dagsrejse
fra Siena til Rom,
uden at der havde vist sig
endog det allerløseste Udkast til en Madonna.

Men jeg blev ubøjet ved mit:
»De er saa pyntelige som Petrarcas Sonetter,«
sagde jeg.
»Men de smelter, naar Solen skinner paa dem.«

Endnu Siena

Bjærgene bringer mig ingen Fylde,
men Solen fjernt ude, som svinder med gul-
hvide Flager,
forstaar med sommerlig Kunst at forgyalde,
mens allerede Tusmørket
slutter sig trygt om hver Busk i de nærmeste
Haver.

Jeg elsker Højlandet og mit Stenpalads,
det gamle Siena og Marmorterrassen,
og Herskabets Damer, der vandrer langsomt
op og ned
under mine opmærksomme Vinduer.

Som Værtinde ser jeg paa Terrassen
en rød-blond Borgfrøken, moden Kvinde.

Udækket Hoved, dejlig sort Silke, Slankhed,
og en hvid Kniplingekrave over de skrøbelige
Skuldre.

Der findes to andre
— Gæster, Veninder fra Byen —
i mere spraglede Spaseredragter, mere tilhyllede.
Til *dem* bringer Tjeneren Blomster.

Skønt deres Hoveder er bedækkede:
én af dem gemmer unge Øjne under Sløret.

Og dem alle forraader en halvvoxen Pige,
som oftere end de andre
vender Blikket opad til mine opmærksomme
Vinduer.

Nu bringer den sirlige Tjener
ogsaa et Ringspil til Herskaberne.
Og oppe mod Randen af mit aabne Vindu
banker mit Hjærte i Hexameter-Takt;
thi

Foran Paladset nu fløj, og med Latter, det
vingede Ringspil,
smidige Kvinder i Silke, bevæbnet' med luft-
lette Træspid!
Lystighed klang paa Terrassen, og Solen gik
ned bag Siena.

Jeg gentager, ak! min evige Lovsang og
Klage:

O Gud, hvor er den Sol skøn at bade sig i!
ak Gud, hvor trænger vi alle til Sol,
de forladte Kvinder dernede og jeg ensomme
fremmede;

se deres vendte Ansigter, pilsnare Øjne,
alle deres Bevægelser!

Hvor de bader sig i min Sol!

. . . til Solen gaar ned over mig og Siena.

Og jeg husker paa den store Dante og hans
guddommelige Komædie:

Det var en saadan adelig Dame fra Siena,
fuld af Letsind og flammende Hævnsyge,
om hvem han fortæller, at hun jublede, da Sienas
Tropper blev slagne,

jublede over disse slagne Landsmænd,

— »som en lille Drossel for en Smule Solskin«,
og formastelig raabte til Gud:
at hun aldrig vilde frygte ham mere.

Der er nu til sidst en Marmorbænk
graa af Ælde .

foran mine opmærksomme Vinduer —
hvor de sidder i Tusmørket og samtaler
længe.

Snare til Glæde, raske til Hævn,
pyntelige Drosler fra Siena!

I alle de Gader og Gyder,
der snor sig Palads ved Palads
rundt om den hulede Plads
i Hjærtet af Siena — der lyder
nu Mandssang til Gylp af en Mandolin
om Bjærgenes Blaa og den mørkrøde Vin.

Tizians Roser

Jeg røres af de tørre Toscanerinder,
men røres i Dag mindre af Tizians Venus
med Roser i det fugtige Haar.
Tizians Roser ligner Ræddiker.
En dugget, dansk Kløvermark
dufter indenfor mine Sanser
og synes mig rigere og helligere end Roserne.
Hvilken stor Maler Tizian var bleven,
havde han kendt en dansk Kløvermark!

Rom

Le pape est athée.

Paa alle middelalderlige Mure i det ugudelige
Paris,
ved alle Kloaker i det forhen katholske Paris,
havde den fløse, fingernemme Ungdom fra
den tredje Republik
med stor Forargelse ridset:
»Paven er Atheist.«

Da Staten paa *sin* Bekostning
har ladet Friheden, Ligheden og Broderskabet
indhugge paa alle Seinebyens Kirker,
er det kun en Selvfølge, at den travle Ungdom
har efterladt sin Haandskrift ved alle Kloakerne:
»Paven er Gudsfor nægter.«

Jeg forarges ikke paa de unge Mennesker i Paris,
der er saa dekorative.
De lever paa en Kvist sammen med deres Pige
og forhaaner Gud og Paven.

Jeg har selv min Elskede i Paris,
 og jeg ved, at vilde Pigebarnet elske mig,
 vilde hun blusse af Æmhed for mig,
 men hun forlangte af mig min evige Salighed
 — jeg forhaanede baade Gud og Paven.

Jeg har set hende i pragtfulde Sale,
 midt i den forundrede Mængde
 stolt og rolig smile mig i Møde,
 udsætte Navn og Rygte for *min* Skyld.
 Jeg har tænkt: det ender vel en Dag med,
 at hun midt i Mængden lader de sidste Omsvøb
 falde,
 at den stolte elsker mig for alles Øjne —
 alt imens hun vedblivende nægter mig
 den verbale Tilstaaelse af sin Elskov.

Og hvis dette maatte ske — jeg er beredt!
 Jeg er beredt til at afsværge
 min Salighed — min Himmel — mit Alt . . .
 Thi foran hendes gennemsigtige Øjne
 er det, som om jeg selv fordobles,
 mit Mod, min Manddom, mit Livs Fylde, mine
 fem Sanser.
 De Ord, vi taler til hinanden, er ikke Ord,
 og Billederne er ikke Billeder eller Farverne
 Farver,
 men Ordene er selv Ting, der fornemmes,
 nogle som fyldigt Læder, nogle som skørt
 Musselin,

nogle helligmørke som Himlene paa florentinske Malerier
og andre duggrønne, duftende som dansk Kløver.
Hun fordobler mig, naar vi taler til hinanden,
saa jeg holder Jordens Axe og Stjernelegemerne
i mine faste Hænder.

Og Dagen derefter
er jeg helt smykket med usynlige Myrter.
Hvis hun en Gang vil tilstaa mig sin Elskov
i fuldstændige Ord og dertil i Gærning,
da har jeg opnaaet mit Væsens Hensigt for
Evighed,

da kan jeg undvære Guder og Himle,
jeg skaber dem selv nyere og bedre,
jeg er beredt til at afsværge.

Med saadanne Tanker,
og mens jeg med Andagt huskede
min i Paris efterladte Veninde
(som en lille, hvid Kilde imellem Myrtelunde),
kom jeg en Aften til den evige Stad.
I Rom bor Pontifex maximus,
Verdens øverste Brobygger.

Og mens jeg nu paa Gaderne i det store, stille,
sollyse Rom
fra Monte Pincio til Kolossæum,
fra Vatikanet til den spanske Trappe,
mødte mange Kvinder
af Byens skønne, mægtige Race,
mens et langt, lydløst Optog af unge Gejstlige
som en pludselig Skygge fra en usynlig Haand

af og til overskar de sommertørre Torve og
 Pladser,
 tænkte jeg paa den altfor fiffige Gadeungdom
 i Paris,
 som havde indbildt mig, at Paven
 — den øverste Brobygger —
 var en Gudsbespotter, der ikke troede paa
 sine egne Madonnaer.

Verdeshovedstædernes Ungdom
 er træt af Madonnaer.

— Som ethvert Hus i Oldtiden havde sine Penater
 og Lærer
 og hver By sin beskyttende Guddom,
 saaledes har i den latinske Verden
 hver Stad, hver Flække, hver Landsbykirke
 og hver Kunstmalmester
 sin egen Madonna.
 Fra tusinde Lærreder smægter hendes hellige
 Smil,
 og evig dette Barn paa Armen, denne Glorie
 om Panden,
 om hun er fra det yppige Milano eller det
 havfrie Venedig,
 fra det sirlige Toscana eller det søde Neapel
 eller fra et Sogn i Paris.
 Menneskefornuften vredes paa den idelig gen-
 tagne Kvinde med Barnet,
 disse Landsby-Madonnaer, Helgeninder fra de
 naive Provinser,

der synes altid at forudsætte
en Verden af Bønder og Skippere. —
Kun derfor har den opvakte Ungdom
skrevet det langs ad Murene,
at Paven er Fritænker.

Men de Smil, som min Veninde havde efter-
ladt i min Erindring,
var her i Rom brudt op paa ny
og brændte mig som tusind, fine Saar og
Rifter,

og hendes strænge Bryn forfulgte mig
som en ren, ædel Linie.
Og da jeg nu ogsaa kom til Peterskirken
og satte mig stille paa Trappen
mellem Tiggere og spanske Pilgrimme
for at nyde den kongeligste Udsigt i Verden
over Søjleraderne og de stænkende Springvande
og over Obeliskens med den latinske Indskrift:
»For alt ondt i Verden varer Herren sin
Almue« —

(den rundeligste Amnesti, hvormed nogen Fyrste
paa sin Kroningsdag
betryggede de fuldtro Undersaatte!) —
da gav jeg mig længe til at gruble over St.
Peterspladsen,

dens Tegning og Grundrids,
disse omhyggelig dragne Linjer, rent ubetydelige
Skraaninger af Jordsmønnet,

der ved en nøjagtig og videnskabelig Øjenfor-
blændelse
ændrer Perspektivet,
saa man tror at staa foran Jordens mægtigste
Plads.

Og jeg tænkte:

»Paven, den øverste Brobygger,
sidder han der bag Peterskirken i Vatikanet
og tror ikke det mindste paa sine egne Løgne?
og med en Foliant, en Passer, en Punkternaal,
nogle Trylleformler, Cirkler og Trekanter
tager han hele den løgnagtige Verden ved Næsen
og drager den ind i sine matematiske Linier?
Eller er ikke netop den klare Linie
en Aabenbaring af den hellige Aand,
det sikre Kendetegn for det Guddommelige
(som min Elskedes strænge Bryn)
den rene Linie!«

Naar man kommer tilstrækkelig langt mod Syd,
er der tilsidst intet, man ikke forstaar.
Og jeg tænkte: som *jeg* har min Madonna, jeg
tror paa,
saa tror Paven ogsaa paa sin.

I Pavens egen Kirke,
i det uhyre San Pietro i Rom,
der fandt jeg Pavens Madonna:
— i Marmor af Michelangelo — Gudsmoder
med Liget af den Korsfæstede tværs over det
moderlige Skød.

Det er ingen florentinsk eller umbrisk Landsby-
Moder,
en sød Uskyldighed fra Lombardiet eller Sicilien,
men det er Italien, Italienerinden selv,
det er Modersorgen, Kristenheden selv,
som vaager over den ihjælslagne —
stivnet af Vrede, der opløser sig i rolig Omhu.
Verdens fornemste Kvinde.

Paa det fine og mægtige Skød den døde Vægt.
Men jordisk Byrde trætter ikke Kvindens Skød.
Legemet hos den kloge Kvinde lyder nu en
ophøjet Vilje.

Og det formørkede, endnu unge Ansigt
stirrer fremad uden Glemsel, uden Forklarelse,
mens hun let løfter Haanden
for evigt — frem gennem Rummet og Tiderne —
at salve den lemlæstede Menneskehed.
Jeg har siden truffet dette Ansigt hos en
levende Kvinde,
og hendes Ansigt har overbevist mig,
at med slige Madonnaer
kan man være Pave
og tro paa en Himmel.

Pompeji

Idag brænder jeg paa ny
efter det solviltre, skyggevaade Neapel
og efter det støvede Ricini,
den sporvognsbefærdede Forstad paa Lava fra
Oldtiden,

hvor jeg spiste i en Have
og drak den billige Lacrima Christi-Landvin,
men yppede Trætte med Urtegaardsmanden
om Billigheds Krav for Salaten og Hønen.

Og efter Pompeji, det Mur-omfredede,
paa hvis Tærskel en fjortenaars, sortklædt
Novice
raslende fremholdt en Fattigbøsse
og modtog min Skærv med en Smilen,
da jeg indvendte (som en naadig Kardinal
efter Middag)
at man glemte Fattigdommen over Nonnens
allerkæreste Øjne;

— efter Pompeji, det Mur-omfredede,
det muntre og rytmisk ensomme,
hvis Porta Marina, fordum Nedgang til Havet,
ikke mere kysser det raa Hav og de stærkblaa,
skyllende Bølger,
men er Nabo til en milebred Slette
og ene bevogtes af brændende, dagrøde Valmuer.

Pompeji, den romersk-antike,
halvt nedsmuldrede, helt afsluttede Søstad,
det bredeste Liv i den trangeste Ramme,
(som et Digt af Ovid om de Eviges Boliger) —
de smalle, smalle Stengader med de alenhøje
Fortove,
hvor i Oldtiden Slaver alene var Forspand,
(thi man taalte ingen Oxe, intet Trækdryr i
Byernes renlige Midte);
de offentlige Bades Luftighed og Mosaiker
og Væggenes Felter, det dybrøde, venlige Vox:
Fresker i Rigdommens Hal som i Skøgenes
Kippe,
og Templerne, og Vinhusene, og Matronens
Arne, og Forum.

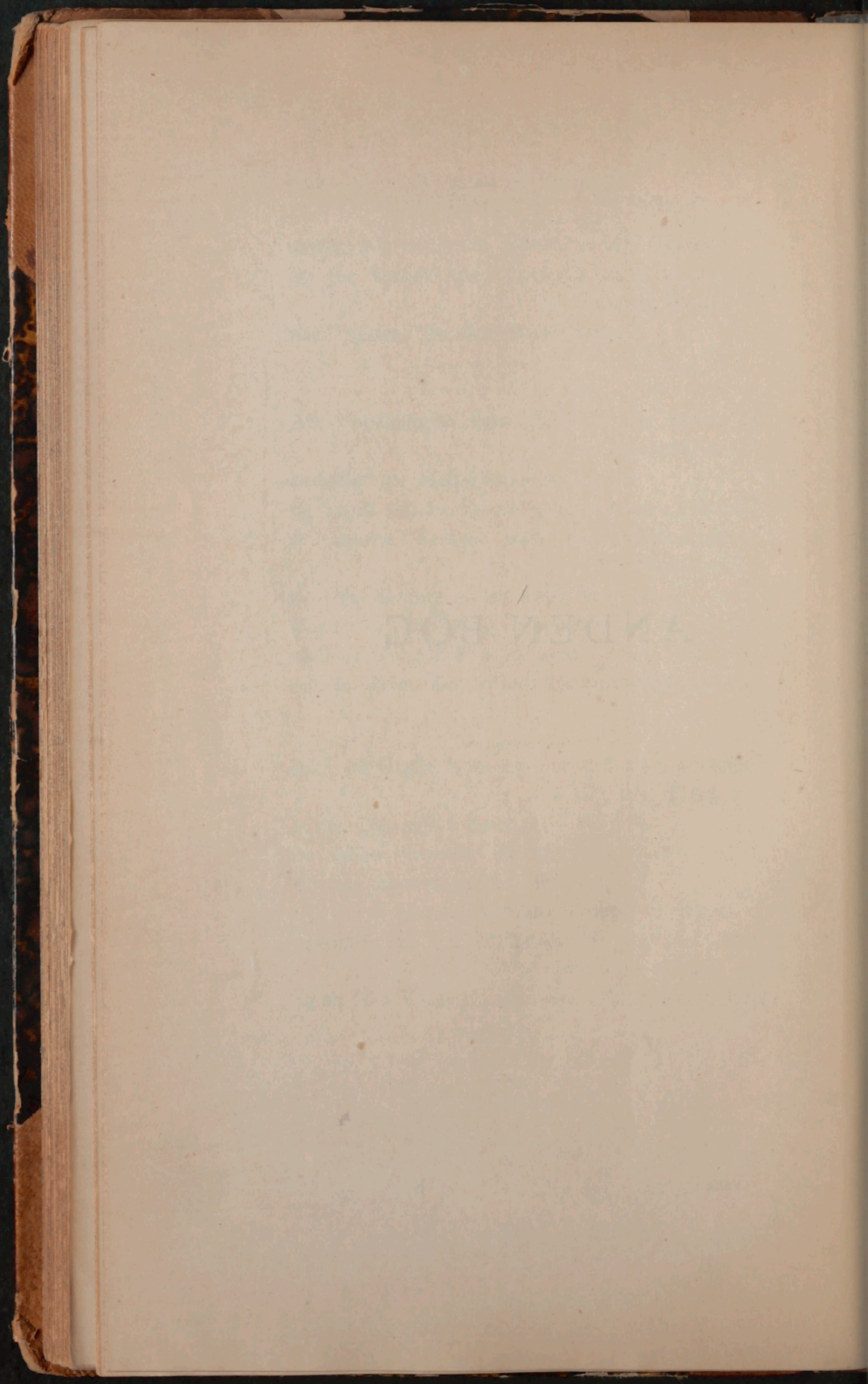
En Forsamling af Templer!
Tro ikke paa Forgængeligheden!
Døden er kun et Slør, hvorigennem Venus
smiler des sejrigrere,
og en afdød Neptun, i hvis Skygge jeg plukked —
en Urt,

saarer mit savnende Hjærte med Treforken,
og jeg støder (med Forfærdelse) foran en af
brudt Portal
paa Jupiter, Tempel-Overoversten.

Ak, Forskningen med dens daglige Slæng af
Æseldrivere
besudler nu Helligdommene,
og Vejen hid fra Neapel over det støvede Ricini
er ganske brolagt med de allermoderneste
Svindlere
til Udplyndring af en antik Rejsende.
Havet er sunket, Jordsmønnet har hævet sig,
over al Verden kun én Gud og én Telegraf,
og de Evige har forladt de Jordiskes Boliger.

Som en Gople, som en eneste Søstjerne efter-
ladt ved Ebbe,
hviler Pompeji i Solen,
en aaben, forstenet Hjærtemuskel
fra den almægtige Oldtid.
Og Porta Marina, fordum Trappe til Havet,
bevogtes af en sortklædt Novice (for ung
endnu til Nonne)
og en Flok Valmuer, som smaa, røde Kardinaler.

ANDEN BOG

I LIGURIEN

Et Billed paa min Væg, en Engel i min Stue,
en Røst, som fylder Rummet, en blussende Drue
paa Bunden af mit Glas, en Glæde ved min Dug,
en Skammel for min Fod — som elsker mig i Smug.

Ja det er det, jeg vilde: paa Ovnens lidt Flamme,
paa Muren et Portræt i sin rolige Ramme,
der sidder ganske fladtrykt og længes, forgaar,
men aabner som et Forhæng sit udslagne Haar.

INDEX

1. The first part of the book is devoted to a general survey of the subject, and to a discussion of the various theories which have been advanced to explain the origin of life. The second part is devoted to a detailed description of the various forms of life which have been discovered, and to a discussion of the various theories which have been advanced to explain the origin of life.

Den, der er vendt tilbage fra en Hvalfangst i Nordhavet eller fra en Omflakken mellem ældgamle Stæder i Sydens Sol: med Isbjørneskind og Hvaltænder eller med Kaméer og Antikviteter i sin Bagage; med Rejseluft i Klæderne og med noget fremmed i sin Tale, noget fremmed i sin Smilen — den, der vejrbidt eller sommerbrændt er hjemvendt til den første lune Stue, hyggelige Arne, hvor han paa Udrejsen dvælede nogle Dage som ved en sidste Station — han kan fortælle, han er forunderlig. Og den unge danske, som, efter et Aars Flakken om i Italien, med direkte Tog fra Nizza var ankommen til Paris og nu en Aften som i gamle Dage befandt sig i de kendte Stuer hos en bosat, nordisk Viden-skabsmand, havde foruden Værten to nysgærrige, unge Piger fra Danmark til at høre paa sig — frygtsomme, forhippede og lattermilde. Hans Skæg var blevet noget anderledes end i Fjor og hans Sprog mere monotont med besynderlige Dialektbetoninger af og til.

Og de to lyttede med den ubevidste Respekt, som alle, før de har været i Rom, føler for den, der har set Kolossæum.

De var Søskende.

Den ene havde flygtig truffet ham forrige Aar. Hun studerede Musik i Paris. Den anden havde blot været her et Par Maaneder og kendte ham kun af Søsterens Omtale og af et Portræt, hvor Skægget som sagt var anderledes end det, han nu trak i.

De bange, unge Piger fandt ham den ene Aften helt morsom og mærkelig: denne solbrændte Mand, dette Portræt, som var bleven virkeligt.

Og de sad der saa pynteligt ved Siden af hinanden henne i Værelsets mørke Baggrund, og de klagede ham deres Sorger som to indespærrede Fugle, der flagrede mod Gitret i Længsel efter Befrielse.

For at den spillende Søster ikke skulde være altfor overladt til sig selv i det slemme Paris, havde Forældrene sendt den ikke spillende ned til hende. Det var ingenlunde det værste. Men for at ikke de to Søstre i Forening skulde opfinde noget skæbnesvangert, havde man anbragt dem i et Pensionat, hvor der vaagedes mer end moderligt over Staklerne. De var som kædede sammen med en usynlig Lænke og maatte aldrig skilles ad. Naar den musikalske var til Timer i Konseruatoriet, maatte den umusikalske sidde hos og

høre paa disse uendelige Øvelser. Det var endda ikke det værste.

Men i Følge et højtideligt Løfte, de havde aflagt til deres Forældre, maatte de ikke uden alvorlig Ledsagelse betræde den store, skandinaviske Kafé skraas for Theatre français; hver Aften Klokken sex, Absintens Time, kredsede deres Tanker og deres Skridt om den som Evas om Træet med den forbudne Frugt.

. . . Det allerværste var, at de sad her saa friske, henrivende netop i deres Indestængthed, saa man for lutter Glæde ikke kunde beklage de to Stakler, og man priste deres udmærket forstandige Moder, som havde lænket dem til hinanden ved usynlige Kæder. Thi fandtes ikke saadanne nye Sjæle, der gror i Skyggen, for hvem skulde da den hjemvendende fortælle sine Æventyr fra Solens Lande og vise sine Skind af fældede Leopardere?

Andre har maaske set noget større og bedre. Men Silvio nøjedes med at fortælle, hvad han selv havde set. Han havde været i katolske Lande og elsket en Niece af en Kardinal, og hun lignede Michelangelos Madonna i Rom, saa han mange Gange selv troede, at han havde elsket *Pavens Madonna*.

Vi boede ved Middelhavet, fortalte Silvio: paa den genovesiske Kyst, hvor Ordsproget siger, at der findes Mænd uden Ære, Kvinder uden Undseelse og et Hav uden Fisk. Et andet Ordsprog paastaar Bjærgene saa blottede for Trær som de genovesiske Kvindehjerter for Blu. Men alt dettè er Overdrivelse og Løgne, som Genovesernes Naboer i Toscana og Lombardiet har fundet paa. Genoveserne er Sømænd fra gammel Tid; deres Blod og deres Sprog er ikke videre rent, eftersom sørøverske Maurer og Tyrker igennem hele Middelalderen har hjemsøgt de liguriske Bredder. Genoveserne er Sofarere og deres Koner altsaa Sømænds-Koner. Det forstaar sig. Det Sand, som Bølgerne ved disse Bredder hvirvler op, er sort og skidengraat. Men man støder meget sjælden paa Sandbund. Naar man bader, er det oftest mellem solgule og sønderrevne Klipper — *Gallerier* ved Navn — og Klippebunden er helt spækket med Söpindsvin, saa man altid gaar med Fødderne fulde af

smaa, sorte Torne. Men Klipperne er ikke saa skallede, som der siges — alle Slags Frugter, Grønt og Korn vælter frem; man gaar mellem eneste Haver af Oliventrær med grøngraa Blade og i Pinjeskove med højt Græs.

Om Solen, der brænder stærkt om Somren, gør Menneskene troløse, ved jeg ikke. Nedfaldne Pinjenaale gør Stierne glatte og farlige. Dybt under én strømmer det prøvede, det rovbegærlige Hav. Folk, der har tjent Penge i Amerika, har paa Højderne bygget deres smagløse Paladser. I Genova findes der ældgamle Kolossal-Statuer som frygtelige Afgudsbilleder. Og Befolkningen i de smaa, sure Kyststæder er klerikal endnu i Erindring om en Tid, da Ligurien var pavelig Provins, og da velmeriterede, gamle Borgere blev puttet fire Uger i Fængsel, naar de en Søndag havde forsømt Messen. Gamle Faer Canepà i Rapallo er en Købmand og Kafévært, der selv har afsonet denne Brøde med en Maaned bag Vagtaarnets tykke Mure. Det var i Tredserne, før Italiens fuldkomne Genfødelse. Den gamle Knark smiler under sine graa, hæderværdige Haar, hver Gang han fortæller det; og saa ofte der er Valg, stemmer han med de liberale — men der holdes Faste i hans Hus hver Fredag, foruden i hele Fastemaaneden. Hans Datter, den kønne og hjærtensgode Carlotta, har selv fortalt mig det. Hun er

en spinkel, ung Pige i sin allerbedste Vaar; hendes Ansigt har faaet sit ejegode Smil af at faste. Lidt tør, men hun har en rød Mund; og de varme, brune Øjne i det forsagende, blege Ansigt er saa kastaniemørke, som kunde de næsten smitte. Men der er ikke Plet paa denne Skønjomfru, ikke en ond Blodsdraabe i hende. Paa en trebenet Stol sad hun saa ret opad Væggen, med en uvis Mine, lidt forlegne Hænder og svarede mig fremmede paa mine mange Spørgsmaal. Naar der fastes, faar de hos Fader Canepà ikke Vin og ikke Kød.

»E perché?« Hvorfor? spørger jeg.

Hun aabner Munden lidt for meget, saa hun næsten gaber ved det ubestemte Smil, der tindrer op i hende.

»Fordi det er billigere,« siger hun i tro-skyldig Spøg, og denne kvindelige Smilen, der pibler frem af Struben, synes at fylde hende indvendig lige ud til Fingrene og Sko-spidserne.

»Altsaa, naar De faster, faar De ikke Vin og ikke Kød . . . Men til daglig, Frøken Carlotta?«

Den kloge, unge Pige flytter sig lidt urolig frem og tilbage; hendes Hænder ligger oven paa hinanden paa det venstre Knæ. Og atter fyldes hendes Strube af en lille, vel-sindet Latter:

»Ja, da faar vi heller ikke Vin eller Kød.«

»*Contenta di poco*« (fornøjet med lidt) siger jeg.

Frøken Carlotta er en dannet Pige. Hun taler rigtig smukt og rent italiensk, mens hendes Fader kun kan dette genovesiske — uforstaaeligt som en drukken Grises Grynten. Frøken Carlotta ejer en eneste Bog »De trolovede« af Manzoni — *i promezzi sposi* — og hun har laant mig denne Husbibel for ærbare, unge Piger. Frøken Carlotta klæder sig under Hensyn til de knebne Omstændigheder aldeles nydeligt. En let Kjole med graa og orange Striber giver hende et Skær af noget fremmed, afrikansk. Naar man ser hende, venter man hvert Øjeblik, at der ude bag Buegangene, hvorunder vi sidder, skal komme et marokkansk Søroverskib med brede Sejl og bortføre den unge Pige, hvis magre Ansigt og mørke Øjne er et græsk Oldtidsmaleri som de Portrætter af afdøde, man har fundet i ægyptiske Grave.

Men der kommer ingen muhamedansk Prins for fulde Sejl og bortfører Carlotta til et broget Afrika. Og det bliver vel til syvende og sidst en Rapalleser. Jeg kunde unde hende det bedre. — Daglig afkøber jeg den beskedne og stolte Pige nogle Favne af de Kniplinger, som hun og hendes halte Søster forfærdiger i denne evigsamme Buegang foran det blaa, evindelige Middelhav. Den halte Søster er den ældste af de to unge Piger og ligesaa hjærtensgod og for-

standig som Carlotta. Og *hende* kommer da nok aldrig nogen Muhamedaner og henter.

Hvorfor ogsaa en Muhamedaner?

De to Søstre er gode Kristne — ligesom Padre Canepà er vedbleven at være det til Trods for Fortids Brøde og udstanden Forfølgelse. Og endskønt de lever i det nye, frie Italien, har man endnu ingen Søndag set dem mangle ved Messen.

De nyder ikke Vin, og de spiser ikke Kød paa Fastedagene — Carlotta og hendes halte Søster. Heller ikke paa Ugens andre Dage nyder de Vin og Kød. Men de valfarter — Carlotta og hendes halte Søster — en Gang om Aaret til Madonnas hellige Kilde paa Toppen af Mont'Allegro; det gør alle Folk i Rapallo; det giver Held, Sundhed og Medbør for hele Aaret. De staar en Morgen op før Solen; thi Bjærgbestigningen varer to eller tre Timer, og Solen er slem som Skærsilden. De er iførte deres nyeste Dragter, og før Frokost vender de tilbage som friskere og bedre Mennesker, smykkede med Blomster.

Ogsaa jeg har valfartet til Mont' Allegro og Madonnas forunderlige Kilde. Men den Gang var jeg ikke mere i Rapallo. Jeg boede i en anden Søby en halv Mil borte, i Santa Margherita. Jeg var kun en vantro, en Muhamedaner, der gjorde denne Valfart, som man oplever et Æventyr, under Anførsel

af en ligesindet, ædelmodig Romerinde, der var i Slægt med det høje Klerisi og mere kættersk end Antikristen Renan, men høflig mod Madonna — Guds Moder. I vil ikke tro mig, men jeg har aldrig drukket Vand, der saaledes lædskede mig eller aandede Luft, der saaledes rensede mig i Bunden af min Sjæl.

Valfarten til Mont' Allegro

Straalende oprandt Morgen
oprandt af Nattens Dugg og mørkblaa Skygge.
Og med Clara, en stegt Høne og en halmom-
flettet Fiasco mørkblaa Vin
steg jeg ned ad de femoghalvfems
Marmortrappetrin
i mit høje Hus i Santa Margherita Ligure,
hvorfra jeg saa ud over Bjærgene og Middelhavet.

Med Clara, en Flaske Vin og en Høne,
traadte jeg ned i den gamle Bademesters Jolle,
om Morgen for fem,
da Bølgerne endnu sov og frøs.
Clara dækkede sin Hals med et gult Silketørklæde.
Men Solen drog langsomt Tæpperne af Jorden
som rødmede,
og kyssede med sin blinkende Ildmund
Alverden lige i Hjærtet.

I mit høje Hus mellem Bjærgene
havde jeg udkastet Planen
om at sejle hen over Middelhavet til Rapallo
og besøge den blaanende Bjærgtop,
som jeg hver Morgen saa derborte, Genbo til
mine Vinduer,
Mont'Allegro med Madonnas hellige Kilde.

Den gamle Bademester greb altsaa Aarerne.
Han lignede Silén: paa Skægget
og paa de kraftig knudrede Ben.
Med Clara, Hønen og Vinen
gled vi hen over Middelhavet.
Klippekysterne, de brungule Gallerier, inddrak
Dagslyset;
de fine, fine Bjærgे var snart saa morgenfriske
og blussende
som Signora Clara, der sidder i Baaden
vittig og yndig oplagt.

Fra Klippehøjderne saa de adelige Røverslotte
fra en hensuldret Fortid
ned paa os med graa Glemsel,
men de smagløst-optømrede og frækt skrigende
nye Villa-Paladser
vaagnede op til Dagens Reklame og Børssvindel.
Og Fru Clara samtalede fornøjet
med den roende, gamle Bademester
— *il vecchio bagnino* —

som fortalte hende, hvad han kunde huske om »det ny Italiens« Tid, Kampen, Genfødselen, Garibaldi, Cavour og Viktor Emmanuel.

»Ja, Viktor Emmanuel var den grimteste Mand
i Landet,«

sagde den gamle, rolige Bademester og skar
en Grimace,

»og han genfødte Riget og erobrede Italien,
men styg var han, og styg blev han alle sine

Dage.«

Den gamle Bademester drog paa Aarerne.

»Kun de tyske Damer beundrede Kongen;
de sværmede — siges der — for hans man-
dige Styrke,

som Grimheden gjorde mere fremtrædende.«

Baadføreren tav.

I Morgenkøligheden svøbte Clara Silkeklædet
tættere om sin varme Hals,

og med sin lette Humor, fri som en ung Frue,
spurgte hun den gamle Bademester,

om Viktor Emmanuel ikke havde været
en galant Mand overfor Damerne.

»Sicuro, ch'era galante!

Galant var Kongen. Det er sikkert,«
sagde den gamle Bademester.

»Naar han gik paa Jagt i Bjærgene,
vidste alle, hvad det betød;

en Fjær i Hatten, Gamasker paa Fødderne,
Bøssen paa Nakken!
Kongen kunde aldeles ikke skyde,
men han gik om i Bjærgene, bankede paa Dørene,
fortalte, at han var vejvild; og han var stolt af,
at han var Viktor Emmanuel
og turde sove i Bondehytterne om Natten.«

»I Tyskland sværmede Damerne for ham,«
gentog vor Baadfører.
»Men hos de italienske Damer hjalp det ham,
at han var Konge og kunde give Anvisning
paa Italiens Bank.
Paa en Jagtudflugt traf han en meget klog,
ung Kone,
som strax kendte ham, men ikke turde tage
mod saa megen Ære,
før hun havde samtalt med sin Ægtefælle.
Kongen lod hende tale med Manden
og forærede ham en Titusind-Francis Vexel.
Manden skrev et Nul til
og gik hen og hævede hundrede Tusind.«

Den alvidende, gamle Bademester trak paa
Aarerne.
»Det var derfor, at den Lov blev indført,«
sagde han,
»at Anvisninger kun er gyldige,
naar Pengesummen findes angivet
baade med Tal og skrevne Ord.«

Fru Clara saa paa det forbirindende Vand,
gøs en Smule, og hendes nydelige Næse kru-
sede sig

med fin, klerikal Forslagenhed,
og hun smilte som de unge Dronninger
i deres Erfarings første Blomst:
»Han satte et Nul til, og han var ikke narret
— Ægteper!
Hvad betyder et Nul, naar Kongen er naadig?«

Imidlertid oprandt Solen helt.
Vi havde sejlet næsten en Time
henover det blaa Middelhav,
mens vi samtalede om Verdenshistoriens store
Mænd.

Nu løb vi ind paa Bredden ved Rapallo
nær det Hotel, hvor jeg en Gang søgte Beboelse,
men hvis Ejerinde, den unge Enke,
aldrig var kommen overens med mig.
Hun laa netop i Bølgerne foran sit Gæstgiveri
og badede sig i den meget tidlige Morgen,
og hun blev rolig liggende,
men hun stirrede efter mig og efter Fru Clara
med nysgærrige, lange Øjne
som én i sin Havindskæring forstyrret
koldblodig Krabbe.

Fru Clara vinkede Farvel til den gamle Bade-
mester og Middelhavet,
et foreløbigt Farvel,

thi da vi var steget en Time i Højden, med
vor Flaske Vin og vor Høne,
begyndte vi atter at skimte det store, brede Blaa.
Og atter skjultes det,
mens vi ad stejle Stier, mellem grønne Haver,
under Oliventrær, der kun gav halv Skygge,
i en Sol, der var altfor pragtfuld ved os,
endnu steg til Vejrs, steg til Vejrs.
Men Middelhavet var hemmelig fulgt efter os.
Just som vi havde naaet Halvvejen,
just som vi mærkede Duften af krydrede Bjærg-
urter
og segnede om i Skyggen af det første Fyrretræ,
skimtede vi det pludselig, uimodstaaeligt:
Havbugterne, vi havde besejlet,
alt det blaa Middelhav
uden Slør om sine Lemmer, i udrullet Pragt,
som havde det ligget paa Lur efter os og nu
fangede os
— solophedede, skønhedsforfulgte.

»Madonna santa — hellige Madonna!«
sagde Fru Clara og stirrede ned i Dalen til
Rapallo og over Havbugterne til Bjærgene og
vort høje Hus i Santa Margherita: »Man faar
Solstik — c'é da darsi un colpo di sole.«

Vinen turde vi ikke drikke, fordi vi endnu
intet havde spist, og vi vilde ikke røre Hønen,
thi da fik vi aldrig Kraft til at naa Toppen
og Madonnas hellige Kilde. Saa samlede hun
nyt Mod og fandt paa at fugte vore Sko-
saaler med Vin, for at de skulde være mindre
glatte. Vi satte os i Bevægelse, men en Gang
imellem standsede hun:

»Aa, hvis jeg var deroppe, vilde jeg være
Dronning af England.«

Paa alle Bjærghøjder fulgte Middelhavet
os — som det blaaeste Vanvid.

Endelig, allerøverst paa det brændende
Bjærg, naaede vi en Skov af Ege, der lukkede
sig svalt over vore Hoveder.

»Nu er jeg Dronning af England,« sagde
Fru Clara og aandede dybt den milde Friskhed.

Jeg følte en salig Vederkvælgelse og tænkte paa Jean Jacques Rousseau, der havde skrevet:

»Naar jeg en Gang er syg til Døden, da bring mig hen i Skyggen af en Eg, og jeg lover Jer, at jeg skal gaa helbredet derfra.«

Under Egene drak vi begge det kolde Vand, der strømmede fra Madonnas Kilde.

I Gæstgiveriet nær den hellige Kildes Kirke blev vor Høne varmet, og der tilberedtes os en Salat af Tomater.

Vand eller Vin eller menneskelig Føde har ikke før og siden behaget mig som sammen med Fru Clara paa Mont'Allegros Enemærker — i Hellighedens Skygge. Thi som Katolik og Broderdatter af en romersk Kardinal vidste Clara paa den snildeste Maade at give Gud, hvad Guds er, og Verden, hvad der tilkommer Verden, at neje i Kirkedøren og korse sig og bestænke os begge med Vievand.

Hun forstod at brede en Dug, og klerikal opdraget gennemskuede hun den religiøse Overtro med en Kardinals Skarpsindighed — mens hun indrettede alt paa en ordenlig, kristen Maade.

Og naar hun sagde:

»Nu er jeg Dronning af England,« forbavsede det mig slet ikke, thi hun hørte til de unge, uforsigtige Dronningers ædelmodige Race.

— *Det tabte Paradis* —

I.

I Tidernes Morgen var Paradiset skabt,
det er uhyre Skade, at det siden gik tabt;
der var Trær og grønne Grene, der var Spring-
vand mellem Stene,
og hver Morgen opgav Herren, hvad enhver
skulde mene.

Cikadernes Lyd og Bevidstheden om Dyd,
den lyse Sol og Sneglene, som svedte af Fryd,
Vorherres egen fejlfri og nænsomme Lære,
alt gjorde Havens Skygger og Grønsvær mere
kære.

Et Skærsommer-Æventyr; der var skæbne-
svangre Dyr:
og saa har en lille Kvinde sat det hele over Styr.
(saa ydermer det Rygte spredtes ud for fire Vinde,
at det Paradis, som spildtes, nu maa skabes
ved en Kvinde.)

II.

At den Skade skulde ske . . . det var slemt
for dig og mig,
du Vandringsmand og Ven, som paa Livets
lange Vej
foran alle gyldne Gitre med Ord og Penge beder
Keruben om at aabne for de tabte Herligheder.

Vi har set i Gips og Maling, som vi fandt i
Nord og Syd,
en Rest af Paradiset — vi har anet dets Lyd,
hvor de høje Broer hænger, hvor de hvide
Baade krænger,
mellem Pinjerne, som svajer, Telegrafernes
Stænger.

Vi har læst de tusind Bøger, og tilsidst blev
al Ting klart.
Ak Vandringsmand og Ven, megen Uro var
spart,
hvis trygt og rolig anbragt ved Evighedens Side
vi daglig fik forkyndt, hvad vi behøved at vide.

III.

Men Kvindens Tro er frisk: »Mit Paradis, dæk
Disk!«
(en Flaske Vin, en Høne og en Ret af Havets
Fisk)
Ja, sidder vi med Tryner som ved Troldhexens
Taffel,
hun røres af vor Skønhed, saa hun taber Kniv
og Gaffel.

Og rent og urent blander hun paa storslaaet Vis,
— som da man beded Hjorten i det brede Paradis
og drak den rene Herlighed af guldunge Skaaler,
og det var idel Himmerig, der hang ved Evas
Saaler.

S. 168

Saa toge de Møens hvide Brystben,
deraf danned de en Harpe ren.

Saa toge de hendes Fingre fem,
og Harpeskruer danned de af dem.

Saa toge de hendes lange Guldhaar;
deraf sno de Harpestrænge smaa.
(Af en Folkevise).

I Genova, Hovedstaden for det aller-
simpleste Italien, en Storby for Handelsmænd
og Søfarere, opfyldt af Paladser og Marmor,
Blæst og Støv — i Genova, i det Hotel, hvor
jeg for Maaneder siden havde nydt det første
Maaltid italiensk Brød, Suppe, Kød, Fjærkræ,
Vin — et Hotel, jeg vedblev at søge til min
Afrejse (men da var Værten for sin Redelig-
heds Skyld gaaet Fallit) — i denne hvid-
kalkede og efter Landets Skik nøgne Gæste-
stue havde jeg gjort mit lykkeligste Fund i
Italien.

Solen var ved at gaa ned. Jeg sad dér
og spiste af Pligt og med en daarlig Appetit,
og saå stadig ud af Vinduet for ikke at for-
styrre mig selv eller to Damer, en ældre og
en yngre, der spiste ved Nabobordet. Hvor

forskellig jeg følte mig fra den Silvio, der her, for fem Maaneder siden i Januar, i Vinterens Hjærte, havde sat Foden paa italiensk Jord. Den Gang var en hæftig Ulykke tilstødt mig, en Ulykke, der havde sviyet og brændt mig i Struben og gjort mig ydmyg og bange, men en Ulykke, som jeg turde begræde med rigelige Taarer. Jeg havde elsket min lille Ulykke — trods alt! Og nu var det hele opløst og bleven til Ingenting. Jeg var kommen herind fra mit Sommerophold i Rapallo; jeg var som altid alene — men uden Kærlighed, uden Taarer. Og jeg syntes, at jeg var naaet til Ende med min Skæbne, og at intet mere berettigede mig til ubeskedent at udeblive fra mit Fædreland.

Da fornåm jeg mig strejft af et lille, gyldent Smil.

Og jeg vendte Ansigtet fra Vinduet om imod Nabobordet og saa i det lyse Tusmørke de to Damer, Italienerinder, der spiste og stadig samtalede: den ældre, bred og godmodig, lad og anstændig-sur, var klædt i noget gult; den unge — livlige og fortællende — var mørktklædt, spinkel i Livet, ret i Sædet og bar endnu, mens hun spiste, tyggede, Hatten og et lille, sortblomstret Slør, der naaede hende midt ned paa Næsen. De førte en altfor alvorlig Samtale. Tilfældig saa jeg under Bordet hendes Kjole af en vis, sirlig Vidde og paa det graa Stengulv to Damestøvler, der var saa ranke i Vristen, som den

højtidelige Dame selv var hurtigtalende. Jeg vilde halvt sukkende atter vende Hovedet bort. Et Par Toner af hendes bløde og dog saa modige Stemme rislede ind i mit Øre, og jeg fik Lyst til at høre efter. Jeg hørte, at den unge, mørkklædte Signora kaldte sin Bordfælle med »De« — at hun paa dette meddelsomme Italiensk, der er saa fuldt af Hensyn og Sir, fortalte en lang Lidelseshistorie om to Børn, der begge var døde paa én Vinter, og om en Mand, en smuk, smuk Officer, som var bleven uhelbredelig sindssyg, og som hun havde bragt paa en Anstalt, da han med sin Galmands Appetit næsten aad hende ud af Huset. Igen en Italienerinde, der fortæller sit Livs Skæbne! tænkte jeg. Vil det aldrig holde op med Lidelser her i det skønne Italien?

Da ramtes jeg atter af et lille, gyldent Strejfblik — et flygtigt og ligesom forundret Vennesmil fra den mørkklædte Signoras sorgomhyllede Ansigt. Men saa pludselig ungt og løfterigt var dette Smil — som en gylden Frugt, som en grønlig Orange, bleg, næsten moden, der titter frem fra sit mørke Løv.

Jeg vendte Hovedet bort for ikke at fornærme hende med min Nysgærrighed. Men mine Øren opfangede hvert Ord. Jeg begyndte at samle og begribe. Jeg fik desuden den diskrete Opvarter til at give mig lidt Vejledning.

Med direkte Tog nordfra, fra Milano, var Signora Clara i Gaar ankommen til Ligurien. En Dame, der i alt havde fulgt sit eget Hoved; men en eneste af Milanos barske Vintre havde plukket hende nøgen for, hvad hun havde kær. Genvordighederne havde saaledes gennemtrængt den muntre Frue, at hendes Læge maatte tilraade hende enhver anden Luft end Milanos, der for hende var uheldsvanger. Hun pakkede sine Kjoler sirlig og forsigtig ned som en god Husmoder, thi hendes Formuesforhold var ikke længer gyldne.

I Kupéen havde den venlige Signora fra Milano truffet en Hotelværtinde fra det italienske Svejts, en svær Borgerkone, der stadsede i en Sommerkjole af altfor skinnende gul Farve, og som rejste til Genova for at træffe sin voxne Søn. Og den hjemløse Fru Clara, som af Erfaring kendte Verdens mange Omskiftelser, sluttede sig beskedent sammen med Gæstgiverkonen.

»Man skal altid være høflig mod Folk, man tilfældig møder,« plejede den forhen fornemme Dame med en vis Højtidelighed at sige.

Hun elskede Svejtsereindens solide Dyder.

»Det er en god og brav Familiemoder« —
una buona e santa donna di famiglia.

Nu havde den fyldige Svejtsereinde sat sin Søn Stævne her i Genova uden saa meget som at angive Tiden og Stedet. Hun gik hver Dag som en Høne og kaglede efter

ham. Signora Clara fulgte hende taalmodig; hun trængte selv til Selskab, Meddelelse, og aabnede sin Fortroligheds Sluser for denne tilfældige Rejsekammerat mere end for den bedste Veninde i Milano.

Min Mand — il mio marito. Børnene — i bimbi. Den lille Pige — la piccina. Jeg hørte hende gentage disse Ord. Og pludselig fik hendes Stemme en bristefærdig Klinging. Hendes Kinder blev svulne af Graad, og hendes Øjne knebes til, som om en gram Sorg sønderrev hende indvendig fra, som havde en sort, uhyre Rovfugl taget Bolig i denne fine Kvindeham og vilde sprænge sit altfor snævre Hylster.

Den ældre Dame mæler nogle kølige, trøstende Ord om ikke at fortvivle overfor det uoprettelige.

Den unge Frue vender Hovedet bort fra hende og pudser larmende sin Næse. I det samme saa hun mig, som ganske glemte at skjule min Deltagelse, mens jeg bevæget smilende førte mit Glas til Læberne. Denne ærbødige Beundring fik hende selv til at smile. Duggen tørres bort fra hendes Øjne. Hun vender mig resolut Ryggen og siger strax i en lettere Tone.

»Det er jo virkelig en trist Historie, kære Signora. — Paa en eneste Vinter . . . ! Hun var saa yndig, min lille Pige, og saa klog, skønt hun ikke var fire Aar. Ja, at jeg i Grunden ikke blev gal sammen med min Mand! Jeg er kun fireogtyve Aar, har ikke Forældre. Min Onkel, den gejstlige Mand, testamenterede al sin Formue til min yngre Broder og lagde sig til at dø af Ærgrelse, fordi jeg havde giftet mig med en fattig Officer fra Milano. Og saa gaar den Officer tilmed hen og taber Fornuftens Brug. Jeg har kun min kære, eneste Broder, men han er saa purung — *giovane giovane* — og jeg fortænker ham ikke i, at han finder det morsommere hos de smukke Damer i Rom og Paris end hos sin stakkels, trøstesløse Søster.« — Hun smilte pludselig, og hendes Smil fyldte hele Stuen med Spøg og Munterhed. — »Ja, og saa har jeg min Svigerinde, min Mands Søster, som hedder Angelica. En meget rettroende Frøken, som aldrig forsømmer en Messe og altid beder: Fader vor, du, som er i Himlen, gid tre hundrede og femogtredindstyve Ulykker maa ramme Clara (*la Clara*) Hellige, fromme Madonna, gid Clara (*la Clara*) maa dø, inden Aaret er omme! — Jeg har grædt saa meget se, se . . .«

Hun rev pludselig Sløret op.

»Jeg er bleven aldeles syg af at græde. Og jeg har faaet de stygge, gule Pletter paa

Kinderne . . . Kan man ikke se dem? Jo, jo, Se kun her, Signora! — Lægen mente, at jeg maatte ned til Havet, adsprede mig, tage Bade.«

Jeg har siden faaet at vide, at Signora Clara tænkte:

»Hvad er det for en ung Mand? Han smiler saa kønt. Hans Smil trøster mig.«

Det var en lille Særegenhed, som efter min Mening altid røber en Italienerinde, hvad enten hun er Barn af Folket eller Niece af en Gejstlig: midt i Taarerne, hver Gang hun pudsede Næsen og aftørrede denne altfor sandfærdige Graad, som gjorde Ansigtet uken-deligt, kunde hun tilfældig komme til at se paa mig. Og strax tørrede Duggen bort fra hendes Øjenhaar.

Hvor jeg husker denne Middag, og — da vi havde rejst os fra Bordet — denne Solnedgang i Genova!

Svejtserinden paa Hotellets Trappe, besvarende min Hilsen med en umærkelig Hovedbøjning, og den sortslørede fra Milano, som svarede med et dybt og livfuldt Nik, saa at jeg uden for Døren standsede fortunlet og atter ikke kunde begribe, at jeg skulde træffe en slig Grande-Dame i Selskab med denne Svejtserkone. Svejtserinden og hendes unge Ledsagerinde promenerende langsomt paa Zigzagvejen op til Kastelet, som knejser paa en Tinde lige ovenover Jærnbane-stationen! Svejt-

serinden bestandig søgende sin Søn. Og den unge Dame, der fulgte hende, ligesom tøvende.

Mens Solen gik ned over Genova, var der paa min Himmel opgaaet en ny, sød og smilende Maane. Hun syntes at gaa langsommere som for at oppebie mig. Hun stod der i Solnedgangen med den aabne, klare Pande og Brynenes mørke, fine Linie under det stramme Slør — saa uskyldig oplagt til Livet, saa beredt til en indtagende Spøg med Mennesker, der var dannede og unge af Hjærte som hun selv.

Den tjenstfærdige Opvarter i Hotellet »Albergo Cavour« — ung og listig smilende, en sand Henrik fra Holberg — sagde til mig, da han den næste Morgen efter Befaling bragte min Regning:

»De skulde dog ikke tage fra Genova uden at have set Kirkegaarden« — il campo santo.

»Hvor er de to Damer, som boede her paa Hotellet?« spurgte jeg helt tilfældig.

Og med den mest belevne Alvor svarede Henrik:

»Paa Campo Santo.«

Jeg forsømte det første Tog for at tage med det næste. Det smaaregnede, mens jeg flakkede om i det graa Genova. Graa Luft, Byger af Blæst og fin Regn . . .

Jeg kunde ikke bekvemme mig til at rejse hjem til det lille Rapallo, hvor jeg i to Maa havde boet ensom og lidet lykkelig.

»Du skulde dog ikke tage fra Genova uden at have set Kirkegaarden« (il campo santo), gentog jeg for mig selv.

Jeg kunde ikke bestemme mig.

Thi jeg var meget angerfuld over min Opførsel paa Spasereturen i Aftes, da mit Hjerte og mine Skridt blev ved at kredse om den sortslørede Signora fra Milano, indtil den sortslørede og hendes uundgaaelige Svejtsserinde omsider havde slaaet sig ned foran den store Kafé paa Jærnbanepladsen. Dumdristig havde jeg bemægtiget mig Nabobordet, mens jeg gjorde en Mængde Undskyldninger for min Adfærd — indtil Svejtsserinden med en sur Grimace erklærede, at *jeg* jo ogsaa havde Ret til at trække frisk Luft, og indtil den unge Signora fra Milano, som kølede sig med sin Vifte og pustede paa sin fine Næse, pludselig slog Viften sammen med den mest fornøjede Latter: »Den Herre faar mig virkelig til at le« (ma questo signore mi fa ridere).

»Jeg bliver ikke længe,« undskyldte jeg atter. »Om tre Kvarter gaar Toget til Rapallo.«

Al hendes Højtidelighed var borte. Hun saa ud som en lille, velopdragen Skolepige, der sættes paa for hard Prøve.

»Mi fa ridere. Men den Herre er virkelig original« (ma questo signore è un originale).

Og da jeg vistnok saa meget nedslaaet ud, piplede det velvilligste, og strax efter det mest ubarmhjærtige Smil hende ud af Ansigtet.

»Hvad var det for en By, De nævnte?«
Hun gjorde Munden stor og Mælet rigtig tykt — »Rapollo?«

Det var saa aabenbart, at jeg havde et Væsen, som hun ikke var vant til fra Milano, Norditaliens elegante Hovedstad. Og jeg fandt ikke andet at svare end at nævne hende mit eget Navn og fortælle hende, at jeg var fremmed — hvad der gjorde hende alvorlig, men uden at hun øvede Gengæld. Og pludselig lo hun igen: *Mi fa ridere, mi fa ridere!* Og da Opvarteren havde bragt Kaffe til de to Damer, blev hun overvættets lystig, og henvendt til Svejtserinden spottede hun med pudsige Tonefald Genovesernes Maal og deres Mangel paa Levemaade, disse Bønder og Skippere, disse Zuluer (*questi zulù*) — saa at jeg selv ikke rigtig vidste, om jeg maaske var en af de Zuluer. Hun fandt Genova ækel-ækel og vilde, jo før jo heller, rejse til et Badested, til *Nervi*, hvor hun havde boet for to Aar siden . . . eller til — hendes hele Person blev pludselig til et eneste Smil — til Rapollo (med o). Hun spurgte mig derpaa i en meget alvorlig Tone, om Søbadene ved Rapallo var gode; og før jeg fik givet Besked, rejste hun sig op og sagde, at det var sent, og at hun vilde begive sig til Hotellet, hvis Svejtserinden

vilde følge hende. Det blev mig naadigst til-
ladt at gelejde Damerne til Hotellets Dør, og
paa Trappens nederste Afsats vendte hun sig
om og rakte mig uventet, paa en næsten fest-
lig Maade, sin Haand til Godnat. Jeg var
bleven staaende alene og uvis med Hatten i
Haanden . . .

Aa hvor jeg angrede!

Det smaaregnede, mens jeg nu denne Formiddag flakkede om i det graa Genova, snart fuld af Skam, snart opfyldt af de mest næsvise Betragtninger angaaende Niecer af Kardinaler.

Det smaaregnede, og jeg vinkede ad en Droske og sagde til mig selv for tredje Gang:

»Du skulde dog ikke forlade Genova uden at have set Kirkegaarden — il campo santo.«

Pokker tage den listig smilende Henrik paa »Albergo Cavour«, om han fører mig vild! Jeg vil tilnøds lade mig narre for at tilfredstille en Kaprice hos en Dame af den romerske Gejstlighed — men en Opvarters Kaprice!

Næppe sad jeg i en Droske, paa Vej ud gennem Genovas Gader og Forstæder,

for Regnen holdt op, og Vejret bedagede sig. Og da jeg traadte ind paa Kirkegaarden . . . det staar for mig, som om man betaler Entré til den Kirkegaard . . . da jeg traadte ind paa Genovesernes Campo Santo og dér lige ved Indgangen strax stødte paa den unge Signora og Svejtsserinden, dryppede Formiddagssolen sine første Smil ud over de sorgslørede Cypresser og alt dette Marmor i Graavejr.

Klædt i en let Kjole af dæmpet gul Raasilke gik Milanaserinden i den kolde Buegang og lignede selv en ung Morgen midt i Graavejret, mens hun dryppede sit Formiddagssmil ud over alt det graa og døde, over Gravstederne, Marmoret og Svejtsserinden.

Jeg gik lige hen til Fru Clara, og hendes Solskin udstrømmede som en hel, hilsende Foraarsmorgen i gyldne Bølger, der slog sammen om mig. Hun rakte mig Haanden:

»Goddag, Signore.«

I hendes Haandtryk var der ikke Svig!

Men det forekom mig, at Svejtsserinden blev askeagtig helt op til Haarrøderne som en afsjælet Skygge, et tomt Monument — jordslaaet og askegraa, som selve det støvede Genova i den raa Morgen.

Svejtsserinden saa ud som de mørke Cypresser i Regnvejr. Men uden at bekymre mig det mindste om denne taagede Skygge smilte jeg med et vittigt Ansigt, der modsagde mine Ord:

»Hvilket *Træf* at møde Damerne!«

Men Fru Clara smilte som den klareste Morgen, idet hun slog sin Elfenbensvifte ud og sagde med sin ædle Stemme, glad, fri for Ironi:

»Ja, hvilket *Træf*, Signore!«

Denne Ro og Uskyld! Det var, som om en varm Damp med ét slog sammen om mit Hjærte og nu langsomt fyldte alt mit Blod med Lykke. Jeg elskede Fru Clara.

»Ja, hvilket Træf, Signore!«

Dette barnagtige, skæbneforfulgte, dette sorgløse og altid oplagte, dette storslaaede og letsindige Folkefærd — det kender ikke til Ironi:

»Ja, hvilket Træf, Signore!«

Det kan leve af en Haandfuld Bønner; det kan i Modgang skrumpe ind til Snus og Ingenting, sidde fastende ved den kolde Arne, uden Kød og uden Vin. Og for den første Smule Solskin svulmer Modet, blusser dets Blod, og dets sejrige Forventning gennemtrænger alle Verdensrummets blaa Dybder.

Hvorfor giver vi nordiske Mennesker os til at le, naar *det* indtræffer, som vi allermost ønskede. Vi siger med en spydig Mine: »Men hvilket Lykketræf!« — fordi vi saa

latterlig godt ved, hvor meget vi selv har hjulpet paa Skæbnen, og hvor ydmygt og usseligt vi har tilstræbt det.

Men Fru Clara lo ikke. Hun sagde med sit klareste Ansigt:

»Ja, hvilket Træf, Signore!«

Thi det er jo dog det aller sjældneste Træf, at hvad vi netop vilde, det sker. Saa er Tingene igen i den rette Gænge, Mennesket faar sin Vilje, Verden ligger aaben og ubegrænset.

Jeg tænkte, mens jeg bag en Pille vovede at trykke Fru Claras lille, bløde og nøgne Haand, at fra nu af skulde ingen foragtelig eller ukøn Latter komme over mine Læber. Det er den virkelige Mand, som forstaar at tage imod sin Lykke. Hvor han end kaster sit Garn, skal han drage de sjældneste Fisk op af Dybet. »Hvilket Træf, Signore!« Mand, lad dit Smil være alvorligt, og endnu ét: Mand, vær tavs!

Da vi saaledes mødtes paa Kirkegaarden — il campo santo — blev Verden omkring os til lutter livløs Skygge. Og mens vi besaa Epitafierne, det uforgængelige Marmor, grebes vi af Evighedslængsel og udødelig Ungdom. Og bag Ryggen af vor svejtsiske Skygge maatte jeg bemægtige mig min kære, nye Venindes Lillefinger. Og Fru Clara bevægede sin Vifte uforstyrret og smilte:

»Her er smukt, Signore.«

Hendes Ærmer af sommerlig Raasilke havde Rækker af smaa Aabninger ind til den hvideste

Hud. Men vilde jeg atter holde hende tilbage ved en Pille svarede hun i yndig Forlegenhed:

»Nej, Signore!«

Med Elfenbensviften, der blinkede i Solstraalerne, og med den aabne Pande, de fine, skarpe Bryn, stod hun i den friske Dag og udviftede Varme af sit Hjertes Overflod. Men hun bad mig med let Forvirring:

»Husk paa den svejtsiske Dame, Signore. Hun er en anstændig Person, som jeg nødig vil have maa tænke helt ondt om mig. Ja, Signore, jeg kender hende kun fra i Forgaars. Men jeg vil aldrig være uhøflig mod nogen.«

Fortællersken

Hvem hun end er, saa har jeg aldrig før mødt hendes Lige, tænkte jeg som en lykkeberuset Tivler.

Jeg sad ved hendes Side i Sollyset, i en Sporvogn. Rasktravende Heste førte os gennem Genova tilbage til Hotellet. Den massive Svejtserinde — Moderen, der forgæves ventede og savnede sin Søn — var billigvis bleven hungrig og træt af at være den eneste Skygge mellem Kirkegaardens ranke Cypresser. Vi forstod, at hun længtes efter sin Frokost, og vi skyndte os at føje hende.

Altsaa sad vi snart alle tre ved Frokostbordet i Albergo Cavour.

Jeg har i Syden ofte savnet grønne, tungsindige Foraars-Enge at se paa ved et lykkeligt Maaltid, naar Hjærtet begyndte at leve. I Hotellet var kun de kyske Mure, lutter ubeskrevne Flader, sommerlig hvide, forgyldte af Sol med broncerede Skygger. Men Signora Clara begyndte at tale og fortælle — snart straalende af klog, modig Glæde, snart plud-

selig formørket af en Erindring om ustandne Sorger, et flygtigt Ord, et Minde, som uventet oprev hende. Og at følge hendes Ansigt var en Sødme som at se over duggede Foraarsenge. Hun talte som faa, jeg havde hørt, talte, som en Mester i Violin og Bue vilde foredrage. Hendes egne Ord drev hende, hun blussede op, levede og brød atter ud i en saa sandfærdig Klage, at jeg for at beherske min Bevægelse stundum maatte gribe mit Glas og løfte det beundrende imod hende. Hun fattede om sit eget Glas, men standsede Haanden, og da saa hun paa mig, som om hun vilde sige:

»Drik ikke med mig i Vin! Drik mig til med dine Øjne alene.«

Svejtserinden spiste tavs og tapper, som Garden, der dør, men giver sig ikke. Jeg derimod spiste svælgende hvert Ord fra Signora Claras Læber og syntes, at denne Fortælling for første Gang aabnede mig Italien og Rom. Det var ved den Frokost omtrent min eneste Føde.

Fru Clara havde før Maaltidet i Hast ombyttet sin lyse Kjole med en mørk, som for mig gjorde hendes Alvor alvorligere og hendes Glæde end mere stærk, overraskende.

Hun fortalte mangt og meget om Rom og sin Barndom, sin strenge, gejstlige Farbroder, der opdrog hende og hendes unge Broder. Hun fortalte om sin Fader — il buono papa — den allerlystigste og mest ori-

ginale Mand, som tilbragte sit Liv paa Rejser, og som altid var lige stik imod Verden, men særlig mod sin klerikale Broder. Naar han besøgte Rom, tog han gjerne sin lille Datter med paa Køreture og Udflugter, viste hende Byen og de elegante Kaféer. Kardinalen sagde til ham, at han fordærvede sit Pigebarn. Men Faderen lo: »Ved du hvad, Bror; der bliver aldrig en Nonne af Clara.«

Hun smilte let og hældte Vin i sit Glas.

»Hvor jeg holdt af den Fader. Naar jeg var med Papa paa Kafé, fik jeg mit Glas skænket fuldt med Vin . . . til Hverdag hos min rige, gejstlige Onkel skulde Vinen altid blandes med Vand; thi Vand er det tjenligste for smaa Katoliker. *Ma io*« — hun gav sig sig til at læspe som en lille, forslagen Skolepige — »Men jeg, jeg vidste, at Tjenerskabet lystrede mig meget mere end Onkel, og jeg befalede, at de skulde bringe mig den Vin op paa mit Værelse, som jeg ønskede. Jeg regerede Huset fra øverst til nederst med uindskrænket Magt. De kaldte mig *den lille Kardinal*. Dog, det er ikke nær saa morsomt at skænke i sit Glas selv som at køre ud med sin Fader og faa ham til at skænke for sig. Og allerbedst som vi sad i en Kafé, hvor der kun kom de fornemste Signori, hentede Papa Droskekusken: »Jeg maa give ham et Glas Vin; han har et udmærket Ansigt.« Han ødelagde Droskekuskene, som han ødelagde sin lille, forkælede Datter. Og jeg lo (ed io

da ridere!). Aldrig havde jeg set de stive, hovmodige Signori i Rom drikke med en Droskekusk. De kan tænke Dem, at jeg beundrede Papa.«

»Nu skal De høre,« sagde Fru Clara og standsede lidt, som for at snappe efter Vejret og bortjage Tanker, der var for sørgelige. »Min Moder . . . min Moder var død ung, da min lille Broder endnu var i den spæde Alder. Derfor blev vi opdragne hos min Onkel — Fader holdt jo mest af at rejse. Den stakkels, gejstlige Onkel, som ikke selv kunde tage til Ægte og faa Børn paa kristen Vis, holdt saa meget af os smaa Gryder, min lillebitte Broder og mig. Hver Aften, naar jeg havde sagt Godnat, kom han listende til min Dør for at høre, om jeg ogsaa bad min Aftenbøn. »Fader vor, du, som er i Himlen,« bad jeg med høj Stemme. Men somme Tider, naar jeg var vred paa Onkel og vilde drille ham, bad jeg slet ikke. Han troede da, at jeg sov og kom ind i Værelset for at se, om jeg laa rigtig med Armene korsvis over Brystet og Hænderne paa hver sin Skulder, som en god, lille Katolik. Hvis jeg da var vaagen, skyndte jeg mig at lægge Armene forkert og lukkede Øjnene. Han nærmede sig, tog forsigtigt mine Hænder og lagde en paa hver sin Skulder, kyssede mig paa Panden og gik atter ud af Døren

»Den strenge Onkel holdt nok af os. Men Papa var dog Papa. Jeg fandt ingen

Helt i Verdenshistorien, jeg tilbød som den venlige, originale Signore, der skænkede Vin til Droskekusken. Og da jeg var tretten Aar gammel, hørte vi, at han var død i Monaco — hvor han havde tabt næsten al sin Formue. Jeg blev saa fortvivlet over at miste ham, at jeg laa syg i tre Maaneder og ikke vidste af mig selv. Og i to Aar tænkte jeg kun paa Bønebøger, Klostre og Selvfornægtelse. Min Onkel vilde gøre mig til Nonne, et Lys i Kristenheden, med Tiden Forstanderinde for et helligt Søsterskab. En uhyre Ærgærrighed fyldte min lille, forfængelige Krop . . .«

Der lagde sig et grublende Mørke, en fanatisk Eftertænkksomhed over Fru Claras fine Bryn. Saa smilte hun og gav sig til at tale med munter, flydende Hast.

»Men da jeg blev femten Aar, paa Vej til sexten, var det forbi med den lille, hellige Clara. Det var kun, naar min Onkel saa paa mig, at jeg slog Kors og sænkede Panden. Jeg tænkte nu blot paa at danse, spille Klaver; jeg var sat sammen af eneste Spilopper. Jeg havde stadig igen paa mit Værelse en Flaske Vin af den kostbareste fra Kælderen for at kunne byde til mine jævnaldrende Veninder, der kom i Besøg, naar Onkel var ude. Jeg gjorde Honnør som Frue i Huset, vi drak hver et lille Glas som forsigtige Damer og førte en lang Passiar (*chiacchierio*), hvor vi lo ligesom de voxne Damer i Rom ad slet Ingenting. Jeg spillede Klaver for dem. Vi var

tre eller fire Veninder, som mange Nætter stjal os hjemmefra og samledes skiftevis hos den ene eller anden blot for at sidde og se paa hverandre, le og føre værdige Samtaler. Vi tiltalte hverandre med vore virkelige Titler — (Ja, jeg var kun Signorina!) — og vi drillede højmodigt hverandre med unge Mænd, som vi knapt havde talt med. Saa blev jeg halv syttende Aar.

En Aften var jeg bedt ud til en Familie, der ellers ikke hørte til vort Selskab. De var ikke Romere, de var fra Milano; men de var rare og brave og holdt saa meget af mig. De bad mig spille lidt for dem; alle roste og beundrede mig, og jeg — jeg spillede. Der var kun Milanese til Stede og imellem dem en ung Sekondløjtnant — aa saa smuk, saa smuk, syntes jeg, som en af Himlens Engle. Han sad uafbrudt ved Klaveret og saa paa mig og paa mine Fingre . . . og jeg, jeg spillede (*ed io sonava*). Han viste mig stor Ærbødighed og sagde til mig næsten bedrøvet, at jeg var saa let og saa glad og saa gratiøs, »som et Syn fra Paradiset«. Og jeg, jeg lo og sagde, at jeg fandt ham »saa smuk som en af Himlens Engle«. Saadan blev vi ved at lovprise hinanden i Ord, som forekom os yderst dybsindige. Og jeg spillede og lo (*ed io da sonare ed io da ridere!*). Og vi bøjede til Afsked Hovederne dybt for hinanden.

Men da jeg kom hjem, skrev jeg samme Nat et Brev paa fire Sider, hvori jeg erklærede

ham min uendelige Kærlighed og bad ham møde mig udenfor Murene paa et bestemt angivet Sted. Jeg begreb jo, at jeg som Kardinalens Niece maatte gøre det første Skridt. »Men hvad tænker du dog paa?« sagde mine Veninder til mig. »Hvad jeg tænker paa? Jeg vil gifte mig med ham,« sagde jeg. Om jeg var forrykt: at ville gifte mig med en fattig Sekondløjtnant fra Milano! »Han har et udmærket Ansigt,« sagde jeg, idet jeg mindedes min kære, afdøde Faders Ord.

Jeg kom kørende i min Onkels Vogn til Stævnemødet. Carlo var der allerede. »Elskede, dejlige Signorina,« sagde han. »Hvad vil De mig? Jeg er kun en fattig Officer. Og hvad vil det nytte mig, at jeg gaar til Deres Onkel og beder om Dem?« — »Det vil slet ikke nytte, Signore,« sagde jeg; »vi flygter til Svejts og gifter os.« — »Yndige Signorina,« sagde han, »men jeg er en fattig Mand, og kan De ogsaa leve som en fattig Officers Kone?« — »Lad mig om det! Jeg sørger for det fornødne,« sagde jeg.

Jeg bestemte Dagen, Timen for Flugten, pakkede mine Kufferter; og da jeg vidste, det ikke nyttede at bede Onkel om Arven efter min Fader, gik jeg hen til hans Bankier med en Vexel, jeg selv havde skrevet i Onklens Navn. Den lød paa tre tusind Francs. Jeg tænkte: bliver min Onkel vred, kan han tage sig betalt i min Fædrearv.

Da jeg ofte var kommen hos Bankieren, og alle forgudede mig, fattede ingen Mistanke, og jeg fik Pengene.

Jeg kørte til Jærnbanen, havde lige købt Billet, da én af min Onkels Tjenere indfandt sig for at standse mig. Jeg lovede at gaa med ham, men jeg havde en Smule Haandbagage, og jeg bad ham holde den for mig et Øjeblik, mens jeg hentede noget, jeg havde glemt paa Perronen. Jeg slap ud, smuttede ind i en Vogn; Toget gik i det samme og farvel, Roma! Jeg kom til Florens uden Natlinned og Toilettesager og to Dage derefter til Svejts.

Aa, hvis blot min Fader havde levet. Han havde forstaaet mig.

»Der bliver aldrig nogen Nonne af Clara,« sagde den gode Papa.

Min Onkel satte Politi og Diplomati i Bevægelse; men jeg var hinsides Grænsen, og de vilde ikke udlevere mig. Saa skrev han Breve til mig, at jeg havde gjort ham hans Livs dybeste Sorg, men at han endnu vilde tilgive mig alt, naar jeg strax vendte tilbage. Om jeg endda havde kastet mine Øjne paa en ung Romer, kunde han forstaa mig, skrev han, men at jeg — Clara — vilde nedlade mig til en saadan »Bonde fra Milano!« Jeg strøede hans Breve i smaa Stykker som Sommerfugle ud over de svejtsiske Alper. Skønt jeg knapt vidste, hvad Kærlighed var, elskede jeg denne »Bonde fra Milano.« Og vi boede i tre

Uger som forlovede i et Svejtscherhotel, uden han tænkte paa at misbruge den Tillid, Kardinalens lille Clara havde vist ham. Hver Dag foretog vi Køreture over Grænsen ind i Italien. Alle Toldbetjente kendte mig.

»Har Herskabet noget at fortolde?«

Jeg pegede paa mig selv.

»Ja, der er *mig*« — *sono io* — sagde jeg.

Saa snart de saa vor Vogn, kom det samlede Toldopsyn altid til Stede.

»Har De noget at fortolde?«

»Sono io! sono io,« sagde jeg med frydefuld Stemme. Og Toldopsynet lo og lod os køre. Naar man er sytten Aar, ophæver man alle Grænser, selv Toldgrænserne. Sono io, sono io! Ja mig — *mig!* . . .«

Fru Clara lo stærkt, kom til at hoste og maatte pludselig holde sig for Hjærtet. Jeg forstod ikke, hvorfor hun vendte Ansigtet bort. »Aa, det er kun min Hjærtebanken,« sagde hun paa vore ængstelige Spørgsmaal.

Jeg knælede ned med hendes Haand i min, bedrøvet over, at jeg ikke kunde bringe hende Lindring, paatage mig hendes Smærte. Hun trykkede svagt min Haand med et Smil, som vilde hun sige: »Vær ikke bedrøvet. Det Blik, hvormed du ser paa mig, er mig Lægedom nok.« Saa aandede hun atter et Par Gange dybt og langsomt, begyndte at smile og var pludselig helt rask.

»Dér ser De, hvad der kommer ud af at slaa sig for Brystet og sige: sono io« — smilte hun. »Min Broder, der forstod at omgaas min Onkel langt snedigere end jeg, har tit sagt: Du er dum, Clara! du er dum, Clara! Min Broder gjorde ogsaa, hvad han selv vilde, men i al Hemmelighed. At høre ham tale Onkel efter Munden: »ja, Onkel! jo, Onkel!« — »som du vil, kære Onkel« — kunde faa Haarene til at rejse sig paa et syndigt Hovede og vække de døde op af Gravene« — Fru Clara smilte.

»Ma io — men jeg kunde ikke hykle som den forslagne Knægt. Umuligt, umuligt!« — Fru Clara lo ad sin egen Stridighed. — »Efter at Carlo og jeg havde boet tre Uger i Svejts, maatte Onkel samtykke i, at vi blev viede i Milano. Da min Onkel døde for to Aar siden, efterlod han hele sin Formue til min Broder. Den kære, gode Broder, den eneste, jeg nu har tilbage. Han gav mig dog altid de bedste Raad: Du er dum, Clara, at du ikke kan forsone dig med Onkel! — Umuligt, umuligt! Det var for at forsone mig med ham, at jeg en Gang, efter at jeg var bleven gift, boede hos ham i Rom et helt Aar, og naar min Mand kom i Besøg, maatte vi finde os i at mødes paa et Hotel!

Min Mand! . . . Jeg glemmer aldrig vor Bryllupsrejse gennem Italiens Byer. — Carlo var skinsyg som en Sultan. En Gang kom han med en Hammer og sømmede Vinduerne

til i vort Hjem i Milano, fordi han mente, at jeg lænede mig for meget ud, og fordi to unge Herrer i Nabolaget interesserede sig for mig. Jeg husker ogsaa en Aften i Milano. Midt i et stort Selskab af de mest dannede Signori med deres dydige Damer fandt en Herre paa at fortælle en skandaløs Historie om to Jøder, der havde en og samme Elskerinde, som væddede med dem om, at det skulde lykkes hende trods al deres Paapasselighed at modtage en tredje Elsker (hvad hun ogsaa udførte paa den mest uforfærdede Maade, mens Jøderne sov). Alle de højtannede Damer og Herrer lo. Jeg selv lo med. Og der blev fortalt værre Ting. Det var, som om Milanenserne i Aften var blevne forrykte. Bleg af Forbitrelse kom Carlo og bad mig køre med ham hjem. »Clara, jeg vil ikke taale, at du skal høre paa den skamløse Snak.« Han tog alene hjem i Vrede, og jeg angrede hele Aftenen, at jeg ikke havde føjet ham.

Stakkels Carlo, som var saa skinsyg, han havde den Fejl, at han ikke kunde modstaa Kvinder. Han var mig utro med alle Slags Skønheder i Torino og Venezia, ja, tilsidst ogsaa i Milano, hvor vi boede. Men hvis *jeg* havde holdt af andre end ham, vilde han have taget sin Død over det. Naar jeg bebrejdede ham hans Flygtighed, tilstod han gærne, og han spøgte: »Ja, søde Clara, en Kaprice, ser du, slet ikke andet. Dig elsker jeg, lille Claruccia, og jeg

taaler ikke Plet eller Skygge paa dig. Men de andre maa jeg have, fordi jeg foragter dem, foragter dem altfor stærkt, ser du.« — Det blev nok hans Ulykke, at der var for mange Kvinder, han *foragtede*. Hans stakkels Hoved kunde ikke taale dette Forhold mellem Kærlighed og Foragt . . .«

Alt dette fortalte Signora Clara bedre, end jeg kan genfortælle. Nu standsede hun atter, snappede efter Vejret og tog sig for Brystet, som om hun frygtede, at Hjærteondet skulde vende tilbage. Saa rejste hun sig — thi Maaltidet var forbi — og bad om at maatte støtte sig ved min Arm. Svejtserinden skyndte sig til Vinduet for at spejde efter sin Søn. Selv stod jeg hos Fru Clara en Stund og stirrede ud. Hendes snorrette Bryn, blege Ansigt, røde Mund fyldte mig med den kækeste Farvejubil.

»Den talende Harpe«

Til Sanpierrezo, Genovas Forstad og Badested, førte jeg samme Eftermiddag Fortællerinden og hendes svejtsiske Skygge. En snavset Forstad, en Strandbred med sort Sand og med Bølger saa høje som Badehuse. Fru Clara og jeg sad paa Bredden i den friske Blæst med lykkelige Øjne og hørte paa den skurende Lyd af Gruset, der løftes, og Gruset, naar det atter suges i Dybet.

»Der var en Gang en Kvinde,« sagde jeg til Signora Clara . . .

»Der var en Gang en ung Kvinde — saa lys og modig som nogen, for hvem Gud lod sit Hav skylle og sin Sol skinne.

Hun elskede den dejlige Sol — saa hun, trods Forældrenes og Søstrenes Raad oftest gik med Hovedet blottet og med det lange Haar frit i Sollyset og Vinden.

Hun elskede det larmende Hav, og langs Bredden paa Grænsen mellem Sand og Bølger

vandrede hun uden at tænke paa sine nye Søndagssko, der blev ødelagte af Saltvandet. Da Moderen skændte paa hende, gemte hun sine Sko mellem Klipperne og gik med nøgne Fødder. Men nu blev ogsaa hendes Skørt vaadt, og alle skændte de paa hende.

Saa en Dag blottede hun sit Hoved for Solen, sine Fødder for Havet, sit Bryst og hele sit unge Legeme for Vinden.

»Lad Solen og Havet og Vinden eje mig helt,« sagde hun, og Brændingen optog hende i sit mægtige Favntag.

»Vi havde dog advaret hende,« sagde Søstrene, da ingen saa hende mere.

. . . Da kom der en Dag en ung Spillemand, træt af Byer og Mennesker, til den ensomme Bred og det evigt larmende Hav. Aa, han var saa træt — saa træt af alt, men allermest af sit eget, uforanderlige Hjærte, sit eget, ihærdige Spil — at han kastede sig ned som en Hund paa den flade Strandbred for at lytte til Jordrystelsen, Vandmassernes Vægt, naar de vælter deres bredt henbrusende Bad.

Den unge Spillemand paakaldte Havets Gud med haanlige Ord:

Jordryster Poseidon, du maa være led og ked af denne evige Bugt ved Rapallo, af den liguriske Havbugt og hele denne rustne Gryde, som man kalder Middelhavet. Siden Føni-ciernes og Odysseus' Dage har dine Vandlegemer væltet sig sovnløst paa det samme

Leje, siden Skabelsens Morgen jaget ud og ind af det samme Skylla og Karybdis og opsamlet alt det Spildevand fra Frankrigs ublufærdige Vadskerier, fra den helvedstengule Tiber og fra Nilen, dette Skullekar for sortfødte Æthiopere, for ikke at nævne, hvorledes alle Sømænd lige siden Æneas har forhaanet dig midt i den aabne Sø. Jordryster Poseidon! hvorfor slaar du ikke Herkules-Støtterne ned, flænger et Øre af Spanien og skyller dig ren i Atlantens Æventyrskød? Du graaner af Ælde, Poseidon, og dit Middelhav er ganske sort i Maven.«

Da tyknede det graaladne Hav som i Vrede. Og skønt Spillemanden tænkte: »Nu sluger det mig,« flyttede han sig ikke et Haarsbred, ligegyldig som han var for alt, selv for sit Liv.

Bølgerne løftede med taarnhøj Kraft en Byrde op til ham paa Bredden. Han saa dem over sit Hoved og rundt omkring risle tilbage, myge og venlige som Katte, der vendte Hovedet imod ham og tilkastede ham et sidste Blik, før de smuttede i Hul. Ingen Bølge havde naaet ham. Men paa Stranden hos ham, til den Side, som var Hjærtet nærmest, laa der en bleg og dejlig Kvinde.

»Kun en Kvinde,« tænkte den unge Spillemand. Og han følte sit Hoved saa træt af dejlige Kvinder (Læberne er altid vilige, men Sjælen finder intet at holde sig til).

Dog ingen Mester kan se en smuk og ukendt Strengelig uden med egen Haand at maatte prøve Tonen. Altsaa gjorde den unge Spillemand efter nogen Tid sig selv det Spørgsmaal: Hvem kan hun være? Og idet han skød det lange Haar, der dækkede Brystets Rigdom og den kyske Lænd, nysgærrig til Side spurgte han — mere henvendt til sig selv og til Vindene end til Kvinden:

»Hvorfor er dit Bryst saa hvidt og saa hvalt?«

Hun tav, og han vilde dække hende til, men som i Tanker førte han efter en Stunds Forløb en Lok af hendes lange, mørke Haar tæt til sin Kind.

»Hvorfor er dit Haar saa langt og rigt?« spurgte han kort.

Hun laa med Blikket mod Havet — intet Svar.

Langt om længe værdigede han ogsaa at tage hendes Fingre mellem sine.

»Hvorfor er dine Fingre saa glatte og smidige?«

Og dermed slap han hendes Haand og lagde sig paa sin Albue i Sandet, som var hans Nysgærrighed tilfreds uden Svar.

»Nu skal du høre,« sagde den unge dejlige. Hun rettede sig halvt op med trodsig hævet Barm og sænkede snart paa ham, snart paa Havet sine Øjne fulde af Skygge.

»Mit Bryst det er saa hvalt og hvidt, fordi det er intet Bryst mere, men en Harpe . . .

»Mit Haar det er saa rigt og langt, fordi det er intet Haar mere, men en Harpes Streng

»Mine Fingre er saa smidige og glatte, fordi de er ikke mere Fingre, men Harpens Skruer

»Bølgerne har slaaet mit Bryst. Slaat selv her under mit Hjærte og frygt ikke for at gøre mig ondt, skal du høre, hvor det klinger

»Vinden har flænsset mit lange Haar. Knyt selv din Haand i mit Haar — uden Medlidenshed — skal du høre, hvor det klager

»Jeg klemte mine Fingre mellem Klippe-stene, alle mine Streng spændtes derved. Knug selv mine Fingre, knug dem til Blods! Mit Bryst synger af Smærte

»Jeg var et Menneske og led.

»Frygt ikke mere for at gøre mig ondt. Jeg er nu mere end en Kvinde. Jeg er en tonende Luth. Jeg er en talende Harpe. Hør paa mig. Jeg kan det, som ingen anden kan:

»Jeg kan fortælle.«

Da greb han fast om hendes Hænder, da greb han haardt i hendes Haar, da trykkede han med Vold den dejlige til sit Hjærte. Og han hørte det synge og klage som en vidunderlig Harpe.

Men han smilte:

»Kvinde! Hvorfor er din Mund saa mørk og rød?»

Hun rystede paa Hovedet:

»Jeg er ikke Kvinde. Min Mund er mørk og rød — ikke af Kys, men fordi Ordene, jeg taler, brænder min Læbe. Som Kysset er Kærlighedens Besegling, saaledes er Ordet Tingenes Fuldkommengørelse. Min Mund rødmer af Farveglæde over mine Ord.»

Men han drog hende til sig og taalte aldeles ikke Modsigelse.

»De Læber, der kun er Læber,« sagde den unge Spillemand, »er der ikke stort ved. Og de Lokker og Fingre, der ganske dumt er Lokker og Fingre, dem har jeg for min Del faaet nok af. Vil Du være min Kvinde? Det maa være velgørende en Gang at hvile sit Bryst ved et Bryst, der tillige er Harpe. Paa dine Læber vil jeg i et Kys tilbede *Ordet*. Paa disse Læber vil jeg kysse Farveglæden.»

Paa Sanpierrez sorte Strand, hvor Bølgerne gaar høje som Badehuse og pludselig hvirvler Damer og Herrer mange Alen i Vejret, fortalte jeg dette til Signora Clara, mens jeg efter Badet laa i Sandet og tørrede mig i min Badekappe. Hun havde af Skræk for det oprørske Hav ikke selv taget Bad. Men hun havde fulgt min Kamp med Havet.

Og nu drog hun mig hen til en lidt afsides Bænk. Med Hjærterne fyldte af ung Farveglæde sad vi sødt omfavnede, og hun rakte mig sine første Kys. Trods den sirlige Silkekjole, min unge Veninde bar, anede jeg hende selv saa varm og dunblød og silkeglat.

Den overflødige Svejtsesinde havde for en Stund gjort sig usynlig. Men endnu en halv Dag maatte vi slæbe hende efter os alle Vegne.

Da endelig, efter Aftensmaaltidet i »Albergo Cavour«, opdagede hun fra Vinduet sin Søn. — Han lignede mere en Tysker og Nordbo end

en Italiener, denne unge Gartner fra det italienske Svejts, og syntes at eje alle de smaa, protestantiske Dyder: Flid, Sparsommelighed, rolig Omsigt, praktisk Snille. Jeg vilde under andre Forhold have glædet mig ved at møde ham her.

Men medens han hilste paa sin Moder, flygtede Fru Clara for mig op og ned ad Trapper og igennem Korridorer som en Svale.

Jeg fangede hende tilsidst, som hun stod ved et Trappegælænder og stirrede ned med Haaret halvt opløst. Jeg vilde løfte hende op paa min Arm — dunblød og silkeglat . . . dette unge Legeme, der som en Syttenaarigs Hjærte var en dampende Herlighed. Hun blev staaende, vendte ikke Ansigtet om til mig.

Fru Clara tilhørte de unge Dronningers vittige og uforsigtige Race:

»Hellige Madonna, jeg har allerede haft én gal Mand, og nu elsker jeg én til. Skal jeg da kun elske Folk, der er gale?«

Jeg bar min Veninde ind paa mit Værelse.

En lykkelig Brobygger

Silvio har videre fortalt:

I flere Dage havde ingen Kat og intet Menneske i Rapallo set noget til Silvio, ikke Naboen, den grove Slagter, og ikke hans fine Datter, der altid stod tavs paa sin Tærskel, ikke Madammen paa Torvet, hvor han plejede at drikke sin Vermut, ikke Værten og Værtinden i Gæstgivergaarden, hvor han spiste, eller Carlotta i sin Buegang, eller Sømanden Vesco, som til daglig roede ham ud paa Bugten og fyldte ham med Skipperløgne. De tænkte vel — som rimeligt var — at han adspredte sig i Genova.

Da han vendte tilbage i en solstraalende Middagstime paa den fjerde Dag, var den ensomme Brobygger ikke mere alene. Og han steg ud allerede ved Santa Margherita — en ligurisk Fisker- og Badeby — kun en halv Mil borte fra Rapallo, hvis man vil følge den gamle Landevej langs med Havet og Klipperne.

Paa det mest solide Gæstgiveri i den lille, nærsomme By maatte Konen og hendes Opvarter, der begge før havde beværtet ham, skynde sig at skaffe ham og hans Selskab en Ret af Havets Fisk, to fortræffelige Koteletter og en Salat, som den Person, der var med Silvio, nøje undersøgte og forlangte at tillave med sine egne Hænder.

Dertil forlangte den samme Person den bedste Vin, som Huset formaaede, smagte forstandig paa de forskellige Prøver, spurgte ogsaa om Priserne og valgte med god, økonomisk Omsigt det allerbedste.

Ja, hun var strax bleven som en beskyttende Veninde for alle i Gæstgiveriet, fra Ejerinden til den mindste af Tyendet. Og de var lige ivrige efter at lyste hendes Vink. Midt i disse Tilberedelser spurgte hun ogsaa, om hun og Silvio i Fisker- og Badebyen Santa Margherita kunde finde et smukt og anstændigt Sommerophold. »Intet er lettere,« svarer den flinke, tjenstvillige Kelner og retter Fisken an.

Og Signoraen satte sig overfor Silvio ved det lille Bord, fyldte hans Tallerken og hældte Vin i hans Glas.

Hvorefter hun sagde:

»Spis, min Elskede!« (Mangia, amante mio!)

Hun havde selv slet ingen Appetit.

Hun skød mæt Tallerkenen fra sig efter

de to allerførste Bidder, slog sin Vifte ud og forsikrede ham, at det var hendes Lyst kun at se *ham* spise. Med Øjnene vilde hun nyde hver Bid, hvormed han gjorde sig til gode. Og det vilde styrke hende selv, det vilde gøre hende glad, at Maaltidet blot smagte ham.

Bagefter viste man dem Huset, hvor de kunde bo. Det var femoghalvfemsindstve Marmortrappetrin i Vejret; hvidkalkede Sale og røde Tremmeskodder til at lukke for Vinduerne. Og Silvios Ledsagerske undersøgte med Omhu Forstuen, Salen og Sovekamret, Køkkentøjet og Køknet, slog sin Vifte ud og saa paa Silvio:

»E che ti piace — synes du om det? — amante mio!«

Og Silvio, som fra Køkkenvinduet saa ud over Haverne, Cypresserne og Bjærgene, fra Salsvinduet ud over Havnen og Skibene og Havet, løftede pludselig den fremmede Dame højt paa sin Arm:

»Alt, som *du* vil, min Elskede.«

Men Italienerinden rystede stærkt, meget stærkt paa Hovedet:

»Nej — nej! som *du* vil!«

De betalte strax Huslejen og sagde, at de vilde flytte ind om to Dage.

Og for at forudføle kommende Dages Fryd, for sammen at nyde den rene Luft og det kølige Middelhav, tog de den bræn-

dende Solskinseftermiddag et Bad. Men i det vaade Element og klædt i en mørkgul Svømmedragt havde den unge Signora pludselig tabt hele sit Mod og sin altbeherkende Sikkerhed:

»Jeg drukner, jeg drukner, min Elskede!« raabte hun forfærdet og maatte kærlig omfavnes og understøttes her i det kolde Element, mens den godlidende Befolkning fra Santa Margherita Ligure stod paa Badehusbroen og saa til.

Om Aftenen kom den fremmede Signora vandrende med Silvio ad Vejen langs Stranden til Rapallo. Træt af den lange Vej støttede hun sig til ham. Og i Gæstgiveriets store Løvhytte, hvor han ellers plejede at gruble alene over en Flaske Vin, satte de sig for at nyde Aftensmaaltidet. Henne fra Kirketaarnet lød det middelalderlige Klokkespil som en stivbenet Ridderdans i Jærn og Plade.

Og Værtinden i Huset, en flink Familie-moder, der altid havde beværtet Silvio med Omhu, gjorde sig i Aften yderligere Flid med Anretningen, da hun nu ikke havde én men to fremmede Gæster.

De to nyankomne var ikke bleven færdige med Maaltidet og Vinen, før de begyndte at tale og tale igen, som de havde gjort hele Dagen, og rakte hinanden Hænderne tværs over Bordet og blev saaledes siddende,

skønt Løvhytten var fuld af Myg, der drog ud paa Aftenæventyr, ophidsede ved at lugte varmt Menneskeblod. Men tilsidst maatte de flygte og bestilte Kaffen til deres Værelse, som laa med Døren aaben ud til en Terrasse og til en raslende Poppellund. Den fremmede Signora trak sine Sko af og flakkede halvpaaklædt om paa Terrassen for at nyde Køligheden.

Saa løste hun sit Haar og iførte sig en hvid Natdragt.

»Hvor længe er det, du har kendt mig, Silvio caro?« sagde hun pludselig, mens hun sad der paa Stolen lige overfor ham.

»Tre Dage,« sagde Silvio.

Hun rystede paa Hovedet:

»Tre Dage . . . det er ikke muligt. Husk dog paa, at jeg er en anstændig Kvinde. Du fornærmer mig, amante mio.«

Silvio lagde sig paa Knæ foran hende:

»Jeg vil aldrig fornærme dig . . . aldrig . . .«

Men hun rynkede Brynene fanatisk.

»Men fortæl mig da: hvem er jeg, Silvio mio? Jeg, som sidder her, skønt du kun har kendt mig tre Dage.«

Han smilte:

»Du er Clara, fireogtyve Aar, en Officers-enke fra Milano.«

Hun rystede paa Hovedet og kyssede ham:

»Jeg er Clara, den mest egensindige Kvinde

i Rom og Milano, som vil ofre sig, dø for dig, Silvio mio.«

Og henne fra Kirketaarnet lød atter det middelalderlige Klokkespil som en stivbenet Ridderdans i Jærn og Plade.

Hvad mere er der at fortælle?

Der var en stum Forundring i Rapallos Gader den næste, sollyse Formiddag over at se den fremmede Silvio med en stolt og statelig Dame, der hængte ved hans Arm, iført en mat rosenrød Kjole, og købte Ferskener, Druer og Figener hos Konerne i Buegangene, uddelte Kobbermønter til Smaa børn og fattige gamle.

»Lad os ikke gaa gennem den Gade, hvor Carlotta bor,« sagde Silvio.

»Hvem er Carlotta, amante mio?« sagde Damen og slog smilende sin Vifte ud.

»Carlotta er en fattig, ung Pige, som jeg nødig vil bedrøve.«

»Saa vil vi ikke bedrøve hende, amante mio.«

Og de drejede om ad en Gade, og de kom over en tørlagt Bæk, ud mellem Haver og ind i en Lund, hvor Græsset voxede grønt og frodigt.

Mens de gik, svingede hun sin Vifte og nynnede en lille, pudsigt Vise i milanesisk Dialekt: »Silvio søde — jeg dig elsker — elsker dig — saa jeg gærne — gærne vilde — dø for dig.«

»Her er grønt og skyggefuldt,« sagde hun pludselig, »her vil jeg sidde.«

Og hun satte sig ned i Græsset, og hun samlede i et Øjeblik Frygt for Slinger sin Kjole forsigtigt om sine Fødder.

»Sæt dig der, Silvio mio, lidt borte, saa at jeg kan se dit Ansigt, dine smukke og elskede Øjne . . . Hvor du er smuk, Silvio!»

Og lidt efter:

»Silvio, ved du, hvad jeg har drømt denne Morgenstund? Nu skal du høre (tu stai a mi sentire). Tænk dig: jeg drømte, at jeg endnu var i Milano, at jeg spadserede med min Veninde Sofia, og pludselig befandt vi os i en stor, mørk Kirke, Domkirken, som var ganske mennesketom. Vi knælede begge to ned ved Skriftestolen.

Og da hørte jeg lige bagved mit Øre en dyb, mumlende Stemme — jeg hører den endnu —

»Va vesti ti da rosa! va vesti ti da rosa!«

»Klæd dig i Rosenrødt« (va vesti ti da rosa) — sagde jeg forundret til min Veninde.

»Men det er der jo ingen Mening i. Og hvem er den Stemme, som taler? Hvem kan det være, som siger til mig: Klæd dig i Rosenrødt.«

Men Sofia strakte Haanden ud og lo:

»Det er jo Sommerfuglen. Ser du da ikke Sommerfuglen, som kredser om dig. Der, der lige ved dit Øre.«

Og Sommerfuglen hviskede til mig:

»Følg efter mig. Klæd dig i Rosenrødt!«

Det er forunderligt, at jeg slet ikke blev bange for Sommerfuglen. Men dens Stemme lød saa venligt, næsten som kunde det være min Broder eller min kære, afdøde Fader.

»Skal *jeg* ikke følge med?« spurgte min Veninde.

»Nej, ikke du — kun Clara!« sagde den.

Og jeg rejste mig og fulgte efter den fra den mørke, kølige Domkirke ud i det klare, straalende Dagslys i Milano. Og den blev ved at flyve og flyve og gentage de samme Ord: »Klæd dig i Rosenrødt.«

Men med ét fandt jeg det paafaldende at løbe der efter en Sommerfugl. Og jeg standsede rask, og jeg vrængede ad den: »Va vesti ti da rosa! Va vesti ti da rosa!« Men hvem er saa egenlig du med dit »*Klæd dig i Rosenrødt?*«

Men Sommerfuglen sagde: »Klæd dig i Rosenrødt. Jeg er Døden!«

. . . »Ser du, Silvio — sagde Fru Clara og rejste sig pludselig — det var det, jeg drømte denne Morgenstund, da du hørte mig tale i Søvn. Jeg vilde strække Haanden ud efter Sommerfuglen; da vaagnede jeg op og

fandt ikke Døden, men dig ved min Side. Til Ære for dig sprang jeg op og iførte mig den lyserøde Kjole, som jeg ellers vilde have skaanet. Jeg elsker dig, Silvio caro, og festklædt vil jeg vandre lige ind i Døden, hvis du forlanger det af mig,« — hun omfavnede ham.

»Men nu skal du give mig din Arm og føre mig til Jærnbanen. Jeg vil strax til Genova for at hente min Bagage, som jeg lod staa paa Albergo Cavour. I Aften kommer jeg tilbage med Toget til Santa Margherita, og der vil vi blive i vort eget Hus.«

De begav sig til Jærnbanestationen. Under Vejs bad hun ham gaa op i Hotellet og hente tredje Del af den guddommelige Komædie, »Paradiset«, som han havde i pyn-
telig Udgave særlig indbunden. Hun vilde føre noget af hans med sig til Genova, sagde hun.

Skønt hun lod en lille Vadsæk med en Kjole og Natlinned staa paa Hotellet, blev han ganske angst for, at hun vilde sige ham det sidste Farvel her paa Perronen i Rapallo — efterlade ham ussel og alene i Rapallo. Hun smilte, gættende hans Frygt.

»Farvel, elskede Silvio!«

Hun børstede nogle Støvgran af hans Frakke, strøg hans Haar fra Panden: »Du skal være smuk, ogsaa naar jeg er borte.«

I Døren til Kupéen vendte hun sig, tog noget frem af sit rosenrøde Kjolebryst.

»Gem dem for mig, amante mio. Jeg kunde tabe dem, og det er foreløbig omtrent alt, hvad jeg ejer.«

»Det var to Sedler, hver paa hundrede Lire — af dem, Italiens Bank udsteder: rosenrøde som Kærlighedsbilletter eller som de Sommerfugle, Clara saa i Drømme. Hun havde faaet dem af sin rige Broder, da hun ikke med egne Midler kunde bestride det Middelhavsophold, som Lægen havde befaleet

Nu gemte hun omhyggelig Dantes »Paradiset« paa det samme Sted, hvor Sedlerne havde hvilet.

»Paa Gensyn, elskede Silvio!« Toget gled.

. . . . Det var den fjerde Dag af deres Bekendtskab. Og skønt han — som sagt — i sit Værelse havde hendes Kjole, Natdragt og mange smaa Ting, der tilhørte hende, og skønt han i Lommen stadig følte hendes lille Pengetaske, blev han for hver Time, som gik, mere overbevist om sin egen Uværdighed. Han antog, at den højmodige Signora havde ladet baade Penge og Ejendele i Stikken blot for at kunne skilles fra ham i skønt Venskab, og han havde næsten opgivet Haabet om et Gensyn, da Toget omsider peb, og hun i den lyse Aften virkelig steg ud under de grønne Plataner ved Santa Margheritas Station — saa uroskælvende som han selv:

»Silvio caro, ja, nu maa du beholde mig til Efteraaret, naar min Broder kommer hjem fra Frankrig. Han har bedt mig holde Hus for ham i Rom. Og da skal du blive fri for mig.«

Et Kapitel om Farveglæde

Om den tomme Tid, som fulgte efter Silvios uheldige Lidenskab for Célimène, har han fortalt følgende:

Jeg kom fra Neapel og Rom gennem syvogtredive Tunneler, brændt af Solen, sværtet af Kulrøgen — ulykkelig og skønhedsforfulgt. Assai, assai! Det er nok. Jeg faldt ud paa Rapallos Station sort som en Skorstensfejer. Og her hørte jeg endelig det rolige, velsignede Middelhav, befriende som Pulsslaget af et stort, aabent Hjærte. Rapallo med dens billedsmykte Huse, dens femtusind liguriske Sjæle — og dens Bro, som Hannibal har vandret over, lignede den Junidag en By paa Kysten af Paradiset, paa den sommergrønne Sydside af alle Bjerge. Ingen Nordenvind kunde trænge ind i dens skovomplantede Lukke. I »Hotel Europas« Omnibus, hvor jeg satte mig, havde jeg, sodet og skamfuld som jeg var, den Ære at køre sammen med en Vært i Sportssko og lys Sommerdress uden Dadel og med hans smukke Kone, en høj Italienerinde af den

smæltende Art, saa statelig og honningsød. Assai — det er mer end nok. Og Vognen var knapt sat i Gang, før den holdt ved »Hotel Europa«; bag en hvidgruset og stedse-mørkegrøn Have badede det sin Storhed i blaa Middelhavsudsigter. Inde i Hotellets polerede Stilhed og Skygge hang en grøn Papegøje i Bur og blinkede med hemmelige Øjne i Retning af det Lukaf, hvor Værten udfærdigede sine Regninger. Og i al denne Fornemhed var de eneste Gæster to gamle, skotske Damer; hvoraf den ene med et Sværmeri fra Ungdommens Aar berømmede Norge og ved Middagen forsikrede mig, at hun elskede at »tale bredt norsk.« Hun var saa rar og venlig, og det var alt det Norsk, hun kunde.

Højadelige Turister af forskellige Tunge-maal havde i Rejsebogen i dette Hotel paa Kysten af Paradiset tilkendegivet deres yderlige Tilfredshed. Og den første Nat — til Bølgeledsagelse fra Middelhavet — drømte jeg selv, at jeg sad ved Hotelbogen og digtede:

»Der raader i det lyse Hotel
en Fred som i et Kloster.
Man spørger ej her, hvad det koster;
thi Værten vil Gæsternes Vel.«

Assai! Jeg bad om Morgenen om min Regning, advaret af min Drøm, og jeg gik ud i Rapallo for at søge om Hus. Smalle Gader

af Lavasten, skurede hvide af Solen og Havvinden alene, hule Fliser, genlydende af Bølgehvisken nedefra og af en ung Badelæges rastløse Sportssko. Huse, der lukkede for Synet ud til Havet, men mellem Husene atter Aabninger med lave, brede Mure, hvor man kunde sætte sig foran det Blaa og overtænke et uendeligt Problem. Paa kryds og tværs gennemskares Byen af lavvandede Bække, ad hvis brede Leje man tørskoet, hoppende fra Sten til Sten, kunde gaa halvvejs op i Bjærgene, forbi Haver, Huse, Oliventrær og barbenede Kvinder, der skyllede Tøj. Den første Beruselse var endnu i mig. Og naar jeg kom ud fra det store Hotel Europa, stod den unge Enke, der ejer det mindre og billigere Hotel skraas overfor, i sin Trappedør og saa paa mig, fuld af Forbehold og Nysgærrighed, med et fastnaglene Blik. Drukken, ikke af Vin, men som den Mand, der først paa anden Dag befinder sig i Paradiset, falder jeg strax med Døren ind i Enkens Hotel. Hun trækker sig saa meget til Side, at jeg kan komme forbi.

Jeg har Værten i »Europa« mistænkt for at være en dyr Hund — siger jeg ligefrem — men jeg vil blive evig, evig i Rapallo. Det behager mig, *mi piace*. Om hun har en lille Bekvemmelighed efter mine Forhold? Men Fred — Fred vil jeg have; thi jeg vil arbejde som Herkules, som syv onde Aander, — som Michelangelo i det Sixtinske — paa

et Værk om de ældste Broer i Italien. Et borgerligt Husly, Maaltider og lidt Hygge, det er alt, hvad jeg forlanger. Sig strax till!

Den fastnaglede, undrende Enke løsner sig omsider fra sin Tærskel og faar travlt med at vise den indstormende, utaalmodige Gæst Vejen . . . nej stop, hun fortryder — fortryder sin pludselige Travlhed, kalder paa et Hustyende og lader hende føre mig op og ned ad Trapper, aabne for Stuer og Bekvemmeligheder. Tjenerinden ved selv, at hun ikke ser ringere ud end Madmoderen. Hun er tysk, ganske uventet — die Nixe. Vi to Nordboer taler tysk. I sit eget Værelse i en velhavende Stol venter Værtinden paa os. Aftalerne begynder. Tjenestepigen udjævner alle Stridsspørgsmaal. Vi bliver enige. Da hører Værtinden, la locandiere, at jeg og hendes Tjenestetyende forstaar hinanden paa Tysk, og pludselig gør hun mig opmærksom paa, at jeg skal betale min Vin extra. Aldrig i Evighed, siger jeg og forlader under muntre Beklagelser Husets Tærskel.

Nu kender jeg mine Rapallesere, den udadledige Vært i Hotel Europa og den forstenede Enke med det hæftende Blik. Ikke en Fodsbred viger de. Og deres Venlighed . . . ja, som Edderkoppen er venlig mod Fluen. Da foretrækker jeg Toscana, de fattige Ynglinge, den stolte, redebonne Race.

Men hvor larmede Havet dejligt udenfor *den* Enkes Hotel! Hver Dag kom jeg

strandværts derhen, satte mig paa Trappestenen bag Hotellet, forlangte en halv Flaske Vin og gav mig til at overtænke. Kokken gik med nøgne Ben og sankede Muslinger i Strandkanten; det samme gjorde den tyske Tjenestekvinde med højt opkitlet Kjole og hvide Fødder, der lyste i Solblinket. Hun raabte »Guten Tag« og smilte paa en egen, germansk Maade, som vidste hun godt, hvorfor jeg sad der. Ude blinkede alt det Middelhav. Og jeg tænkte: Hvor den Muslingsamlerske er dum, og hvor hendes Madmoder, den Fossilie, er dum, hvis de tror, at jeg sidder her for deres Skyld. Og hvor denne Kok, som er lovformelig gift med de tyske Smalben, er dum, hvis han tror, at germanske Sympatier med disse Smalben hidkalder mig. Nej, hvis Middelhavet havde Fødder, vilde jeg kysse dem! — Sank Jere Muslinger, I Rapallesere, vask Eders Linned i Bækkene, I barfodede Kvinder af Rapallo. Det er en Fryd for mine Øjne. Bryd Jer ikke om mig. Jeg trænger kun til Farveglæde; thi jeg vil arbejde — arbejde gigantisk paa et Værk om de ældste Bror i Italien.

Ak! Næppe var jeg fra Hotel Europa flyttet ud at bo hos private Folk, før Rapallo mer og mer gik op for mig som en sur, skinhellig By, hvor alle Trapper lugtede af Katte. Og en Aftenstund oplevede jeg noget, der tilod mig at trænge dybt ind i disse Ligureres Sjæle og næsten føle Had til Rapallo.

»Assai, assai — det er nok, det er nok — assai, basta« — Hvilket skærende Raab. Jeg hørte det en Aften ved en Bryder-Forestilling i Byens Raadhus. Paa Borde og Bænke stod den daarligklædte, italienske Befolkning i en Belysning, der gjorde det hele endnu mere skummelt, fattigt, forglemt og ligurisk.

»Assai, assai, basta!«

Bryderen Lenau laa paa Tribunen med en stor Kampesten tværs over det nøgne Bryst, mens to Mænd med svære Smedehamre søgte at kløve Stenen. Befolkningen iagttagte i dump Forventning. Rolig havde den set Stenen lægges paa Lenaus Bryst; rolig fulgte den Hammerslagene. Men hver Gang en Stenflis brast, gik der et Lidelsens Skrig gennem Sværmen.

»Det er nok« — *assai*.

Hvorpaa der opstod ny Stilhed og Forventning.

Da langt om længe Stenen er flækket, rejser Bryderen Lenau sig op og bukker for Publikum. En jammerlig, høj, nøgen Mand i Badebuxer, med ranglede Arme, knoklede, uskønne Ben. Nu brydes han med en Slagter fra Rapallo, en korthalset, bredskuldret Tyr i Menneskekrop. Og syv Gange segner Bryderen Lenau, og syv Gange rejser han sig igen med en høflig hilsende Armbevægelse ud til Genoveserne.

Assai, assai. Besindig lader man sine Nerver fylde af disse Rædsler, indtil det menneskelige Maal er naaet og dette Angstraab af sig selv presses frem af Kvindebarme og Barnestruber. Men strax skriger man »più, più« (mere, mere!). Og »Bryderen Lenau«, der ser ud til evig at have ligget under, løfter tilsidst sin Røst og lover at gentage Forestillingen paa næste Søndag.

Det afskyelige Ligurien! Er det sært, at Genoveserne har Navn for Grusomhed? Men hvilken vild Skønhed i det medynkende Skrig! Mon de hedenske Romerinder saaledes har raabt assai fra deres Marmorsæder ved Gladiatorlegene? De, som raaber her, er de mon Afkommet af Hannibals Soldater paa Gennemrejse? Eller staar jeg i en glemt Krog af det gamle Romerrige? Og genlød Kolossæums Marmormasser af det selysamme assa-i, assa-i, mens oprakte eller nedadvendte Tommelfingre bestemte en Slaves Liv og Død? Var det Nydelsen ved Festen at pine og pines saa længe, til det befriende Barmhjærtighedsraab rislede igennem Rummet, som vilde det sprænge Mure og flænge Tagets Purpursejl?

Ja, hvor ved jeg, om de skraalte saaledes af grumt Hedenskab eller af kristen Barmhjærtighed, de Ligurer? Men der stod en kristen Ven ved Siden af mig, og han raabte endnu højere end de andre, da han saa den

stakkels Lenau falde for syvende Gang. Det dejlige Rapallo blev mig med et til en sur, skinhellig By. Denne Lyst til at opsøge Lidelse, denne fælles Ynkelighed, dette Hang til Selvplageri . . . det er dog den mest plebejiske af alle Religioner.

Jeg er ikke forfalden til at have Syner og Aabenbaringer. Men Natten efter mit Besøg paa Mont'Allegro sammen med Fru Clara, drømte jeg, at Menneskeheden selv laa med en mægtig Sten tværs over Brystet. Og en halvhellig Mand med et sødsurt Ansigt traadte hen til Menneskeheden og sagde i en fidel Tone:

»Stakkels, stakkels Lenau! Gør det nu rigtig ondt? Vil du ikke have en større Sten?»

Og den halvhellige hjalp til at ombytte Stenen med en større Sten og en større Sten endnu, mens han stadig spurgte:

»Stakkels Lenau, gør det snart rigtig ondt?»

Og da nu Smedehamrene huggede til, knyttede den halvhellige Hænderne, skar Tænder og skreg af Medlidenhed:

»Aa, det er forfærdeligt . . .« (men henvendt til Smedene) »Hug til!«

Og saaledes skiftevis:

»Aa, det er forfærdeligt . . . Hug til!«

. . . Det er sjælden, jeg drømmer saa ligurisk, men jeg blev ved at drømme, og Synet forandrede sig paa den ubarmhøjertigste Maade. Det var nu ikke længer den stakkels

Menneskeked, heller ikke var det Atleten Lenau, men det var min Ven, Asketen N. N., der laa med Brystet klemt fladt under en ligurisk Kampesten og omgivet af en Forsamling, der var mig ubehagelig københavnsk. Paa Væggen læste jeg en Plakat:

»Søndag den 24. ds. lader jeg mig offentlig pine i N. N. Lokale.

Ærbødigst N. N.«

I yderste Harme sprang jeg op paa et Bord og raabte i Søvne saa højt, at jeg vaagnede derved:

»Hej du Mand. Dette er dig uværdigt. Rejs med mig til Syden. Vi vil se paa Tyrefægtninger og drikke Vin.«

— Det kan være, at de Bjærgurter, som Signora Clara i Gaar bragte hjem fra Mont' Allegro, berusede mig i Søvne. Hun var vaagnet meget tidlig, havde slaaet de tunge, røde Skodder op for Morgenfriskheden og for Bruset af Middelhavet dernede. Hun havde løst sin store Buket Blomster og strøet dem ud paa mit Bryst og mit Hovedgærde. Jeg følte om mig samme Duft, som der var i Mosset under Bjærgets Ege. Imidlertid, var hun selv gaaet paa Torvet for at købe ind til vor lille Husholdning, Kød, Grøntsager, Frugter, som hun egenhændig tilberedte i en blændende hvid Køkkendragt og med en glubende Tavshed paa de fine Bryn. Pavens

Køkken har ikke været bedre betjent. Altid ny Overraskelser for de billigste Midler; i Gaar Morges var det Kød af et ungt Gede-kid, i Gaar Aftes var det en Fugl uden dansk Navn. Nu i Dag har Koralfiskere, som vender tilbage fra Sardinien, i rum Sø fanget nogle prægtige Fisk, som hun hjembringer. Hun klæder sig i sin hvide Dragt, men mangler Vandet, som vor Bydreng skal bære op ad de mange Trapper. Jeg er forbitret paa den lille Ligurer, der altid lader Clara vente. Og naar Fyren endelig kommer, tager han ikke en Gang Hatten af for hende. »Tag Hatten af, Luigi!« siger jeg noget for barsk. Da vender Fru Clara sig, mens hun rører i en Gryde, nikker mildt til den lille, trodsige Knægt og siger moderlig: »Tag Hatten af, Luigi!« Det hjælper paa ham. Jeg beundrer Kvindens Takt.

Hvis Mad og Drikke kan gøre noget til Sagen, staar jeg ikke tilbage for de homeriske Helte.

Indtil Solen sig bjærged og Mulm udbredte sig vide, sad vi og nøde fortræffelig Kød og Vin, som var liffig.

Fru Clara skænker i mit Glas. Og med Udsigt over Homers vinblaa Middelhav eller over en Stenruin, hvor Slynngplanter hænger ned i lange Frynser, hører jeg hende fortælle Æventyr fra Italiens hundrede Byer.

Den heroiske Tid er oprunden.

Uden Frygt for Slanger strækker jeg mig efter Frokost ved Fru Claras Side i den høje Skov mellem Bjærgene, hvor Græsset er grønt og langt. Jeg, som i min første Ungdom havde en syg Frygt for Slanger, og, naar jeg havde forladt min unge, yndige Veninde, hver Nat drømte, at min Seng var omspændt af Hugorme jeg elsker, omfavner den store Natur uden Frygt. Mit Hjærte var gennemhullet af Spot og Ironi som en gammel Ruin af Snogehuller. Og nu er jeg som en nyfødt; jeg tror paa alt. Det nittende Aarhundrede med dets snævre Tvivl — denne videnskabelige Pogeskole — er for mig afsluttet. Leve det tyvende! Guder besjæler atter Jorden og Luften og Havet. Og ubeængstet nyder jeg Jorden, Luften, Havet, som jeg elsker de Retter, Fru Clara sætter paa sin Dug. Leve den heroiske Tid.

Til mange Ting trænger den menneskelige Sjæl som det menneskelige Legeme.

Den gode, italienske Vin indeholder Svovl og Jærn, som styrker Blodet. Det Brød, jeg spiser, den Luft, jeg aander, forsyner mig med Kvælstof, Ilt og meget andet, som de lærde bedre end jeg ved at nævne. Sønnen bringer mig Ozon

Jeg hviler stundum paa et lille Klippeskær, der paa tre Sider omgives af Middelhav som af en blaa, stedse smældende Fanedug. Jeg lægger Hænderne under min Nakke og bygger Broer ind i den blegblaa Himmel, hvor hvide

Skyer henad Aften drager stærkere og stærkere af Sted. Mine Nerver, der har været pinlig optagne af et trættende Dagværk, dulmer jeg ved Synet af denne Luft og Skydannelserne, som af sig selv formes til Malerier af Rafael, af Giulio Romano. Billeder, jeg har set i Rom og glemt, men som nu genskabes med alle deres Farver, fødte af min Erindring. Engle og Serafer, tilbedende Kvinder ved den hellige Grav, hele Michelangelos Loft i det sixtinske Kapel — taarner sig i den sildige Dags opstormende Skyer . . . Min Sjæl indtager Ozon, ligesom Legemet, naar det sover. Alt det smaa nærværende forsvinder. Jeg er ikke mere søvnløs — — — endskønt jeg blev født som et Barn af dette søvnløse, nittende Aarhundrede.

Fru Clara holder ikke af, at den ene Dag ligner den anden. Og altsaa sejler eller spaserer vi en Dag til Portofino, en lille Havn, der ser ud, som var den udhugget af Kykloper i en dyb Bjærggryde. Et gammelt Hotel, aldrig besøgt af nogen, breder sig mellem Husene paa den smalle Bred i Grydens Bund, og en Hotelejerens Moder til to halvvoxne, udæskende Døtre, bredte sig i Hotellet, og lo med et stillestaaende, ligurisk eller kyklopisk Smil. Da vi spurgte, hvilke Seværdigheder og Adspredelser Byen havde at byde, svarede hun med sin sledskende Elskværdighed: »ingen«, og trak paa Skuldrene: »Hvad vil to unge Folk som De med Adspredelser . . . Komodie-

spil, Koncerter . . . man er sig selv Selskab nok.« Og hun udtrykte sig endnu tydeligere. Derefter lod hun os se sine Værelser, lovede de billigste Betingelser, hvis vi vilde blive i Portofine, og lod sin tolvaarige Datter bringe Roser til os begge. Datteren var meget smuk.

»Hun sælger alt. Hun sælger Datteren med,« sagde Signora Clara, da vi stod udenfor.

Vi skyndte os at klatre op ad Bjærget fra denne liguriske Ravnekrog til en Villa, som den syge Kejsler Friedrich af Tyskland havde bygget paa de stejle Gallerier højt over Havet. Vi svimlede næsten paa de bratte Gange, under disse Fyrre, hvor Solen bagte — men vore Hjærter bankede højt, og vi kastede med Foragt Ligurerindens Roser ud i Havet. Ingen boede i Villaen, og Fru Clara behandlede Haven som sin egen med en suveræn Ligegyldighed for de Love og Vedtægter, der bekymrede mig. Hun plukkede den døde Kejslers Druer og gav ogsaa mig deraf:

»Spis, min Elskede.«

Til sidst bandt hun en Vinranke om sit Haar.

Jeg satte mig paa en skyggefuld Bænk og beundrede hende. Og jeg tænkte halvt med Vemod paa en mindre lykkelig Ven af mig, der nu befandt sig i et toscansk Kloster, hvor han søgte den Ozon, man forgæves søger efter paa al Verdens smudsige Gæstgiverier. Vi havde knyttet os til hinanden i

Ungdommens første Brobyggerdrømme, i den unge Farveglæde, som opløser alle Problemer, stoltelig frikender hele Menneskeheden. Og saa havde jeg efter tre Aars Adskillelse gæstet ham her i Ligurien. Men da havde Livskampen med sin Slagterhaand plantet Kniven i Nakken paa hans unge Farveglæde, og det viste sig strax, at naar jeg talte i Vest, talte han i Nordøst, og naar jeg en Dag fortalte ham noget om Verdenshovedstaden Paris, korsede han sig i Smug foran Landsbykirkens Dør. Han havde taget visse Antydninger i mine Breve altfor bogstaveligt, og jeg til Gengæld havde ikke taget *hans* Breve nær bogstaveligt nok. Jeg kunde for Exempel i en oprømt Stund erklære hele Verden for et Vidunder, en Æventyrbog; han derimod forlangte bogstavelig et Vidunder af Verden. Og jeg, der hader og afskyr Mirakler («blinde se, halte gaa, spedalske renses» osv.), jeg, der anser dem for Dilettanteri og Taskenspillerkunst (Stoddere med uhumske Saar, der pludselig helbredes), jeg, der tror paa en Slags aandelig Verdensorden, hvor det naturlige, dagligdags Tilfælde indeholder langt større Vidundere: Sjæle knyttes til Sjæle, Traade, der synes sammenfiltrede, delte, redes pludselig og viser sig som et eneste Stykke — jeg protesterede mod min Ven som mod en Voldsmænd. Jeg hadede, at han vilde tro paa mere, end han kunde tro. Og saa ofte vi talte, blev vi hinanden fjendtlige som Ilden

og Vandet, som Muhamedaneren og Munken, som Protestanten og Papisten. Vilde han bevise mig, at en himmelsk Magt virkelig fik de døde til at staa op, sagde jeg: Det er ingen Ting (»de døde staa op«), nej, bring mig et stort, skønt Budskab (»Evangelium prædiket for de fattige«). Tal til mig som en Ven. Tænd en Himlens Ild i mig.

Men netop dette, at han tog alt saa alvorligt, at han stod ganske ny i det fremmede Land og ikke var tilfreds, med mindre Himlen og Stjærnerne vilde falde ned over ham — just dette var det lyse og stolte ved ham. Og her kendte jeg igen min Ungdomsven. Han mindede mig om Toscanas fattige og gode Ynglinge, trofaste Tjenere, der ogsaa tager alt saa bogstaveligt.

. . . Vi skiltes fra hinanden som Følge af en ufrugtbar Trætte.

Hver Gang jeg kommer til Rapallo, sidder der i en Buegang en ung Pige, som vilde have holdt af ham, hvis han havde været lidt taalmodigere. Havde han da været lykkeligere? Ja, hvem ved? Enhver har sin egen, sære Lykke.

Nu sidder han paa sit Kloster. Jeg havde Lyst til at raabe efter ham: Se, kære Ven, hvad jeg sagde dig, er i alt Fald sket med mig selv. Traade knyttes til Traade, og der er sket mig et Vidunder, uden at nogen Naturlov blev krænket derved. Ogsaa jeg troede mere, end jeg kunde tro paa, og det

gik i Opfyldelse. Mens jeg ser over Homers vinblaa Hav og over en Ruin, hvor Slyngplanter hænger i lange Frynser, klatrer mine Tanker op og ned ad deres egne Traade ligesom Edderkopper. Jeg erindrer saligt mine stolte Brobyggerdrømme, da jeg elskede en Skønjomfru fra Paris med dejlige, dobbeltbundede Øjne som frossent Vand. Mine Løgne højere end Alperne, dybere end Middelhavet — mit Livs Paradoxer og Stormstiger. Gærne vilde jeg have blottet mit Bryst for at forbløde i en stolt Stund. Og rolig som en Feltherre beundrede, anerkendte jeg, da jeg gennemfor Alperne, den store Napoleon, fordi han havde været et skrøbeligt Menneske som ogsaa jeg. Ja, jeg følte en Skrøbelighed selv og en sød Medlidenhed med al Verden, saa jeg mente, at man maatte være fattig, arm, ussel for at kunne ophøje Masserne. Jeg troede at forstaa Kristus. Jeg forstod ogsaa Paven. Selv det hellige Paradox er en Stormstige, der fører de ihærdige til en høj, klar Himmel . . . Nu tror jeg paa alle de Løgne, der fortælles mig, blot de fortælles mig af en sandfærdig Mund.

Alligevel — for ikke at fortabe mig længer (vilde jeg sige til min Ven) — hør da, hvilket Vidunder der er hændt mig: Alle mine Paradoxer og Stormstiger, mine fortvivlede Beslutninger og stundum dybsindige Meninger, der tog deres Begyndelse, da jeg ulykkelig elskede den lille Célimène, de er nu som blæste bort, fordi en ung Italienerinde, der er Célimènes

jævnlige, elsker mig fuld af Hengivenhed og med en Opofrelse højere end Alperne, dybere end Middelhavet.

Det eneste, der præcis blev tilbage, er Følelsen af en uhyre og ubetalelig Taknemlighedsgæld.

Jeg føler, som skulde jeg betale den. Jeg føler, at den heroiske Tid er oprunden. Men jeg ved ikke, mod hvilket Troja jeg skal anlægge mine Stormbroer. I denne Uvished har jeg skrevet et bedrøvet Gravvers over mig selv:

Og dør jeg snart, jeg har dog intet gjort,
kun gjort min Vilje villig til alt stort.

—
Sat sapienti!

Epilog

I Paris havde jeg en Ven, om hvem vi skæmtvis sagde, at han var saa fattig, at han ikke længer kunde være bekendt at modtage noget af andre — kun at give ud . . .

Han var glad, naar han havde et Pengestykke i Lommen, men naar han ikke længer havde det, var han dobbelt tilfreds — fordi han altsaa, efter Evne, havde betalt Venskabs- og Taknemmeligheds-Gæld.

Han skyldte til Gud og hver Mand, og han var Anarkist.

»Hvad har man i dette Cykle-Aarhundrede at holde sig til?« sagde han. »Sund og solbrændt kommer vor gode Lykke til os, rolig trædende sit Hjul; Farten sagtner; et Øjeblik Holdt; Hjærtet svulmer af uforgængelig Lykke; hun rækker os sine Læber — og før vi har haft Tid til at takke hende, Tid til at fremtage en Sax og stjæle hendes Skygge (min Ven kendte Æventyret om Schlemihl, der sælger sin Skygge), er hun alt oppe, skjult, forsvunden ved en Omdrej-

ning af Vejen . . . Hver Morgen sner det med Aviser. De mest afsides Kroge stoppes til med afskyelige Aviser: sidste Efterretninger fra Peking, Telegram fra Kandahar . . . de endevender pr. Traad den stakkels, lille Jord for titusende Gang . . . Jeg ønsker midt i Verden en Krog, hvor jeg kan leve sammen med mine Venner, i Fred for Indiens Krige og de afrikanske Mord.«

Han vilde afskaffe Politi, Love og alle Bytteværdier.

Jeg spurgte ham tit, hvorledes saadan et Samfund skulde kunne existere. Jeg spurgte ham, hvorledes man skulde kunne bygge et Hus uden Penge.

Han smilte med sit lykkeligste Smil:

»Ikke sandt,« sagde han, »det kunde blive udmærket. Naar jeg vilde bygge et Hus, sendte jeg blot Bud til mine Venner. Billedhuggeren Rousseaud kom med en Trillebør Sten. Hans Broder, den lille Rousseaud — Billedskæreren — kom med Stolper, Døre og Træværk. Maleren, den lange Crébassat, skulde bagefter komme og male det hele. Ikke sandt? det kunde blive yndigt.«

»Ja, men jeg vilde ikke bo i det Hus,« sagde jeg.

. . . En Aften, mens Signora Clara i vort Hus i Santa Margherita som sædvanlig søgte lidt Adspredelse ved at læse en kedsommelig, genovesisk Avis, der i rig Mængde indeholdt

Telegrammer om afrikanske Krige og udenlandske Mord, udbryder hun:

»Hanno ammazzato Carnot.«

Saa har da en Anarkist dræbt Carnot. Præsidenten for den franske Republik.

Forunderligt! Dette fredlyste og velindhegnede, nittende Aarhundrede, hvor Videnskab og lidenskabsløs Indsigt er trængt til Bunds i alle Lag af Folkene, det vil en Gang i Historien være brændemærket af en ganske særegen og ellers ukendt Art Forbrydelser. Og det er Anarkisterne, Fjenderne af Mord og Krige, som rolig sprænger Huse i Luften — rolig tilintetgør betydelige Menneskeliv i Overbevisning om at tjene en evig Retfærdighed. De bærer sig ad som Vagabonden, der stak Ild i en Hytte, satte sig til at vente paa Rettens Folk og sagde til dem, at han havde antændt Ilden for at bringe et *Takoffer*. Og min Ven i Paris, ham, der hadede Erobrere og Voldsmænd og ikke selv kunde dræbe en Flue — jeg ved, at han har smilt med sit lykkelige, uskyldige Smil og sagt, at det, der skete med Carnot, skete til Ære for Menneskeheden . . .

Da Carnots Morder var en Italiener, blev der i alle Italiens store Kirker holdt Sørgeomesser for den afdøde Præsident. Signora Clara og jeg tog til Genova og overværede Messen i Domkirken der. Lange Sørgefior alle Vegne og mange Mænd i straalende Uniformer.

Alle den Slags Forestillinger ligner hverandre. Og da vi besværedes af Varmen i den store Kirke, gik Signora Clara og jeg udenfor i den rige, sollyse Formiddag.

Formiddag og Sol i Gader og Parker.

Formiddag og Sol i Genova og Alverden.

Formiddag og Sol ogsaa i den grønne Allé af Plataner, hvor jeg og Signora Clara langsomt vandrede og inde fra en Villa hørte en fejende Flygelmusik — bakkantisk næsten under denne ætherblaa, ubesmittede Himmel.

Flygelmusik — og endnu er vi fastende! Flygelmusik — som et brusende Vandspring! Indviet til Guderne er denne Dag . . .

Men midt i denne Sol og Formiddag griber Signora Clara mig om Haanden og gør mig opmærksom paa et mærkeligt Par, der ligesom vi vandrer i Alléen under de grønne Plataner.

Hun er, efter sin Klædedragt og Maade at føre sig, sikkert en fornem Dame. Hun er slank og smuk, med et Udtryk halvt af Godhed og halvt af Overbærenhed. Det er nok ikke hver Dag, at hun spaserer her med ham.

Han er ogsaa smuk med to nøddebrune Øjne i et blegt, lidenskabeligt Ansigt. Hans Holdning, Væsen, røber en født Signore, en eneste Søn, der gennem hele sin Opvæxt er bleven forkælet af rige Forældre. Men hans Dragt er næsten lurvet og hænger paa hans spinkle Skikkelse, som havde han ikke Tid til at tænke paa den. Hans Sko er meget med-

tagne — og hans Hat . . . De spaserer, samtaler, spaserer; og han taler stadig, gestikulerer hæftig, mens han ser paa hende med ydmyg tilbedende og lydige Øjne.

Det er altsaa gaaet tilbage for ham her i Verden. Hun har dog ikke sluppet ham; hun tilstaar ham endnu et sjældent Møde — af Medlidenhed.

Han ønsker at skænke sin højmodige Veninde en Blomst. Hun ryster afværgende paa Hovedet. Men vi ser ham standse, med Øjnene vendt mod Blomsterboden paa den anden Side af Gaden. Han gennem søger febrilsk alle sine Lommer efter et Par Soldi, to Gange, tre Gange, fra de yderste til de inderste, vender dem . . . og viser sine magre, tomme Hænder. Han har det sky, hastige Blik som en af Livets betalingsudygtige, men beredte Skyldnere.

Hun ryster paa Hovedet — intet holder ham tilbage. Jeg ser hende urolig ventende trække sig om bag et Træ, mens han med knyttede, rystende Hænder gaar over Gaden, som vilde han plyndre Blomsterboden . . .

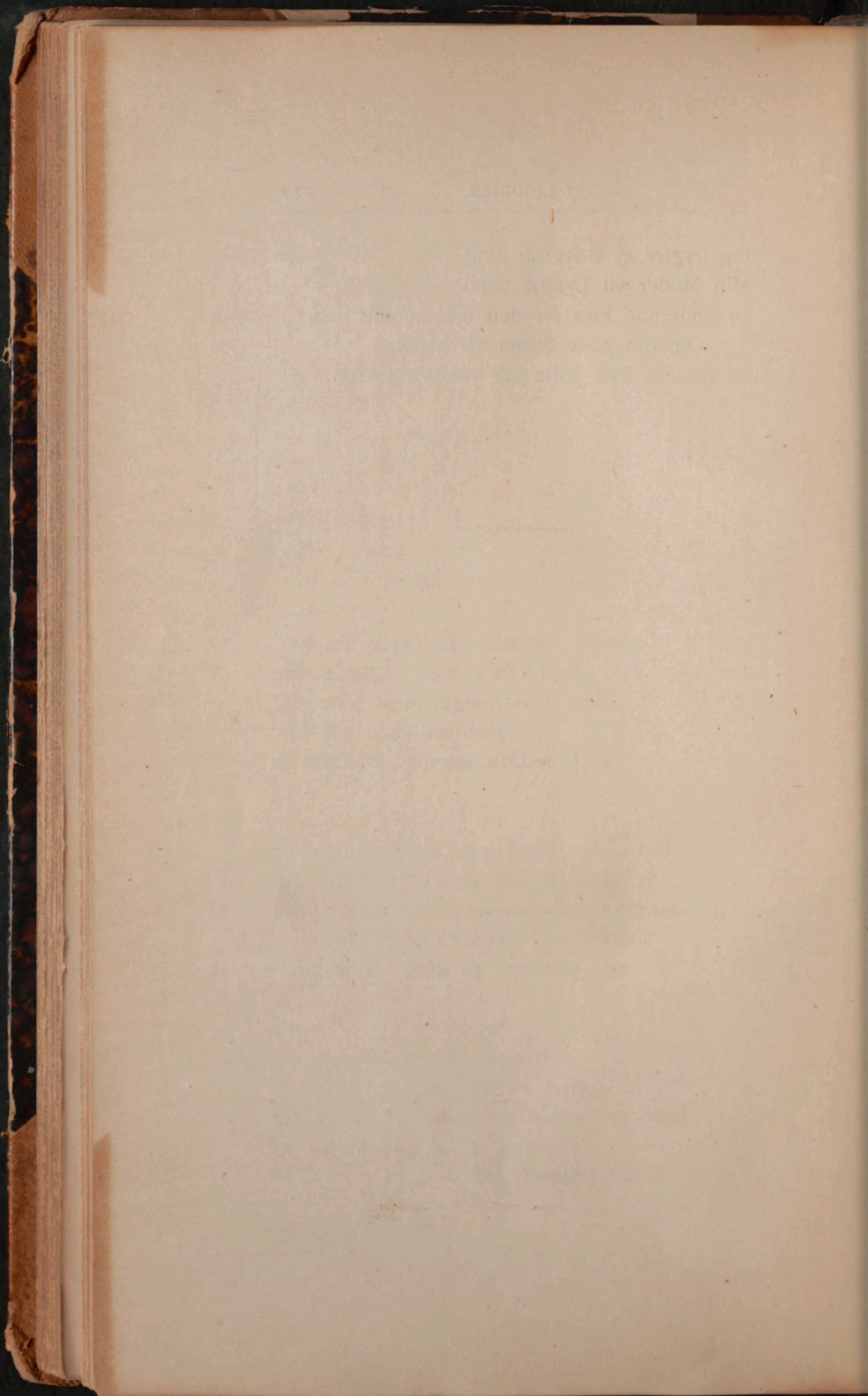
Hjemfart

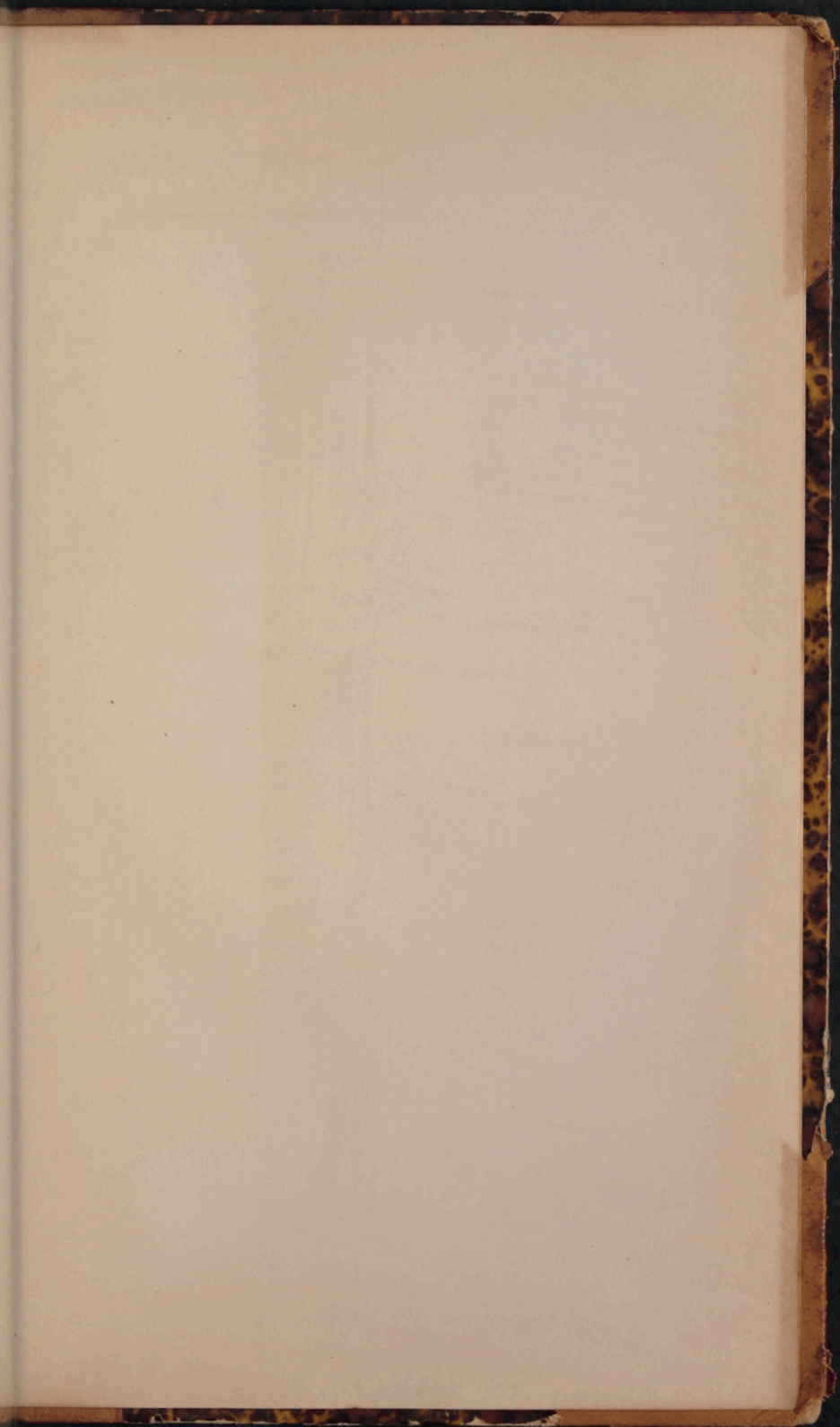
Skibene ligger paa Genovas Rhed;
men Skyerne taarnes til Slotte.
Dagene flyver, September er nær.
Gør Baadene flotte
til nordiske Storme, stridere Vejr!

I Nord, paa den lave Bred,
hvor Tusmørket evig har hjemme,
vil vi drømme en Efteraarsnat under blygraa Skyr.
I de dyndede Byer, som gemme
Vandrotter, Sluser og indfødte Dyr.

Nu svinder i Syden vort Hus,
det høje med Skoddernes Røde,
der laante os sommerlig Skygge og Hvil.
Byger og Bølger vi møde,
Bølger og Byger! Vor Smakke har Il.

Jeg frygter ej Udyr og Slud.
Min Moder vil Lysene tænde,
en tindrende Fest for den hjemkomne Søn.
Og min gode Søster vil kende
en Broder, hvis Vilje har voxet sig skøn.

THE HISTORY OF THE REIGN OF CHARLES THE FIRST

